

**INFORMACJA
PAŃSTWOWEGO POWIATOWEGO INSPEKTORA
SANITARNEGO
W JAWORZNIE**

**O STANIE BEZPIECZEŃSTWA MIASTA JAWORZNA
W 2025 ROKU**

Zatwierdził:

PAŃSTWOWY POWIATOWY
INSPEKTOR SANITARNY
W JAWORZNIE
Bożena Wojcik
Bożena Wojcik

Szanowni Państwo

Państwowa Inspekcja Sanitarna została powołana, aby realizować zadania dotyczące zdrowia publicznego. Ich wykonywanie polega na sprawowaniu zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego oraz prowadzeniu działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej w zakresie chorób zakaźnych i innych chorób powodowanych warunkami środowiska, a także na prowadzeniu działalności oświatowo-zdrowotnej.

Działania edukacyjne i promocyjne wspierające wykształcenie nawyków dotyczących świadomych wyborów zdrowotnych wśród obywateli pozwalają na dłuższe zachowanie sprawności zarówno fizycznej, jak i umysłowej. W myśl zasady, że lepiej zapobiegać niż leczyć, Państwowa Inspekcja Sanitarna realizuje wiele programów edukacyjnych, z którymi możecie się Państwo zapoznać w niniejszym opracowaniu.

Przedstawiony dokument zawiera wiele ciekawych danych statystycznych wraz z omówieniem najistotniejszych zagadnień z zakresu działalności prowadzonej przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Jaworznie w 2025 roku.

Spis treści

Spis treści	4
SEKCJA EPIDEMIOLOGII	6
I. Choroby zakaźne.....	6
II. Szczepienia ochronne	15
III. Higiena lecznictwa.....	18
1.Podmioty lecznicze stacjonarne	18
2.Podmioty lecznicze ambulatoryjne	22
IV. Zabiegi deratyzacyjne.....	24
SEKCJA HIGIENY KOMUNALNEJ I ŚRODOWISKA	24
I. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej oraz środków transportu	24
II. Interwencje	28
III. Wnioski oraz inne informacje obrazujące stan sanitarny nadzorowanego obszaru w zakresie Higieny Komunalnej	28
IV. Ocena jakości sanitarnej wody na nadzorowanym terenie	29
1. Nadzór sanitarny nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.....	29
2. Nadzór sanitarny nad jakością wody ciepłej.....	32
3. Nadzór sanitarny nad jakością wody w miejscu wykorzystywanym do kąpieli.....	32
4. Nadzór sanitarny nad jakością wody w pływalniach	33
SEKCJA BEZPIECZEŃSTWA ŻYWNOŚCI I ŻYWIENIA	34
I. Stan sanitarny obiektów żywności, żywienia i przedmiotów użytku i jakość zdrowotna środków spożywczych	34
1. Ocena stanu sanitarnego obiektów żywności, żywienia oraz materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością.....	34
2. Jakość zdrowotna środków spożywczych	37
II. Ocena sposobu żywienia w zakładach zamkniętych żywienia zbiorowego.....	39
III. Ocena sposobu realizacji wymagań rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r.....	40
IV. Nadzór nad wyrobami mającymi kontakt z żywnością.....	40
V. Nadzór nad wytwarzaniem bezpiecznych produktów produkcji pierwotnej.....	41
VI. Działania ukierunkowane problemowo	41
VII. RASFF	43
VIII. Nadzór nad importem/eksportem.....	43
IX. Nadzór nad żywnością prozdrowotną włącznie z nadzorem nad sprzedażą internetową	44
X. Wnioski i interwencje	45
XI. Podsumowanie	45
SEKCJA HIGIENY PRACY I NADZORU NAD CHEMIKALIAM I	46

I. Warunki sanitarno-higieniczne środowiska pracy.....	46
II. Nadzór nad chemikaliami	51
III. Środki zastępcze	52
IV. Choroby zawodowe.....	53
V. Podsumowanie.....	54
SEKCJA HIGIENY DZIECI I MŁODZIEŻY	56
I. Stan sanitarno-higieniczny w szkołach i innych placówkach oświatowo – wychowawczych oraz w placówkach wypoczynku dla dzieci i młodzieży	56
1. Stan sanitarny żłobków/klubów malucha	57
2. Stan sanitarny przedszkoli.....	57
3. Stan sanitarno-techniczny szkół.....	57
4. Nadzór nad placówkami z pobytem dziennym, wychowania pozaszkolnego i placówkami rekreacyjnymi.....	61
5. Nadzór nad placówkami wypoczynku zimowego i letniego dzieci i młodzieży.....	61
II. Podsumowanie i wnioski	61
ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY.....	61
1. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego	61
2. Zagadnienie polegające na uzgodnieniu przedsięwzięć na etapie decyzji o uwarunkowaniach środowiskowych.....	63
3. Uzgodnienia dokumentacji projektowej i koncepcji	64
4. Uczestnictwo w dopuszczeniu do użytkowania obiektów	64
5. Współpraca z innymi organami.....	66
PROMOCJA ZDROWIA	67
I. Zakres działań.....	67
II. Programy edukacyjne.....	68
III. Podsumowanie.....	77

SEKCJA EPIDEMIOLOGII

Głównym kierunkiem działania Sekcji Epidemiologii było prowadzenie działalności przeciwepidemicznej oraz nadzór w zakresie zakażeń i chorób zakaźnych, w szczególności występujących ogniskowo, nadzór nad uodpornieniem populacji w ramach obowiązkowych szczepień ochronnych, zapewnienie właściwych warunków przechowywania, przyjmowania, wydawania i transportu preparatów szczepionkowych.

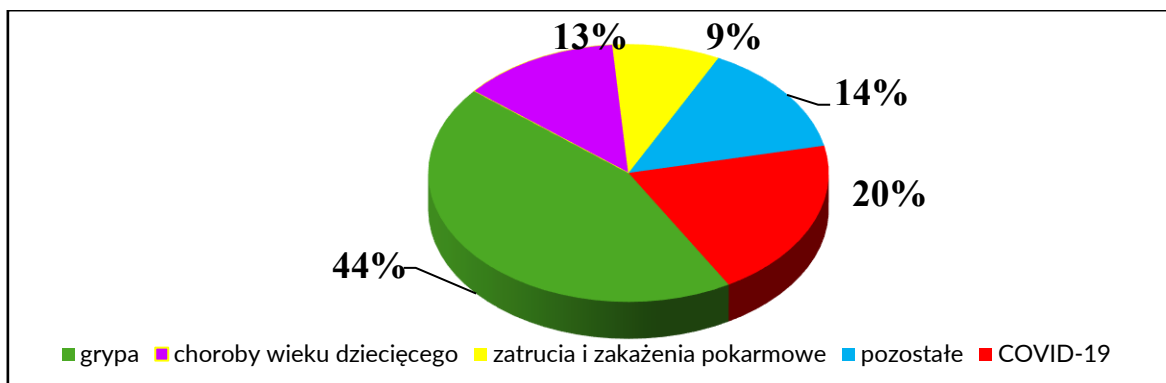
I. Choroby zakaźne

W 2025 roku na terenie Jaworzna zarejestrowano ogółem 2736 zachorowań na choroby zakaźne, liczba ta osiągnęła zbliżoną wartość jak w roku ubiegłym. Odnotowano jedynie nieznaczny (o 4,47%) wzrost liczby zachorowań. Fakt ten może świadczyć o tym, iż sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych w Jaworznie utrzymuje się na stabilnym poziomie. Najwięcej przypadków w 2025 roku stanowiły zachorowania na grypę – 1212 (44,3% ogółu zachorowań). W minionym roku, podobnie jak w 2024, zakażenia wirusem SARS-CoV-2, nie zdominowały sytuacji epidemiologicznej w mieście. Do końca 2025 roku na terenie nadzorowanym przez PPIS w Jaworznie odnotowano 549 przypadków zachorowań na COVID-19, co stanowi spadek o 20% w porównaniu z rokiem poprzednim. Choroby wieku dziecięcego (349 przypadków) w minionym roku stanowiły 13% ogółu zachorowań na choroby zakaźne na terenie nadzorowanym przez PPIS w Jaworznie. W tej grupie chorób największy odsetek stanowiła ospa wietrzna – 314 zgłoszeń (niemalże 90% wszystkich zarejestrowanych chorób wieku dziecięcego). Na szczególną uwagę spośród chorób wieku dziecięcego zasługują w 2025 roku zachorowania na płonicę, której liczba znacznie zmalała (o 81%) w porównaniu z rokiem ubiegłym oraz na krztusiec, gdzie również w porównaniu z rokiem ubiegłym odnotowano spadek liczby zachorowań (o 74%). W 2025 roku 284 pacjentów, u których stwierdzono chorobę zakaźną wymagało hospitalizacji. Liczba hospitalizacji w porównaniu z rokiem poprzednim nieznacznie wzrosła – o 10 pacjentów. Największą grupę pacjentów hospitalizowanych (łącznie 118 osób, tj. 41,5%), podobnie jak w roku 2024, stanowili chorzy z zakażeniami żołądkowo-jelitowymi o różnej etiologii (bakteryjnej, wirusowej, nieokreślonej). W roku 2025 obserwowano w dalszym ciągu tendencję spadkową jeśli chodzi o liczbę hospitalizacji osób zakażonych wirusem SARS-CoV-2. W porównaniu z rokiem 2024 zarejestrowano spadek liczby hospitalizacji o 19% wśród chorych należących do tej grupy pacjentów. W 2025 roku zarejestrowano 8 przypadków zgonów z powodu choroby zakaźnej. Przyczynami zgonów były: zapalenie jelita cienkiego i grubego wywołane zakażeniem *Clostridium difficile* – 3 przypadki oraz po 1 przypadku grypa, COVID-19, gruźlica, wirusowe zapalenie opon mózgowych nieokreślone oraz choroba wywołana przez HIV. Przeprowadzono 1402 wywiady epidemiologiczne.

Mniej niż w 2024 roku odnotowano przypadków: płonicy, zakażeń SARS-CoV-2, ospy, krztuśca, wirusowych zakażeń jelitowych, świnki, gruźlicy oraz WZW B i WZW C.

Więcej niż w 2024 roku stwierdzono przypadków: grypy, zakażeń wywołanych wirusem RSV, boreliozy, biegunek i zakażeń żołądkowo-jelitowych BNO o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu, bakteryjnych zakażeń jelitowych wywołanych przez *Clostridium difficile*, róży, inwazyjnej choroby pneumokokowej, WZW A, WZW B, odry, kiły, rzeżączki, giardiozy oraz kryptosporidiozy.

Na podobnym poziomie jak w roku 2024 utrzymywała się liczba zatruc pokarmowych wywołanych przez *Salmonellę* oraz inwazyjnej choroby wywołanej przez *H. influenzae*.

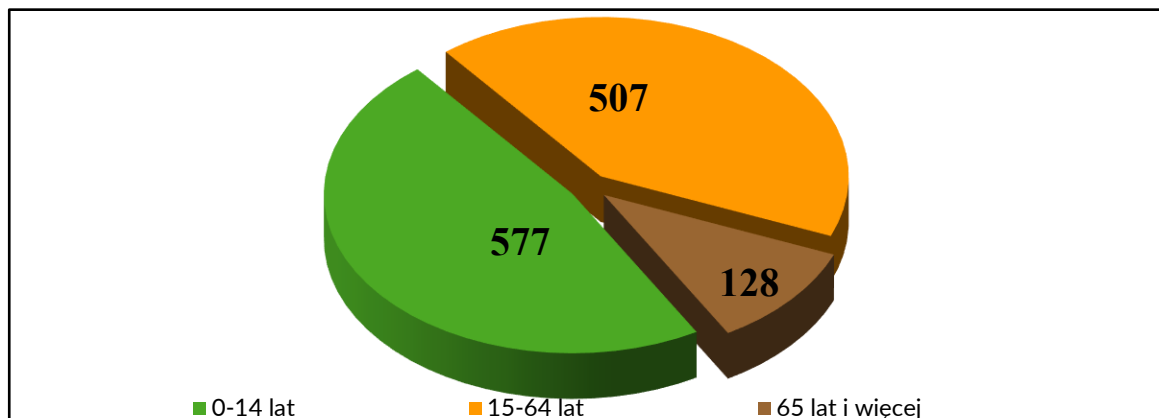
Wykres 1. Rozkład zachorowań na choroby zakaźne w 2025 roku w Jaworznie.

COVID-19

W minionym roku, na terenie nadzorowanym przez PPIS w Jaworznie sytuacja epidemiologiczna zakażeń spowodowanych wirusem SARS-CoV-2, podobnie jak w roku poprzednim, była stabilna. 2025 rok to 549 przypadków zakażeń, co stanowiło spadek o 20% w porównaniu z rokiem 2024. Wyraźnie dało się zaobserwować falę wzmożonych zachorowań, która na terenie Jaworzna wystąpiła od września do grudnia. W czasie fali wzrostu liczby zachorowań zarejestrowano 394 przypadki, tj. 72% wszystkich zakażeń. Miesiącami o największej liczbie przypadków były wrzesień i październik, kiedy to odnotowano odpowiednio 127 i 155 zakażeń. W miesiącach wiosennych nastąpiło niemal całkowite wyhamowanie zakażeń spowodowanych wirusem SARS-CoV-2, łącznie od marca do maja zarejestrowano jedynie 21 przypadków zachorowań. W związku z zakażeniem 17 pacjentów wymagało hospitalizacji, co stanowi (podobnie jak w roku ubiegłym) 3% ogółu zachorowań. Wskaźnik zapadalności (na 100 tys. mieszkańców) dla Jaworzna wyniósł 678,58 i był wyższy niż dla Polski (594,88). Przebieg choroby w zdecydowanej większości przypadków był lekki lub średni. Najczęściej pacjenci manifestowali objawy grypopodobne (tj. gorączka, dreszcze, bóle mięśni, rozbiecie, ogólne osłabienie, ból głowy, ból gardła) o lekkim lub średnim natężeniu. W 2025 roku odnotowano jeden zgon, którego przyczyną było zakażenie wirusem SARS-CoV-2. W 2025 roku nie rejestrowano na terenie Jaworzna zachorowań ogniskowych. W porównaniu z rokiem 2024 zachorowania na COVID-19 na terenie Jaworzna w roku 2025 w dalszym ciągu utrzymywały się na stabilnym poziomie i miały łagodniejszy przebieg niż podczas trwania pandemii. Dalszy spadek liczby zakażeń (w 2025 roku o 20% zachorowań w porównaniu z rokiem poprzednim); brak zakażeń ogniskowych; utrzymujący się na stałym poziomie odsetek pacjentów wymagających hospitalizacji w związku z zakażeniem (3% w 2024 i w 2025). Na dalszą stabilizację sytuacji epidemiologicznej zakażeń spowodowanych wirusem SARS-Cov-2 w 2025 roku miało przede wszystkim nabieranie przez społeczeństwo odporności populacyjnej związanej z powszechnym krążeniem wirusa w populacji oraz dużą liczbą ozdowieńców.

1.1. Grypa– w 2025 do PPIS w Jaworznie wpłynęło 1212 zgłoszeń zachorowań na grypę, potwierdzonych wynikiem testu antygenowego. Od lipca 2023 roku w związku ze zmianą przepisów prawa został zniesiony obowiązek składania przez placówki medyczne do Państwowej Inspekcji Sanitarnej sprawozdań MZ-55, w których wykazywane były zachorowania na grypę i zakażenia grypopodobne jedynie na podstawie objawów klinicznych. W obecnym stanie prawnym PIS rejestruje wyłącznie zachorowania, w których objawy kliniczne zostały potwierdzone wynikiem testu antygenowego (lub testu PCR). W związku z powyższym rzeczywista liczba zachorowań na grypę i zakażenia grypopodobne na terenie miasta jest wyższa, ale Inspekcja Sanitarna dysponuje jedynie częściowymi danymi w tym zakresie. 47,6%, tj. 577 przypadków zarejestrowanych w 2025 roku zachorowań dotyczyło dzieci do 14 roku życia. 68 chorych na grypę wymagało hospitalizacji, w związku z objawami ze strony układu oddechowego. 80% hospitalizacji wystąpiło u dzieci i młodzieży w grupie wiekowej do 14 roku życia. Hospitalizacje związane z zakażeniem wirusem grypy stanowiły 23,9% wszystkich hospitalizacji związanych z wystąpieniem zachorowań na choroby zakaźne. Ze względu na płeć rozkład zachorowań przedstawiał się następująco: zachorowało 608 mężczyzn i 604 kobiety.

Biorąc pod uwagę sezonowy rozkład zachorowań da się zauważyć, podobnie jak w roku 2024, dwa szczyty zachorowań przypadające na miesiące zimowe. Pierwszy szczyt wystąpił na początku roku, w miesiącach styczeń-marzec, kiedy to odnotowano w sumie 915 przypadków zakażeń wirusem grypy. Stanowi to 75,5% ogółu zarejestrowanych zachorowań. Drugi istotny wzrost liczby chorych przypadł na miesiąc grudzień, w którym wystąpiło 214 zachorowań, tj. 17,6% wszystkich przypadków grypy w 2024 roku. W miesiącach od maja do listopada rejestrowano jedynie pojedyncze przypadki zachorowań, w sumie odnotowano 31 zachorowań.

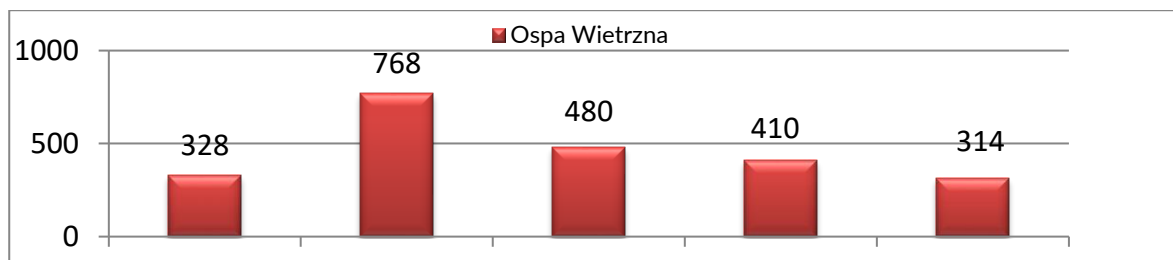

Wykres 2. Liczba zachorowań na grype w Jaworznie w roku 2025 z podziałem na grupy wiekowe.

1.2 Choroby wieku dziecięcego

Ospa wietrzna

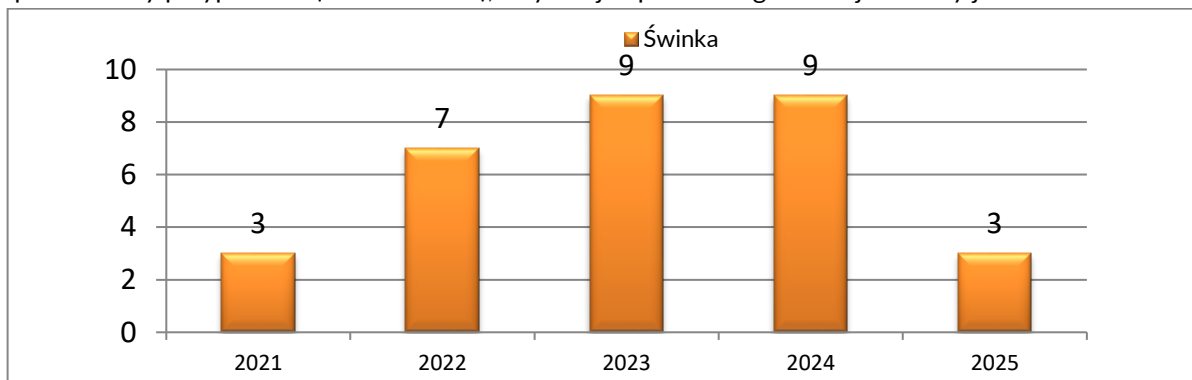
Ospa wietrzna w minionym roku zdominowała liczbę zachorowań na choroby wieku dziecięcego, stanowiąc prawie 90% ogółu zarejestrowanych przypadków. W 2025 roku zarejestrowano 314 zachorowań na ospę wietrzną. Podobnie jak w roku poprzednim utrzymała się tendencja spadkowa w ilości zachorowań. W porównaniu z rokiem 2024 liczba ta spadła o 23%. Wskaźnik zapadalności dla Jaworzna wyniósł 388,11 i był wyższy niż dla Polski (301,87). Rozkład zachorowań ze względu na płeć wyglądał następująco: 54% chorych (tj. 169 przypadków) stanowili mężczyźni, w 46% przypadków (tj. 145 osób) zachorowania dotyczyły kobiet. Jedna z chorych osób w związku z zachorowaniem wymagała hospitalizacji. Najliczniejszą grupę chorych stanowiły dzieci w grupie wiekowej do 14 roku życia, u których zarejestrowano 281 przypadków tj. 89,5% ogółu zachorowań na tę chorobę. Przypadki ospy były rejestrowane w ciągu całego roku. Nie odnotowano wyraźnej sezonowości rozkładu zachorowań. Miesiącami o największej liczbie zarejestrowanych przypadków były: czerwiec, maj, lipiec i luty, w których odnotowano odpowiednio: 75, 42, 40 oraz 31 zachorowań. Szczepienia nie miały wpływu na sytuację epidemiologiczną ospy w Jaworznie. Spośród ogółu chorych tylko 1 osoba była wcześniej zaszczepiona jedną dawką. W Polsce dostępna jest szczepionka przeciw ospie wietrznej, zawiera ona żywy, lecz pozbawiony zjadliwości (atenuowany) szczep wirusa. Szczepieniem obowiązkowym objęte są dzieci do 12 roku życia ze wskazań medycznych i dzieci narażone na zakażenie ze względów środowiskowych (np. przebywające w domach dziecka lub uczęszczające do żłobków i klubów dziecięcych). W 2025 roku zaszczepionych zostało 177 osób.

Wykres 3. Liczba przypadków ospy wietrznej w latach 2021 - 2025 w Jaworznie.

Świnka

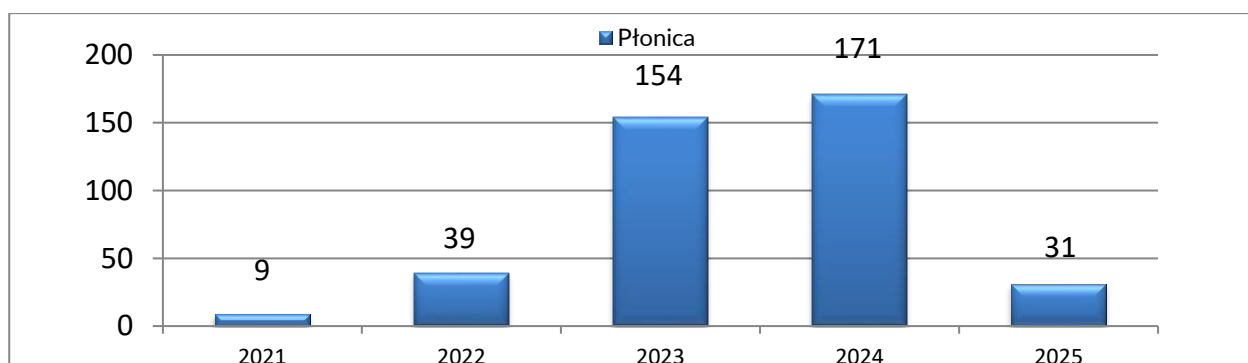
Zarejestrowano 3 przypadki zachorowań, czyli liczba chorych spadła o 66% w porównaniu do 2024 roku. Zachorowało 2 mężczyzn i 1 kobieta. Wskaźnik zapadalności wyniósł 3,7 i był wyższy niż dla Polski (1,74). Choroba przebiegała bez powikłań, chorzy nie wymagali hospitalizacji. Pojedyncze przypadki świnki rejestrowano w miesiącach luty, kwiecień i grudzień. Zachorowania wystąpiły w różnych grupach wiekowych. Zachorowało dwoje dzieci w wieku 3 i 9 lat oraz jedna osoba dorosła. Dzieci były wcześniej szczepione zgodnie z obowiązującym PSO. Po wprowadzeniu obowiązkowych szczepień ochronnych przeciw odrze, śwince i różyczce dla całej populacji, obserwuje się wyraźny spadek liczby przypadków (od 2006 roku), a sytuacja epidemiologiczna tej choroby jest stabilna.

Wykres 4. Liczba przypadków świnki w latach 2021 - 2025 w Jaworznie

Płonica

W 2025 roku na terenie nadzorowanym przez PPIS w Jaworznie zarejestrowano 31 przypadków. W porównaniu z rokiem poprzednim liczba ta spadła o prawie 82%. Rok 2025 był pierwszym od dwóch lat, w którym nastąpiło gwałtowne wyhamowanie liczby zachorowań. Wskaźnik zapadalności dla Jaworzna wyniósł 38,31 i był niższy niż dla Polski (46,36). Ze względu na płeć zachorowania rozłożyły się w następujący sposób - 55% chorych (tj. 17 przypadków) stanowili mężczyźni, w 45% (tj. 14 przypadkach) zachorowania dotyczyły kobiet. Żadna z chorych osób nie wymagała hospitalizacji. Najliczniejszą grupę chorych stanowiły małe dzieci w przedziale wiekowym od 1 do 6 lat (74% ogółu zachorowań). Osoby dorosłe chorują sporadycznie, liczba ta utrzymuje się na stałym poziomie w Jaworznie w ubiegłym roku zarejestrowano 6 takich przypadków. Pojedyncze zachorowania na płonicę rejestrowano w ciągu całego roku. Nie odnotowano sezonowości zachorowań. Miesiącami o największej liczbie zarejestrowanych przypadków były marzec i lipiec, kiedy wystąpiło odpowiednio 5 i 6 zachorowań. Należy zwrócić uwagę, iż w przypadku płonicy, nie jest możliwe nabycie odporności dzięki szczepieniom. U noworodków istnieje odporność bierna, uzyskana od matki, która ustępuje pod koniec pierwszego roku życia. Odporność czynną nabywa się wraz z wiekiem poprzez częste ekspozycje na zakażenie. Sytuacja wzmożonej liczby zachorowań w latach 2023-2024 była jedną z konsekwencji pandemii COVID-19. W czasie największego zagrożenia epidemicznego społeczeństwo wykazywało szczególną dbałość o higienę, stosowanie preparatów dezynfekcyjnych do rąk, ograniczenie kontaktów międzyludzkich, zachowanie dystansu społecznego, stosowanie maseczek. Te wszystkie działania ograniczyły nie tylko zakażenia wirusem SARS-CoV-2, ale także wpłynęły na obniżenie transmisji wielu innych patogenów, w tym paciorkowców gr. A, które są przyczyną zachorowania na płonicę. Ponadto większa część populacji przechorowała na COVID-19 w mniej lub bardziej objawowy sposób, a skutkiem tego było osłabienie układu immunologicznego, co z kolei zwiększyło podatność na różne zachorowania. W związku z ustabilizowaniem się sytuacji epidemiologicznej po pandemii COVID-19, zaobserwowano również stabilizację w zakresie liczby przypadków zakażeń paciorkowcowych i powrotu liczby zachorowań do stanu sprzed pandemii.

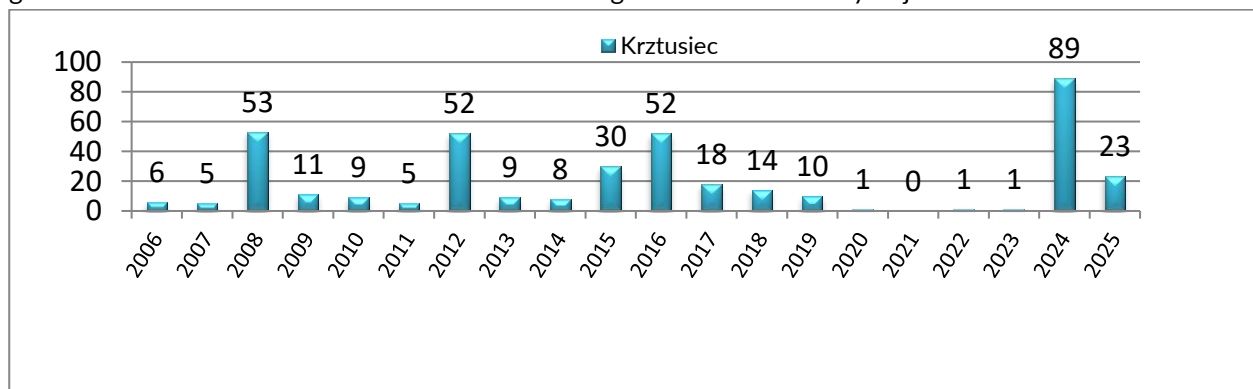
Wykres 5. Liczba przypadków płonicy w latach 2021 - 2025 w Jaworznie

Krztusiec

Odnotowano 23 przypadki zachorowań. W porównaniu z rokiem poprzednim jest to spadek liczby chorych o 74%. Tak znaczny spadek liczby zachorowań w 2025 roku w porównaniu z rokiem 2024 wynika z cykliczności występowania epidemicznych zachorowań na krztusiec, występujących średnio co 3 - 5 lat. Zjawisko to obserwujemy w wielu krajach. Według danych retrospektywnych cykliczny wzrost zachorowań na krztusiec przypadł na rok 2024 i kolejne kilka lat najprawdopodobniej będzie się utrzymywała tendencja spadkowa w ilości rejestrowanych przypadków. Wskaźnik zapadalności dla Jaworzna wyniósł 28,42 i był niższy niż dla Polski (30,32). Częściej chorowały kobiety - 61% ogółu zachorowań, 3 chorych wymagało hospitalizacji. Przypadki leczenia szpitalnego dotyczyły dzieci - najmłodsze miało 6 miesięcy, najstarsze 8 lat. Na uwagę zasługuje fakt, że w minionym roku 65% wszystkich zachorowań wystąpiło u osób dorosłych, w przedziale wiekowym 30 - 74 lata. Jest to związane z wygasaniem odporności w wyniku upływu lat od szczepień podstawowych realizowanych w dzieciństwie w ramach obowiązkowego kalendarza szczepień. Kolejne dawki przypominające szczepionek ze składnikiem krztusca to już szczepienia zalecane, a zatem mniej popularne wśród dorosłych, którzy po ukończeniu 19 roku życia „wychodzą” z obowiązkowego PSO. Zachorowania rejestrowano w ciągu całego roku. Najwięcej przypadków odnotowano w miesiącach: luty, marzec, grudzień oraz maj, odpowiednio było to 7, 5, 4 oraz 3 zachorowania, co stanowi łącznie 82% wszystkich zachorowań. Po przeprowadzeniu dochodzeń epidemiologicznych zachorowania na krztusiec są wykazywane w sprawozdaniach Mz-56. W zależności od rodzaju spełnionych przez osobę chorą kryteriów (zgodnych z „Definicjami przypadków chorób zakaźnych na potrzeby nadzoru epidemiologicznego” opracowanymi przez NIZP-PZH) krztusiec można wykazać jako: przypadek potwierdzony, możliwy i prawdopodobny.

- ✓ krztusiec możliwy - wykazano 13 przypadków, które spełniły kryteria kliniczne bez potwierdzenia laboratoryjnego,
- ✓ krztusiec potwierdzony - wykazano 10 zachorowań, które spełniły kryteria kliniczne oraz laboratoryjne,

W minionym roku oprócz zachorowań sporadycznych, odnotowano 1 ognisko domowe, dwuosobowe, gdzie zachorowali małżonkowie. Nie odnotowano ognisk krztusca w instytucjach.

Wykres 6. Liczba przypadków krztusca w latach 2006 - 2025 w Jaworznie

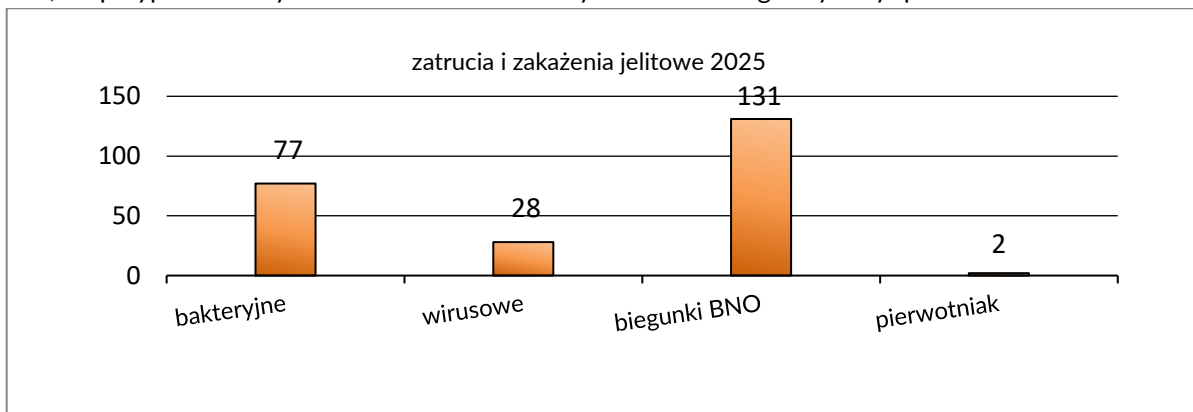
1.3 RSV

Zakażenia spowodowane wirusem syncytialnym RSV podlegają obowiązkowi zgłaszania do PIS od 2023 roku. W 2025 do PPIS w Jaworznie wpłynęło 236 zgłoszeń zakażeń wywołanych wirusem RSV. W porównaniu z rokiem poprzednim jest to niemal 2,5-krotny wzrost liczby zachorowań. Wskaźnik zapadalności dla Jaworzna wyniósł 291,70 i był wyższy niż dla Polski (255,79). Częściej chorowały kobiety – 51% ogółu zachorowań, tj. 120 przypadków zachorowań. Zachorowania występowały w różnych grupach wiekowych, jednak najliczniejszą grupę chorych – 104 osoby (tj. 46%) stanowiły dzieci do 2 roku życia. W związku z wystąpieniem zakażenia 46 chorych (tj. 19,5%) było hospitalizowanych. Najwięcej hospitalizacji – 33 dotyczyło dzieci do 2 roku życia. Zachorowania wywołane wirusem RSV wykazują sezonowość, szczyt zachorowań w 2025 roku przypadł na miesiące od stycznia do kwietnia, kiedy to zarejestrowano 98,7% (tj. 233 zakażenia) wszystkich przypadków. W miesiącach od czerwca do października oraz w grudniu nie odnotowano zakażeń, a w maju i listopadzie zarejestrowano po jednym zachorowaniu.

1.4 Zatrucia i zakażenia pokarmowe

W 2025 roku zarejestrowano 238 zatruc i zakażeń pokarmowych, liczba ta utrzymała się na podobnym poziomie jak w roku 2024. 49,6% chorych było hospitalizowanych w związku z zakażeniem. Biegunki i wirusowe zakażenia jelitowe cały czas stanowią istotną przyczynę chorobowości u dzieci do lat dwóch, 25% wszystkich zarejestrowanych przypadków dotyczyło tej grupy wiekowej. Do zachorowań u dzieci dochodziło wyłącznie w środowisku domowym. Ze względu na czynnik etiologiczny rozkład częstości występowania zatruc i zakażeń pokarmowych przedstawiał się następująco:

- w 55,04% czynnik etiologiczny nie został ustalony i zachorowania te zostały zaklasyfikowane jako bliżej nieokreślone (BNO) o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu,
- w 32,35% stanowiły zakażenia bakteryjne,
- w 11,76% przypadków czynnikiem etiologicznym okazały się wirusy,
- w 0,8% przypadków czyli w 2 zachorowaniach czynnikiem etiologicznym był pierwotniak.

Wykres 7. Liczba przypadków zatruc i zakażeń pokarmowych w 2025 roku w Jaworznie

1.4.1 Biegunki i zapalenia żołądkowo – jelitowe BNO o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu

W 2025 roku zarejestrowano 131 biegunek i zapaleń żołądkowo-jelitowych BNO o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu, jest to wzrost o 22 przypadki w porównaniu z rokiem 2024. Wskaźnik zapadalności wyniósł 161,92 i był niższy niż dla Polski (176,94). 34,35% chorych tj. w 45 przypadkach zachorowań pacjenci wymagali hospitalizacji. **Biegunki u dzieci do lat 2** – liczba zachorowań była wyższa niż w roku ubiegłym, odnotowano 25 przypadków (o 6 więcej niż w 2024 roku) z czego 17 pacjentów (tj. 68%) wymagało hospitalizacji. Częściej do zakażenia dochodziło u chłopców, którzy stanowili 60% wszystkich chorych tj. 15 osób. W 28% przypadków zachorowań (tj. u 7 pacjentów) biegunek przeprowadzono diagnostykę laboratoryjną w kierunku obecności biologicznych czynników chorobotwórczych: bakterii i/lub wirusów, która nie określiła co było czynnikiem etiologicznym zachorowania, w pozostałych przypadkach zachorowanie zgłoszono jedynie na podstawie objawów

klinicznych. Zachorowania notowano w ciągu całego roku, nie zaobserwowano wyraźnej sezonowości zachorowań. Najwięcej przypadków zachorowań zarejestrowano w miesiącach styczeń i kwiecień, odpowiednio 5 i 4 zachorowania, co stanowi łącznie 60% wszystkich zakażeń. **Biegunki u osób powyżej 2 lat** - 106 zachorowań z czego 28 pacjentów (26,4%) wymagało hospitalizacji. Liczba zachorowań była wyższa niż w roku 2024 o 16 przypadków. Rozkład zachorowań ze względu na płeć rozkładał się w następujący sposób: 52% chorych (tj. 55 zachorowań) stanowili mężczyźni, 48% (tj. 51 zachorowań) wystąpiło u kobiet. Zachorowania występowały w ciągu całego roku, najwięcej przypadków odnotowano w miesiącach od marca do czerwca oraz w listopadzie – łącznie 62, co stanowi 58% ogółu przypadków.

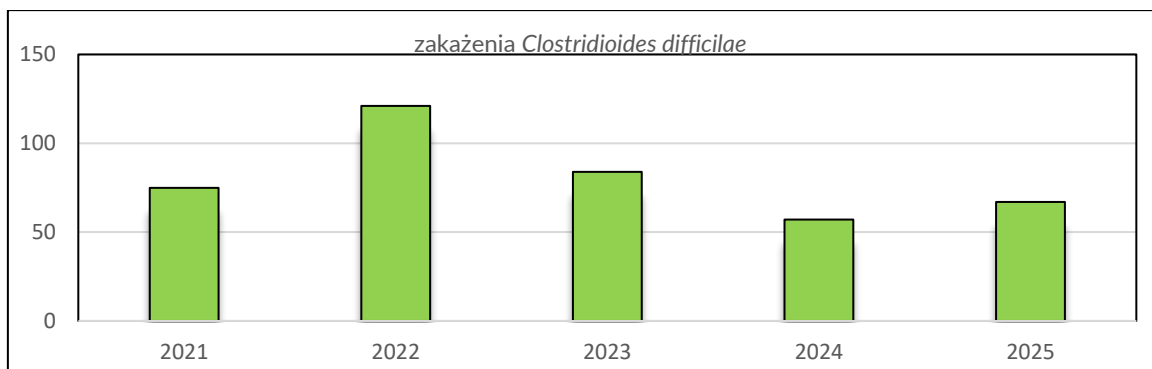
1.4.2 Zakażenia o etiologii wirusowej

W 2025 roku zarejestrowano 28 przypadków zachorowań i liczba ta była o 50% niższa niż w 2024 roku. 27 pacjentów było hospitalizowanych w związku z zachorowaniem. 53,57% ogółu zakażonych stanowiły dzieci do lat 2. Wskaźnik zapadalności dla zakażeń o etiologii wirusowej wyniósł 34,60 i był niższy niż dla Polski (109,9). Czynnikiem etiologicznym w 15 przypadkach zachorowań były norowirusy, 8 zachorowań wywołały rotawirusy, a w 5 przypadkach czynnikiem zakażenia okazał się adenowirus. U małych dzieci w przebiegu choroby na ogół występują wymioty i biegunka, co może w krótkim czasie prowadzić do odwodnienia. Ze względu na płeć rozkład zachorowań przedstawiał się następująco: zachorowało 16 (tj. 57%) mężczyzn i 12 kobiet. Pojedyncze zakażenia wirusowe rejestrowano w ciągu całego roku, nie zaobserwowano sezonowego rozkładu zachorowań, miesiącami o największej liczbie przypadków były styczeń, lipiec i marzec, na które przypadło łącznie 13 zachorowań tj. 46% ogółu przypadków.

1.4.3 Zakażenia o etiologii bakteryjnej

W 2025 roku zarejestrowano 77 zatruć i zakażeń jelitowych o etiologii bakteryjnej, to o 16% więcej niż w roku ubiegłym. Czynnikiem etiologicznym w większości przypadków tj. w 87% zachorowań było *Clostridioides difficile*, a w 13% *Salmonella*.

Zakażenia *Clostridioides difficile* – w roku 2025 zarejestrowano 67 przypadków zachorowań, to wzrost liczby zachorowań o 10 w porównaniu z rokiem ubiegłym. Wskaźnik zapadalności wyniósł 82,81 i był wyższy niż dla Polski (56,14). Ze względu na płeć rozkład zachorowań przedstawiał się następująco: 36 zakażenia wystąpiło u mężczyzn, 31 zarejestrowanych przypadki wystąpiło u kobiet. Zachorowania rejestrowano w ciągu całego roku. Najwięcej przypadków zachorowań zarejestrowano w miesiącach styczeń – maj oraz grudzień, kiedy to wystąpiło 66% wszystkich zakażeń. We wszystkich przypadkach do zachorowania dochodzi w związku z wydłużonym okresem hospitalizacji i stosowaniem u pacjentów długotrwałej antybiotykoterapii. Wzrost liczby przypadków zakażeń jelitowych wywołanych *C. difficile* w ostatnich dwóch latach związany był z występowaniem zakażeń spowodowanych wirusem SARS-CoV-2, a co za tym idzie koniecznością dłuższej hospitalizacji, szczególnie osób starszych i obciążonych chorobami współistniejącymi. W związku z ustabilizowaniem się sytuacji epidemiologicznej w zakresie zakażeń spowodowanych wirusem SARS-CoV-2, obserwuje się również stopniową stabilizację sytuacji epidemiologicznej zakażeń jelitowych spowodowanych *C.difficile*. Chorowały wyłącznie osoby dorosłe, najwięcej zakażeń odnotowano wśród seniorów powyżej 60 roku życia. Ta grupa chorych stanowiła 88% wszystkich zarejestrowanych przypadków. Wystąpiły 3 zgony, w którym jedną z przyczyn było zakażenie *C. difficile*. W 2025 roku występowały wyłącznie zachorowania spontaniczne. Wystąpiły 2 podejrzenia wystąpienia ogniska (w Zakładzie Pielęgnacyjno-Opiekuńczym oraz w Nefroluxie), które jednak w trakcie dochodzenia epidemiologicznego nie zostały potwierdzone.

Wykres 8. Liczba przypadków zakażeń *C. difficile* w latach 2021 - 2025 w Jaworznie

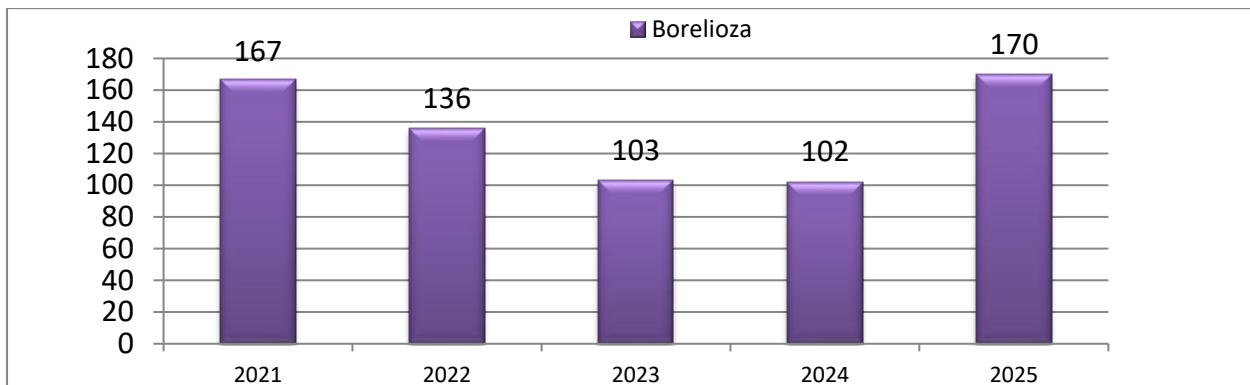
Zatrucia pokarmowe *Salmonella* – w roku 2025 zarejestrowano 10 zatruc pokarmowych, w których czynnikiem etiologicznym była *Salmonella*. Liczba ta utrzymywała się na podobnym poziomie jak w roku 2024. Wszyscy chorzy w związku z zakażeniem byli hospitalizowani. Wskaźnik zapadalności wyniósł 12,36 i był o 8,69 mniejszy niż dla Polski. Ze względu na płeć rozkład zachorowań przedstawiał się następująco: 6 zgłoszeń dotyczyło kobiet, 4 zarejestrowanych przypadki wystąpiły u mężczyzn. Większość chorych stanowiły dzieci i młodzież do 19 roku życia – 70% ogółu zachorowań. Pojedyncze zachorowania rejestrowano w ciągu całego roku, nie zaobserwowano sezonowości w rozkładzie zachorowań. Wszystkie zachorowania były sporadyczne, nie rejestrowano zatruc o charakterze ogniskowym.

1.5. Zatrucia środkami zastępczymi

Realizując zadania w celu ochrony zdrowia ludzkiego, w tym zagrożenia zdrowia publicznego stwarzanego przez środki zastępcze tzw. „dopalacze” prowadzono monitoring tych zatruc. W 2025 roku do PPIS w Jaworznie nie wpłynęło żadne zgłoszenie przypadku zatrucia/podejrzenia zatrucia wywołanego użyciem środka zastępczego lub nowej substancji psychoaktywnej.

1.6. Borelioza

Liczba przypadków zgłoszonych do PPIS w Jaworznie w 2025 roku wyniosła 170 i była o 68 przypadków (tj. o 66%) większa niż w roku 2024. Według płci zachorowania rozłożyły się w następujący sposób – w 63% przypadków choroba wystąpiła u kobiet, 37% ogółu zachorowań dotyczyło mężczyzn. Wskaźnik zapadalności dla Jaworzna wyniósł 210,12 i był wyższy niż dla Polski (130,27). Zachorowania odnotowywano w różnych grupach wiekowych, z czego najwięcej, podobnie jak w roku 2024, u osób powyżej 60 roku życia (43% zachorowań). Dzieci i młodzież do 18 roku życia stanowiły 12% wszystkich chorych, tj. 20 wszystkich zgłoszonych przypadków. Cztery osoby w związku z zachorowaniem wymagały hospitalizacji, u wszystkich została rozpoznana neuroborelioza, której głównym objawem było zapalenie opon mózgowo - rdzeniowych. Choroba nie wystąpiła u osób w związku z narażeniem zawodowym. Do PPIS wpłynęły również zgłoszenia zachorowań, które nie spełniły definicji przypadku boreliozy opracowanej na potrzeby nadzoru epidemiologicznego (np. brak objawów choroby, brak badań) i nie zostały one wykazane w sprawozdaniu Mz-56. Sytuacja epidemiologiczna boreliozy w Jaworznie jest stabilna.

Wykres 9. Liczba przypadków boreliozy w latach 2021 - 2025 w Jaworznie.

1.5 Gruźlica

Odnotowano 11 przypadków, u wszystkich chorych rozwinęła się gruźlica płuc. Liczba przypadków była o 6 zachorowań mniejsza niż w roku ubiegłym. Wskaźnik zapadalności dla Jaworzna wyniósł 13,59. Ze względu na płeć rozkład zachorowań był następujący: 81% chorych (tj. 9 przypadków) stanowili mężczyźni, w 2 przypadkach zachorowanie dotyczyło kobiet. Nie odnotowano zachorowań wśród dzieci i młodzieży do 18 roku życia. W ramach prowadzonego nadzoru PPIS w Jaworznie ustalił 8 osób z otoczenia chorych, które zostały poinformowane o konieczności wykonania badań kontrolnych. Z tej liczby przebadane zostało 7 osób, 1 osoba oczekuje na termin badania. Większość zgłoszeń (9 zachorowań) dotyczyło nowych zachorowań, u 2 osób wystąpiła wznowa choroby. U jednej z osób ponowne zachorowanie wystąpiło po 2 latach od poprzedniego rozpoznania, u drugiej po 14. Wszyscy chorzy w związku z zachorowaniem byli hospitalizowani. Odnotowano jeden zgon, którego jedną z przyczyn była gruźlica.

Wykres 10. Liczba zachorowań na gruźlicę w latach 2021 - 2025 w Jaworznie.

1.6 Neuroinfekcje

Liczba zachorowań na neuroinfekcje w 2025 roku wyniosła 13 przypadków i utrzymała się na podobnym poziomie jak w roku 2024 (wzrost o 1 przypadek). Ze względu na czynnik etiologiczny zarejestrowano następujące zachorowania:

- 9 zapaleń opon mózgowo - rdzeniowych o etiologii wirusowej,
- 3 zapalenia opon mózgowo - rdzeniowych o etiologii nieokreślonej,
- 1 zapalenie mózgu inne i nieokreślone.

Nie zarejestrowano zachorowań o etiologii bakteryjnej. W zakażeniach pochodzenia wirusowego tylko w trzech przypadkach była prowadzona dalsza diagnostyka celem identyfikacji wirusa. W jej toku ustalono, iż czynnikiem etiologicznym był Enterowirus. W pozostałych przypadkach infekcje wirusowe zostały sklasyfikowane jako „wirusowe nieokreślone”. Zachorowało 9 mężczyzn i 4 kobiety, wszystkie przypadki były hospitalizowane. Zachorowania na neuroinfekcje rejestrowano w różnych miesiącach. 61% zachorowań (tj. 8 przypadków) wystąpiło w miesiącach lipiec - wrzesień. Nie zarejestrowano zachorowań u dzieci, najmłodsza chora osoba miała 17, najstarsza 91 lat. Odnotowano jeden zgon,

w którym przyczyną było zapalenie opon mózgowo – rdzeniowych wirusowe nieokreślone.
W pozostałych przypadkach zachorowania zakończyły się pełnym powrotem do zdrowia bez powikłań.

1.7 Wirusowe zapalenie wątroby – zarejestrowano:

WZW A	2 zachorowania
WZW B	1 zachorowanie
WZW C	1 zachorowanie

W sumie zarejestrowano 4 zachorowania, liczba ta była o 1 przypadek większa niż w roku 2024. W związku z zachorowaniem dwóch pacjentów wymagało hospitalizacji.

WZW A:

Zarejestrowano 2 przypadki zakażenia, o 1 więcej niż w roku 2024. W związku z zachorowaniem pacjenci byli hospitalizowani. Zachorowała 1 kobieta i 1 mężczyzna. Wskaźnik zapadalności dla Jaworzna wyniósł 2,47 i był niższy niż zapadalność dla Polski (2,9). Nie odnotowano zachorowań ogniskowych.

WZW B:

Zarejestrowano 1 przypadek zakażenia, o 1 więcej niż w roku 2024. W związku z zachorowaniem pacjent nie był hospitalizowany. Zachorował 1 mężczyzna. Wskaźnik zapadalności dla Jaworzna wyniósł 1,23 i był niższy niż zapadalność dla Polski (9,26). Zakażenie zakwalifikowano jako przewlekłe i BNO zgodnie z definicją chorób zakaźnych na potrzeby nadzoru epidemiologicznego. Nie odnotowano zachorowań ogniskowych.

WZW C:

Zarejestrowano 1 przypadek zakażenia, co stanowi spadek z rokiem poprzednim o jedno zachorowanie. W związku z zachorowaniem pacjent nie był hospitalizowany. Zachorował 1 mężczyzna. Zakażenie zakwalifikowano jako przewlekłe i BNO zgodnie z definicją chorób zakaźnych na potrzeby nadzoru epidemiologicznego. Wskaźnik zapadalności dla Jaworzna wyniósł 1,23 i był niższy niż zapadalność dla Polski (10,77). Nie odnotowano zachorowań ogniskowych. W przypadku wirusowych zapaleń wątroby przenoszonych drogą krwi, nie obserwujemy korelacji wzrostu zachorowań z porą roku. Osoby chore zgodnie z obowiązującym Programem Szczepień Ochronnych podlegają szczepieniu przeciw WZW B. Wszyscy pacjenci byli w przeszłości zaszczepieni pełnym cyklem szczepień. Na podstawie wywiadów epidemiologicznych ustalono, że do zakażenia mogło dojść w wyniku przeprowadzonych w przeszłości zabiegów przerwania ciągłości tkanek w związku z udzielaniem świadczeń zdrowotnych.

1.8 Choroby przenoszone drogą płciową

W 2025 roku odnotowano 3 zachorowania na kiłkę, 2 na rzeżączkę oraz 3 zachorowania na chlamydiozę. Na choroby przenoszone drogą kontaktów seksualnych zachorowali mężczyźni w przedziale wiekowym od 18 do 49 lat.

II. Szczepienia ochronne

Szczepienia są najskuteczniejszym narzędziem w walce z niebezpiecznymi, często śmiertelnymi chorobami zakaźnymi zagrażającymi zdrowiu i życiu. Głównym celem szczepionki jest ochrona przed ciężkim przebiegiem choroby i powikłaniami, których nie da się przewidzieć. Po zaszczepieniu 90-95% populacji wytwarza się tzw. odporność zbiorowiskowa, która ogranicza epidemiczne rozprzestrzenianie się patogenów. Dzięki odporności zbiorowiskowej szczepienie chroni nie tylko osobę zaszczepioną, ale dodatkowo również najbliższych, którzy nie mogą być zaszczepieni ze względu na przeciwwskazania. Schematy obowiązkowych szczepień dzieci i młodzieży obejmujące liczbę dawek i terminy ich podania wymagane dla danego szczepienia podstawowego lub przypominającego, z uwzględnieniem wieku osoby objętej obowiązkiem szczepienia, określone zostały w załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 27 września 2023 r. w sprawie obowiązkowych szczepień ochronnych. W 2025 roku na terenie miasta Jaworzna funkcjonowało 20 punktów szczepień przeprowadzających zarówno obowiązkowe, jak i zalecane szczepienia ochronne, z czego 18 punktów posiadających karty uodpornienia (3 działające w poradniach dla dorosłych i 15 w poradniach dziecięcych) – gdzie opieką

objętych zostało w sumie 15412 dzieci i młodzieży do 20 roku życia oraz 1 punkt szczepień dla dorosłych nie posiadający kart szczepień i 1 punkt szczepień funkcjonujący przy Szpitalnym Oddziale Ratunkowym. Realizując Program Szczepień Ochronnych w 2025 roku w ramach szczepień obowiązkowych podane zostały 8653 dawki szczepionek finansowanych z budżetu państwa (zakupione przez Ministra Zdrowia), w tym 6804 dawki podane w ramach obowiązkowych szczepień ochronnych dzieci i młodzieży do 19 roku życia.

Natomiast w ramach powszechnego programu szczepień przeciw ludzkiemu wirusowi brodawczaka (HPV) – szczepień ochronnych zalecanych, dla których zakup szczepionek został objęty finansowaniem przez ministra właściwego do spraw zdrowia w 2025 roku podanych zostało 1274 dawki szczepionek, w tym 1273 dawki szczepionki Gardasil 9 oraz 1 dawka szczepionki Cervarix. Szczepienia przeprowadzane są u dziewcząt i chłopców po ukończeniu 9. roku życia do ukończenia 14. roku życia w schemacie dwudawkowym. W czerwcu 2025 r. szczepienia te prowadzono również w szkołach (zgodnie z programem organizowanym wspólnie przez Ministerstwo Zdrowia i Ministerstwo Edukacji Narodowej) – zaszczepiono łącznie 13 dzieci (kontynuacja szczepień rozpoczętych w 2024 r., dzieci te otrzymały II dawkę szczepionki), pozostałe dzieci zaszczepione w szkołach w 2024 r. kontynuowały szczepienia w placówkach POZ (zgodnie z wolą rodziców). W związku ze zwolnieniem przez Ministra Zdrowia z rezerwy preparatów szczepionkowych i przekazanie ich podmiotom leczniczym nieodpłatnie, w 2025 roku podano poza Programem Szczepień Ochronnych 24 dawki szczepionki przeciw meningokokom grupy B (Bexsero) oraz 5 dawek szczepionki przeciw meningokokom grupy A, C, W135 i Y (Menveo) w grupie dzieci i młodzieży ze szczególnymi wskazaniami do szczepienia p/meningokokom. Dodatkowo w ramach zalecanych szczepień ochronnych przeciw krztuścowi dla kobiet w ciąży (szczepionkami, których zakup jest finansowany przez ministra właściwego do spraw zdrowia) w 2025 r. podano 124 dawki szczepionki Boostrix kobietom w ciąży. W 2025 roku Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Jaworznie wydała do podległych punktów szczepień 12768 ampułek/fiołek preparatów szczepionkowych oraz dodatkowo 1270 dawek szczepionek p/covid-19 (Spikevax LP.8.1) do 4 punktów szczepień w placówkach POZ oraz do 8 aptek zlokalizowanych na terenie Jaworzna. Transport i przechowywanie szczepionek odbywały się z zachowaniem łańcucha chłodniczego. W Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Jaworznie funkcjonuje ciągły, całodobowy monitoring temperatury w szafie chłodniczej przeznaczonej do przechowywania szczepionek. Temperatura w urządzeniu chłodniczym monitorowana jest przez firmę TermMed z Rudy Śląskiej, z którą Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Jaworznie podpisał stosowną umowę. Monitoring odbywa się elektronicznie przy pomocy nadajnika radiowego zainstalowanego na urządzeniu chłodniczym i dwóch czujników temperaturowych wewnątrz szafy chłodniczej, codziennie przez 24 godziny na dobę, co sekundę, a dane zapisywane są co godzinę na nośniku pamięci. Firma TermMed, na zasadach wskazanych w umowie, zobowiązana jest również do interwencji i zabezpieczenia szczepionek w przypadku przerwania „łańcucha chłodniczego” (awarii lub braku zasilania urządzenia chłodniczego). Szafa chłodnicza spełnia wymagania właściwego przechowywania preparatów szczepionkowych (w temperaturze od +2°C do +8°C).

2.1 Analiza stanu zaszczepienia roczników podlegających obowiązkowym szczepieniom ochronnym Szczepienia przeciw wirusowemu zapaleniu wątroby typu B

W 2025 roku w porównaniu do roku 2024 nastąpił spadek z 38,71% do 36,04% stopnia zaszczepienia dzieci w pierwszym roku życia przeciw wirusowemu zapaleniu wątroby typu B. Natomiast poziom zaszczepienia w drugim roku życia przeciw WZW B osiągnął 84,99% (spadek o 0,5%).

Szczepienia podstawowe przeciw błonicy, tężcowi, krztuścowi, *poliomyelitis* oraz *Haemophilus influenzae* typu b

W 2025 roku (w stosunku do roku poprzedniego) w stanie zaszczepienia przeciw błonicy, tężcowi i krztuścowi zaobserwowano wzrost o 1,5% dzieci w pierwszym roku życia oraz niewielki spadek o 0,3% w drugim roku życia, w szczepieniach przeciw *poliomyelitis* zaobserwowano zarówno w pierwszym, jak i w drugim roku życia wzrost (odpowiednio o 2,5% i 1,2%), natomiast w przypadku szczepień przeciw

Haemophilus influenzae typu b w pierwszym roku życia wzrost o 4,6%, a w drugim roku życia spadek o 1,1%. Poziom zaszczepienia w pierwszym roku życia przeciw błonicy, tężcowi i krztuścowi wyniósł 47,97%, przeciw *poliomyelitis* 48,73%, a przeciw zakażeniom *Haemophilus influenzae* typu b 51,52%, natomiast w drugim roku życia stan zaszczepienia dawką uzupełniającą przeciw błonicy, tężcowi, krztuścowi szacuje się na poziomie 32,77%, przeciw *poliomyelitis* na poziomie 34,25%, natomiast przeciw zakażeniom *Haemophilus influenzae* typu b na poziomie 32,56%. Wyszczepialność podstawowa przeciwko tym chorobom jest bardzo niska z powodu dużej liczby dzieci, których rodzice uchylają się od obowiązku szczepień ochronnych, a także bardzo często występujących przypadków dłuższych czasowych odroczeń od przeprowadzenia szczepień, spowodowanych niestabilnym stanem zdrowia dziecka lub skierowaniem do konsultacji specjalistycznej ds. szczepień.

Szczepienia przypominające przeciw błonicy i tężcowi, krztuścowi oraz *poliomyelitis*

Analizując podane w 2025 roku dawki przypominające przeciw błonicy, tężcowi i krztuścowi oraz *poliomyelitis* zaobserwowano w stosunku do roku 2024 spadek o 2% stanu zaszczepienia pierwszą dawką przypominającą dzieci w 6 roku życia (40,06% dzieci zaszczepionych przeciw błonicy, tężcowi, krztuścowi i 40,06% przeciw *poliomyelitis*), spadek o ponad 4% w przypadku drugiej dawki przypominającej przeciw błonicy, tężcowi i krztuścowi w 14 roku życia (54,88% dzieci zaszczepionych) i spadek o prawie 2% w przypadku zaszczepienia młodzieży w 19 roku życia trzecią dawką przypominającą przeciw błonicy i tężcowi (49,38% zaszczepionej młodzieży).

Szczepienia przeciw *Streptococcus pneumoniae*

W 2025 roku poziom stanu zaszczepienia dzieci przeciw zakażeniom pneumokokowym w pierwszym roku życia spadł o ponad 2% w porównaniu z rokiem poprzednim (wyniósł 59,14% szczepienia pierwotnego), natomiast stan zaszczepienia dawką uzupełniającą w drugim roku życia w stosunku do roku 2024 spadł o ponad 10% (wyniósł 58,99% szczepienia uzupełniającego). Szczepienia te są uzupełniane w niewielkim stopniu w kolejnych latach.

Szczepienia przeciw odrze, śwince i różyczce

W 2025 roku przeciw odrze, śwince i różyczce szczepieniem podstawowym objęto 68,71% dzieci w 2 roku życia (poziom o 2% niższy w stosunku do roku 2024), a w wyniku uzupełnienia brakujących szczepień z roku poprzedniego osiągnięto poziom 89,07% zaszczepienia dzieci w 3 roku życia (wzrost o 1% w porównaniu z rokiem 2024). Dawką przypominającą przeciw odrze, śwince i różyczce zaszczepiono 37,25% dzieci będących w 6 roku życia (spadek o ponad 2% w stosunku do roku 2024) oraz uzupełniono brakujące szczepienia z roku poprzedniego do poziomu 70,82% dzieci w 7 roku życia (wzrost o ponad 1% w stosunku do roku poprzedniego).

Szczepienia przeciw gruźlicy

Ogólny stan zaszczepienia dzieci przeciw gruźlicy w pierwszym roku życia był niższy o 0,97% w stosunku do roku 2024. W ciągu 24 godzin po urodzeniu zaszczepiono 56,64% noworodków (podobnie jak w roku poprzednim), natomiast szczepienia te zostały uzupełnione w ciągu roku do poziomu 93,65%. Duża liczba noworodków opuszczała oddziały szpitalne bez wykonania szczepień przeciw gruźlicy z powodu braku zgody rodziców na to szczepienie lub czasowych medycznych przeciwwskazań. W 2025 roku 25 dzieci pozostało bez szczepienia BCG.

Szczepienia przeciw zakażeniom rotawirusowym

W 2025 roku pełnym cyklem podstawowym przeciwko zakażeniom rotawirusowym zaszczepiono 60,66% podlegającej populacji (o 2% mniej niż w roku 2024). Natomiast poziom zaszczepienia rocznika 2024 wzrósł o ponad 22% (do wartości 84,78%).

Stan wykonania szczepień obowiązkowych w 3 roku życia

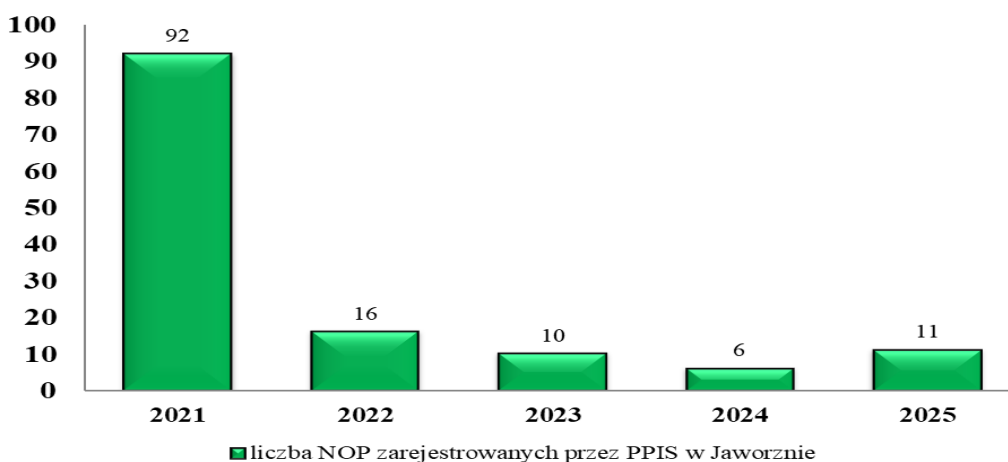
W 3 roku życia dzieci nie posiadające przeciwwskazań zdrowotnych do szczepień ochronnych powinny mieć zakończony pełny cykl szczepień podstawowych przeciw wirusowemu zapaleniu wątroby typu B, błonicy, tężcowi, krztuścowi, *poliomyelitis*, zakażeniom *Haemophilus influenzae* typu b, zakażeniom *Streptococcus pneumoniae*, zakażeniom rotawirusowym oraz przeciw odrze, śwince i różyczce. Stan zaszczepienia dzieci będących w 3 roku życia (rocznik 2023) jedynie w przypadku WZW B osiągnął poziom powyżej 90% (93,81% zaszczepionych dzieci), natomiast szczepienia przeciw błonicy, tężcowi,

krztuścowi, *poliomyelitis* i zakażeniom *Haemophilus influenzae* typu b szacują się na poziomie 85%, przeciw zakażeniom *Streptococcus pneumoniae* na poziomie 88%, a przeciw odrze, śwince i różyczce na poziomie 89%. W 2025 roku tylko 81,65% dzieci będących w 3 roku życia otrzymało wszystkie dawki szczepionek wymaganych w tym wieku przeciw wszystkim chorobom uwzględnionym w „Kalendarzu szczepień” (o 3% więcej w stosunku do roku poprzedniego), natomiast u 10 dzieci (2,06%) wykazano brak jakichkolwiek szczepień (o 0,39% więcej niż w roku 2024).

Liczba osób uchylających się od obowiązku poddania swoich dzieci szczepieniom ochronnym nadal wzrasta. W 2025 r. w stosunku do rodziców nie poddających swoich dzieci obowiązkowym szczepieniom ochronnym pomimo braku przeciwwskazań medycznych wystosowano 39 pism z wezwaniami do złożenia wyjaśnień i przeprowadzono 11 rozmów (dotyczących 17 dzieci). Znaczna ilość tych osób znajduje się pod wpływem ruchów antyszczepionkowych. Pogłębiający się spadek liczby zaszczepionych w populacji prowadzi do powrotu chorób, które dotychczas były skutecznie zwalczane, a nawet istniała nadzieja na ich wyeliminowanie.

2.2 Niepożądane odczyny poszczepienne

W 2025 roku zarejestrowano 11 niepożądanych odczynów poszczepiennych (NOP), o 5 przypadków więcej w stosunku do roku poprzedniego. Po tej samej serii szczepionki wystąpiły 2 odczyny po podaniu szczepionki Bexsero oraz 2 odczyny po podaniu szczepionki MMR VAX Pro. Pozostałe pojedyncze odczyny zgłoszono po szczepionkach Tetraxim, Synflorix, Hexacima, DTP, Tdap Szczepionka oraz Varivax. 1 NOP zakwalifikowany został jako poważny (po szczepionce Hexacima) objawiający się 1-minutową utratą przytomności bezpośrednio po iniekcji (w ramach nadzoru uzyskano informację o 1-dniowej hospitalizacji i przeprowadzonych badaniach, które nie wykazały nieprawidłowości w stanie zdrowia dziecka oraz całkowitym powrocie do zdrowia). Pozostałe odczyny były łagodne objawiające się gorączką i nasilonym odczynem miejscowym, a w 2 przypadkach dolegliwościami ze strony przewodu pokarmowego.

Wykres 11. Liczba niepożądanych odczynów poszczepiennych (NOP) zarejestrowanych przez PPIS w Jaworznie w latach 2021 - 2025

III. Higiena lecznictwa

1. Podmioty lecznicze stacjonarne

1.1 SP ZOZ Szpital Wielospecjalistyczny w Jaworznie

W ramach prowadzonego nadzoru sanitarnego w SP ZOZ Szpitalu Wielospecjalistycznym w Jaworznie w 2025 r. przeprowadzono 11 kontroli sanitarnych: 1 kontrolę tematyczną oceniającą pracę działalności Zespołu i Komitetu Zwalczania Zakażeń Zakładowych, 3 kontrole sprawdzające, 3 kontrole problemowe - w tym 1 w związku z wystąpieniem ogniska zakażenia szpitalnego spowodowanego wirusem grypy typu A w Oddziale Urologii i Onkologii Urologicznej, 1 w związku z

wystąpieniem ogniska zakażenia szpitalnego spowodowanego bakterią *Klebsiella pneumoniae* KPC w Oddziale Neurologii z Pododdziałem Udarowym i 1 w związku z wystąpieniem ogniska zakażenia szpitalnego bakterią *Klebsiella pneumoniae* w Oddziale Anestezjologii i Intensywnej Terapii. Ponadto, przeprowadzono 1 kontrolę kompleksową, 1 kontrolę w zakresie szczepień ochronnych, 2 kontrole do wydania opinii sanitarnej o spełnieniu szczegółowych wymagań jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 26 marca 2019 r. (Dz. U. z 2022 r. poz. 402): dla Pracowni Endoskopii Urologicznej oraz dla Zakładu Pielęgnacyjno-Opiekuńczego w związku z włączeniem SP ZOZ Zakładu Pielęgnacyjno-Opiekuńczego w struktury Szpitala. Zarządzeniami Dyrektora w Szpitalu powołane są Komitet i Zespół Kontroli Zakażeń Szpitalnych oraz Zespół Terapeutyczny. Monitorowanie zakażeń odbywa się w sposób czynny. W 2025 r. w szpitalu wystąpiły 2 ogniska epidemiczne związane z wystąpieniem zachorowań wywołanych przez czynnik alarmowy *Klebsiella pneumoniae* z różnymi wariantami lekooporności, 1 ognisko epidemiczne, gdzie jako czynnik alarmowy zidentyfikowano *Acinetobacter baumannii* OXA 40/58 oraz 1 ognisko epidemiczne spowodowane wystąpieniem zachorowań wywołanych wirusem grypy typu A. Otrzymano raporty wstępne o wystąpieniu w/w ognisk oraz raporty końcowe w przypadku ich wygaszenia. Podczas kontroli kompleksowej Szpitala dokonano oceny: stanu sanitarno - higienicznego pomieszczeń i zainstalowanego sprzętu stanowiącego niezbędne funkcjonalne wyposażenie; dostępności środków dezynfekcyjnych w profilaktyce zakażeń szpitalnych umożliwiającą przeprowadzenie dezynfekcji rąk przez personel i pacjentów; wstępnej dezynfekcji narzędzi, dezynfekcji powierzchni, sprzętów medycznych oraz przygotowania i sposobu przechowywania preparatów dezynfekcyjnych; warunków przechowywania sterylnego materiału /sprzętu medycznego; postępowania z odzieżą medyczną/pościelą, gospodarki odpadami medycznymi, przechowywania odpadów do momentu odbioru przez wyspecjalizowaną firmę oraz ocenę postępowania z odpadami komunalnymi. Na czas nieokreślony nadal zawieszona pozostaje działalność następujących komórek organizacyjnych Szpitala: Oddział Neonatologii, część położnicza Oddziału Ginekologii i Położnictwa, Oddział Rehabilitacji oraz basen w Dziale Rehabilitacji. W 2025 r. uruchomiono działalność Pracowni Endoskopii Urologicznej zlokalizowanej w strukturze Klinicznego Oddziału Urologii i Urologii Onkologicznej. Nie stwierdzono uchybień dotyczących dezynfekcji i sterylizacji jako podstawowych elementów higieny szpitalnej. Dobór stosowanych preparatów dezynfekcyjnych, ich dostępność oraz deklarowane parametry dezynfekcji w danych obszarach medycznych nie budziły zastrzeżeń. Preparaty posiadały szerokie spektrum działania, przechowywane były w oryginalnych opakowaniach w wydzielonych miejscach z zachowaniem aktualnych dat ważności. Narzędzia wielokrotnego użytku stosowane w oddziałach są wstępnie dezynfekowane w gabinetach zabiegowych, a następnie transportowane w zamkniętych kontenerach do Centralnej Sterylizatorni. Centralna Sterylizatornia SP ZOZ Szpitala Wielospecjalistycznego w Jaworznie spełnia wymogi Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 marca 2019 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą (Dz. U. z 2022 r. poz. 402) oraz posiada Certyfikat Systemu Zarządzania Jakością ISO PN-EN ISO 9001:2015 z dnia 29.08.2025 r., data ważności: 28.08.2027 r. W Centralnej Sterylizatorni wyodrębnione są trzy strefy: brudna, czysta i sterylna, które oddzielone są od siebie śluzami. Strefa brudna przeznaczona jest do przyjęcia sprzętu medycznego po wstępnej dezynfekcji, która odbywa się na oddziałach szpitala. W strefie brudnej znajdują się m. in. 2 myjki ultradźwiękowe, 2 przelotowe myjnie-dezynfekторы oraz pomieszczenie jest myjnia dla kuwet i wózków przewożących materiał brudny oraz sterylny. Po zakończonym procesie mycia i dezynfekcji materiały trafiają do strefy czystej. Na wyposażeniu strefy czystej znajdują się m. in.: 1 duży sterylizator parowy stacjonarny, 1 mały sterylizator parowy stacjonarny, 1 sterylizator parowy przenośny, 1 sterylizator plazmowy, 3 zgrzewarki, 2 przelotowe myjnie – dezynfekторы, 1 suszarka oraz stacja uzdatniania wody. W części sterylnej materiał i sprzęt po sterylizacji przechowywany jest na odpowiednio ustawionych regałach, przy zasłoniętych oknach. Powierzchnie regałów i ścian umożliwiają mycie i dezynfekcję. Ponadto, w pomieszczeniu prowadzony jest na bieżąco monitoring

temperatury i wilgotności. Narzędzia, materiały i sprzęt medyczny poddawane są sterylizacji przy zastosowaniu następujących opakowań ochronnych: rękawów papierowo - foliowych, rękawów włókninowo-foliowych oraz papieru krepowanego. Maksymalny czas przeznaczenia do użytku pakietów jest zależny od zastosowanego materiału opakowaniowego oraz sposobu i warunków ich przechowywania. Sterylne pakiety oznakowane są metkownicą z podaniem m.in. daty sterylizacji oraz daty przydatności do użycia. Proces sterylizacji podlega bieżącej kontroli przy zastosowaniu testów biologicznych, chemicznych oraz ocenie parametrów fizycznych każdego procesu. Biologiczna skuteczność sterylizacji weryfikowana jest 2 razy w tygodniu inkubowanymi testami ampułkowymi w ramach kontroli wewnętrznej oraz 1 raz w miesiącu przy zastosowaniu testu Sporal A, którego badanie jest wykonywane w Laboratorium Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Katowicach. Każdorazowo przeprowadzane są testy chemiczne klasy 6 reagujące rygorystycznie na wszystkie parametry krytyczne. Parametry fizyczne są oceniane przy wykorzystaniu specjalistycznych testów oraz każdorazowo odnotowywane. Wszystkie procesy mycia, dezynfekcji i sterylizacji oraz kontroli skuteczności sterylizacji są dokumentowane. Prowadzona dokumentacja umożliwi powiązanie użytych narzędzi z konkretnym pacjentem. Warunki przechowywania sterylnego materiału/sprzętu medycznego prawidłowe – w szafach w których przechowywany jest materiał sterylny prowadzony jest bieżący pomiar temperatury i wilgotności. W urządzeniach przeznaczonych do mycia, dezynfekcji oraz sterylizacji może być wykorzystywana wyłącznie woda demineralizowana. W związku z tym urządzenia takie jak myjnie-dezynfekторы i sterylizatory są podłączone do szpitalnej stacji uzdatniania wody będącej integralną częścią Centralnej Sterylizatorni. Centralna Sterylizatornia posiada dogodne połączenie z Blokiem Operacyjnym oraz jest łatwo dostępna dla innych jednostek organizacyjnych szpitala i z podmiotów z zewnątrz. Zaopatrzenie Szpitala w sprzęt jednorazowego użytku, odzież ochronną, środki ochrony osobistej i preparaty dezynfekcyjne - w wystarczającej ilości. W 2025 r. każdy z oddziałów uzyskał certyfikat „Gwarant czystości i higieny”. Nie stwierdzono nieprawidłowości w obszarze gospodarki odpadami medycznymi. Odpady są poprawnie klasyfikowane, wstępnie gromadzone oraz przechowywane z zastosowaniem prawidłowego oznakowania identyfikującego. Postępowanie z odzieżą medyczną oraz bielizną czystą i brudną prawidłowe. W 2025 r. wydano 1 decyzję administracyjną stwierdzającą nieprawidłowości w zakresie sanitarno-technicznym dotyczącą m.in. powierzchni ścian, podłogi, drzwi i mebli. Mandatów karnych nie nałożono. W 2025 r. skontrolowano wydawalnię posiłków SP ZOZ Szpitala Wielospecjalistycznego pod kątem oceny żywienia pacjentów. Ww. działa w zakresie wydawania posiłków przygotowywanych przez zewnętrzną firmę cateringową z uwzględnieniem diet i kaloryczności. W ciągu roku pobrano do badań 1 próbkę posiłku obiadowego w szpitalu z talerza pacjenta (posiłek dostarczony przez firmę cateringową). Wraz z pobraną próbką dokonano analizy jakościowej oraz ilościowej jadłospisów dekadowych oraz raportów magazynowych przy użyciu programu WIKT 3.0.001 pro oraz zastosowano „Arkusze oceny dekadowej jadłospisów”. Ocenie jakościowej poddano jadłospis dekadowy diety podstawowej. Analiza opierała się na sprawdzeniu zgodności jadłospisu z obecnie obowiązującymi zaleceniami żywieniowymi. Liczba posiłków dla diety podstawowej wynosiła 4 (śniadanie, obiad, kolacja, posiłek nocny). Zaznacza się, iż w szpitalu w diecie z ograniczeniem łatwo przyswajalnych węglowodanów podaje się 5 posiłków (śniadanie, 2-gie śniadanie, obiad, podwieczorek, kolacja oraz posiłek nocny). Przerwy między posiłkami nie przekraczają 4h, przerwa nocna do 14h. W 3 głównych posiłkach uwzględniano napój (herbata, kompot). Podczas układania jadłospisu dekadowego zaplanowano dania z białkiem pełnowartościowym (w tym roślin strączkowych) w 3 posiłkach (mięso drobiowe oraz wieprzowe, przetwory mięsne i wędliniarskie, nabiał i jego przetwory, pasty na bazie twarogu, jaja i pasty na bazie jaj), mleko i napoje fermentowane co najmniej w 1 posiłku, 3 porcje owoców i warzyw, uwzględniano produkty zbożowe z pełnego przemiału w 1 posiłku (płatki owsiane, chleb typu graham), ryby (makrela, morszczuk, miruna) i przetwory rybne (pasta z makreli i warzywa gotowanych), rośliny strączkowe (fasola, hummus), warzywa (brokuł, dynia, kiszonki, sałata zielona i lodowa, pomidor, papryka, ogórek itp.) lub owoce (gruszki, jabłka). Uwzględniono zasadę różnorodności kolorystycznej i smakowości posiłków, zróżnicowanie konsystencji i strawności poszczególnych

składników posiłku, a także stosowanie różnych technik obróbki termicznej potraw (gotowanie, duszenie, pieczenie, marginalnie smażenie). Dodatki do posiłków stanowiły surówki na zimno i ciepło. Owoce podawane były na surowo lub w postaci kompotu (kompot owocowy z jabłkami). Przy ocenie jadłospisu dekadowego uwzględniono również fakt czy w 2-gim daniu obiadowym zastosowano różnorodność dodatku objętościowego (dodatek witaminowy) oraz czy zupy były różnorodne. Oceniany jadłospis uwzględniał sezonowość warzyw i owoców oraz różnorodność ich spożycia. Ponadto, w dekadzie stwierdzono różnorodność produktów węglowodanowych: kasze, ryż, makaron, płatki zbożowe, owsiane, pieczywo, itp. Oceniany jadłospis (dekada) diety podstawowej pozwolił ocenić jadłospis jako prawidłowy. Na podstawie analizy ilościowej jadłospisów dekadowych, receptur dań złożonych oraz otrzymanego sprawozdania z badań posiłku w zakresie oceny parametrów: kaloryczności, zawartości białka, tłuszczu, węglowodanów, soli oraz procentowego udziału energii, białka, tłuszczu i węglowodanów pobranego posiłku obiadowego diety podstawowej - stwierdzono spełnienie wymogów jakości zdrowotnej w odniesieniu do Norm Żywienia dla populacji Polski. Kontrola sprawdzająca w wydawalni szpitala wykazała wykonanie stwierdzonych wcześniej nieprawidłowości sanitarno- technicznych z pionu Bezpieczeństwa Żywności i Żywienia PSSE w Jaworznie.

1.2. NEFROLUX

W ramach prowadzonego bieżącego nadzoru sanitarnego w 2025 r. przeprowadzono 1 kontrolę tematyczną dotyczącą oceny działalności Zespołu i Komitetu Zwalczania Zakażeń Zakładowych oraz 1 problemową. Podczas kontroli działalności Zespołu i Komitetu Zwalczania Zakażeń Zakładowych dokonano oceny za rok 2024. Ustalono, iż w 2024 r. odbyło się 9 spotkań Zespołu Kontroli Zakażeń Szpitalnych oraz 2 spotkania Komitetu – co zostało udokumentowane stosownymi protokołami. Według przedstawionego raportu za 2024 rok na zlecenie Placówki wykonano 1228 badań mikrobiologicznych. Zidentyfikowano 116 zakażeń, w tym 7 zakażeń szpitalnych i 109 zakażenia poza szpitalne. W zakażeniach szpitalnych w 3 przypadkach czynnikiem etiologicznym były bakterie *Clostridioides difficile*, w 3 przypadkach *Staphylococcus aureus* MSSA, a w 1 *Klebsiella pneumoniae* ESBL. Prowadzone są rejestry zakażeń szpitalnych i poza szpitalnych w formie elektronicznej. Dane o wykryciu czynnika etiologicznego umieszczane są w historii choroby pacjenta. Narzędzia wielokrotnego użytku stosowane w obiekcie poddawane są procesowi dekontaminacji w Centralnej Sterylizatorni SP ZOZ Szpitala Wielospecjalistycznego w Jaworznie zgodnie z obowiązującą między podmiotami umową. W obiekcie działa Oddział Nefrologii, Stacja Dializ oraz Poradnia Nefrologiczna. W Oddziale zlokalizowanych jest 15 łóżek, w tym 2 intensywnej opieki i 2 dializacyjne. Kontrolowany obiekt posiada aktualny certyfikat jakości ISO dotyczący zgodności z wymaganiami norm PN-EN ISO 9001:2015 oraz PN-EN ISO/IEC 27001:2023 obowiązujący od dnia 09.07.2024 do dnia 08.07.2027. W 2025 r. nie wystąpiło żadne ognisko zakażenia szpitalnego. Przeprowadzona kontrola problemowa dotyczyła podejrzenia wystąpienia ogniska zakażenia bakterią *Clostridioides difficile*. Biorąc pod uwagę ustalenia dokonane podczas kontroli oraz ze względu na brak powiązania epidemiologicznego nie stwierdzono wystąpienia ogniska zakażenia szpitalnego. Decyzji administracyjnej nie wydano, mandatów karnych nie nałożono. W 2025 r. skontrolowano wydawalnię posiłków Oddziału Nefrologicznego pod kątem oceny żywienia pacjentów. Nieprawidłowości nie stwierdzano.

1.3. Stowarzyszenie Hospicjum Homo-Homini im. św. Brata Alberta

W ramach prowadzonego bieżącego nadzoru sanitarnego w 2025 r. przeprowadzono 1 kontrolę sprawdzającą w związku z wniesieniem przez stronę informacji dotyczącej usunięcia nieprawidłowości stwierdzonych w protokole kontroli z 2024 r. oraz 1 kontrolę kompleksową obejmującą swoim zakresem ocenę stanu sanitarno - higienicznego pomieszczeń i urządzeń, dostępność środków dezynfekcyjnych, dezynfekcję powierzchni, sprzętów medycznych, warunków przechowywania materiału/sprzętu medycznego jednorazowego użytku, postępowanie z odzieżą medyczną/pościelą oraz gospodarkę odpadami medycznymi. Dokonano przeglądu wybranych procedur oraz stopnia ich wdrożenia, zapoznano się z protokołami kontroli wewnętrznej. Dobór stosowanych preparatów dezynfekcyjnych oraz deklarowane parametry dezynfekcji w danych obszarach medycznych nie budziły zastrzeżeń. Preparaty do dezynfekcji oraz stosowany w obiekcie sprzęt medyczny jednorazowego

użytku przechowywane były w oryginalnych opakowaniach z zachowaniem aktualnych dat ważności w wydzielonych miejscach. Podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości, mandatów karnych nie nałożono.

1.4. Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczy

W 2025 r. w Zakładzie Pielęgnacyjno-Opiekuńczym przeprowadzono 1 kontrolę sanitarną w związku z podejrzeniem wystąpienia ogniska zakażenia bakterią *Clostridioides difficile*. Podczas kontroli sprawdzono m. in. wybrane pomieszczenia, postępowanie z odpadami medycznymi, postępowanie z bielizną osobistą, pościelową i odzieżą ochronną personelu, wybrane procedury sanitarne oraz działania podjęte przez podmiot w związku z podejrzeniem wystąpienia ogniska. Ze względu na rozbieżność czasową zachorowań oraz fakt, iż wszystkie brane pod uwagę pacjentki były poddane antybiotykoterapii przed stwierdzeniem zakażenia - nie potwierdzono wystąpienia ogniska zakażenia. Stwierdzono jednak nieprawidłowości w zakresie braku zgłoszeń przez lekarza zachorowań na chorobę zakaźną. Nałożono mandat karny w wysokości 200,00 złotych.

W 2025 r. SP ZOZ Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczy uchwałą nr XIV/159/2025 Rady Miejskiej w Jaworznie z dnia 24.04.2025 r. został połączony z SP ZOZ Szpitalem Wielospecjalistycznym w Jaworznie, co skutkowało wykreśleniem SP ZOZ Zakładu Pielęgnacyjno-Opiekuńczego z rejestru podmiotów wykonujących działalność leczniczą oraz Krajowego Rejestru Sądowego i włączeniem w strukturę SP ZOZ Szpitala Wielospecjalistycznego w Jaworznie.

2. Podmioty lecznicze ambulatoryjne

2.1 Zakłady Opieki Zdrowotnej

W ewidencji ambulatoryjnych podmiotów leczniczych (przychodnie, ośrodki, poradnie, ambulatoria) na dzień 31.12.2025 r. znajdowały się 2 podmioty lecznicze publiczne oraz 37 podmiotów leczniczych niepublicznych. W 2025 r. na terenie miasta Jaworzna objęto nadzorem epidemiologicznym 33 podmioty należące do lecznictwa ambulatoryjnego, przeprowadzając łącznie 87 kontroli sanitarnych, w tym 14 kontroli sprawdzających. W 7 podmiotach (9 obiektach) stwierdzono nieprawidłowości dotyczące m. in. stanu technicznego ścian, mebli, postępowania z narzędziami wielokrotnego użytku oraz odpadami medycznymi - co zostało udokumentowane w protokołach kontroli. Wydano 9 decyzji merytorycznych nakazujących usunięcie stwierdzonych uchybień, 4 decyzje prolongujące termin wykonania zarządzeń uprzednio wydanych decyzji oraz 12 decyzji o obciążeniu opłatą. Część z prowadzonych postępowań nie została zakończonych w 2025 r. i będzie miała swoją kontynuację w 2026 r. W związku ze stwierdzeniem poważnych uchybień dotyczących stanu sanitarno-higienicznego w 2025 r. nałożono 1 mandat karny na kwotę 200,00 złotych. Będące pod nadzorem Sekcji Epidemiologii podmioty lecznicze posiadają opracowane plany higieny oraz procedury i instrukcje, których zakres obejmuje m. in. postępowanie w przypadku podejrzenia lub wystąpienia choroby zakaźnej u pacjentów i u personelu, postępowania poekspozycyjnego, higieny rąk, dekontaminacji narzędzi, sprzętu medycznego i powierzchni, postępowania z odpadami medycznymi oraz postępowania w przypadku skażenia materiałem biologicznym. Dobór stosowanych preparatów dezynfekcyjnych oraz deklarowane parametry dezynfekcji w danych obszarach medycznych nie budziły zastrzeżeń. Preparaty posiadały szerokie spektrum działania, przechowywane były w oryginalnych opakowaniach z zachowaniem aktualnych dat ważności w wydzielonych miejscach. Roztwory robocze są sporządzane i stosowane zgodnie z zaleceniami producentów. W przypadku przeprowadzania sterylizacji każdorazowo przeprowadzana jest chemiczna, fizyczna i biologiczna kontrola procesu przy zastosowaniu dedykowanych testów. Wyniki kontroli skuteczności procesów sterylizacji są dokumentowane i archiwizowane. W większości przypadków prowadzona dokumentacja umożliwia powiązanie użytych narzędzi z konkretnym pacjentem. W 16 nadzorowanych podmiotach leczniczych proces sterylizacji narzędzi wielokrotnego użytku jest przeprowadzany wyłącznie we własnym zakresie przy użyciu sterylizatorów wodno-parowych. W związku z wykonywaniem zabiegów związanych z przerwaniem ciągłości tkanek w 5 podmiotach stosowany jest wyłącznie sprzęt jednorazowego użytku. Zaopatrzenie w sprzęt jednorazowego użytku, odzież ochronną, środki ochrony osobistej i preparaty

dezynfekcyjne - w wystarczającej ilości. Podczas kontroli sanitarnych sprawdzany jest m. in. obowiązek wynikający z realizacji Ustawy z dnia 9 listopada 1995r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych – art. 13 ust. 1 pkt. 2 oraz ust. 2 (Dz. U. z 2024 r. poz. 1162) oraz obowiązek przeprowadzania okresowego przeglądu, czyszczenia lub dezynfekcji instalacji i urządzeń wentylacji mechanicznej, nie rzadziej niż co 12 miesięcy zgodnie z §40 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 marca 2019 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą (Dz.U. rok 2022 poz. 402). Realizację obowiązków nałożonych ww. ustawą sprawdzono we wszystkich spośród skontrolowanych podmiotów.

2.2 Prywatne gabinety lekarskie i pielęgniarskie

Na dzień 31.12.2025 r. w ewidencji prywatnych gabinetów lekarskich, praktyk pielęgniarek oraz innych usługowych obiektów medycznych znajdowało się:

- 114 prywatnych gabinetów lekarskich z rozbiem na:
  - Indywidualne praktyki lekarskie ogółem: 29 - tym lekarzy dentystów: 25
  - Indywidualne specjalistyczne praktyki lekarskie: 75 w tym lekarzy dentystów: 13
- 2 praktyki pielęgniarek;
- 8 podmiotów świadczących inne usługi medyczne.

Nadzór w 2025 r. obejmował 75 praktyk lekarskich, 2 praktyki pielęgniarek oraz 3 podmioty świadczące inne usługi medyczne. Łącznie przeprowadzono 85 kontroli sanitarnych (w tym 5 sprawdzających). W 3 spośród gabinetów stomatologicznych oraz w 1 gabinecie lekarskim niezabiegowym stwierdzono nieprawidłowości skutkujące wszczęciem postępowania administracyjnego (w przypadku 2 gabinetów stomatologicznych oraz gabinetu lekarskiego niezabiegowego wydano decyzję administracyjną). Wydano 5 decyzji o obciążeniu opłatą i nałożono 1 mandat karny na kwotę 200,00 złotych. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły złego stanu sanitarno-technicznego, postępowania z odpadami medycznymi oraz opracowanych procedur. Wśród skontrolowanych podmiotów sterylizacja narzędzi wielokrotnego użytku przeprowadzana jest lokalnie, w obrębie praktyki w 35 podmiotach leczniczych, 2 podmioty zlecają sterylizację wyłącznie jako usługę zewnętrzną, natomiast w 16 praktykach stosowany jest wyłącznie sprzęt jednorazowy. W przypadku przeprowadzania sterylizacji we własnym zakresie, każdorazowo przeprowadzana jest chemiczna, fizyczna i biologiczna kontrola skuteczności sterylizacji przy zastosowaniu dedykowanych testów. Wyniki kontroli skuteczności procesów sterylizacji są dokumentowane i archiwizowane. W większości przypadków prowadzona dokumentacja umożliwia powiązanie użytych narzędzi z konkretnym pacjentem. Nadzorowane podmioty posiadają opracowane plany higieny oraz procedury i instrukcje, których zakres obejmuje m. in. postępowanie w przypadku podejrzenia lub wystąpienia choroby zakaźnej u pacjentów i u personelu, postępowania poekspozycyjnego, higieny rąk, dekontaminacji narzędzi, sprzętu medycznego i powierzchni, postępowania z odpadami medycznymi oraz postępowania w przypadku skażenia materiałem biologicznym. Dobór stosowanych preparatów dezynfekcyjnych oraz deklarowane parametry dezynfekcji w danych obszarach medycznych nie budziły zastrzeżeń. Preparaty posiadały szerokie spektrum działania, przechowywane były w oryginalnych opakowaniach z zachowaniem aktualnych dat ważności w wydzielonych miejscach. Roztwory robocze są sporządzane i stosowane zgodnie z zaleceniami producentów. Zaopatrzenie w sprzęt jednorazowego użytku, odzież ochronną, środki ochrony osobistej i preparaty dezynfekcyjne – w wystarczającej ilości. Odpady medyczne w podmiotach są w większości poprawnie klasyfikowane oraz wstępnie gromadzone z zastosowaniem prawidłowego oznakowania identyfikującego. Realizację obowiązków nałożonych Ustawą z dnia 9 listopada 1995r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych – art. 13 ust. 1 pkt.2 oraz ust. 2 (Dz. U. z 2024 r. poz. 1162 ze zm.) oraz obowiązek przeprowadzania okresowego przeglądu, czyszczenia lub dezynfekcji instalacji i urządzeń wentylacji mechanicznej, nie rzadziej niż co 12 miesięcy zgodnie z §40 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 marca 2019 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i

urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą (Dz.U. rok 2022 poz. 402) sprawdzono we wszystkich spośród skontrolowanych obiektów. Nie stwierdzono nieprawidłowości w w/w zakresie.

IV. Zabiegi deratyzacyjne

Zgodnie z Uchwałą Rady Miejskiej Nr XXIII/309/2020 z dnia 27 sierpnia 2020 r. w sprawie Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie miasta Jaworzna (Dz. Urz. Woj. Śl. z 2023 r. poz. 4597), w 2025 r. nadzorowano dwie powszechne akcje deratyzacyjne: wiosenną oraz jesienną. Wystosowano łącznie 86 pism do zarządców nieruchomości.

SEKCJA HIGIENY KOMUNALNEJ I ŚRODOWISKA

I. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej oraz środków transportu

Ustępy publiczne i ogólnodostępne - 10 obiektów, w tym 9 ogólnodostępnych i jeden publiczny. Przeprowadzono 7 kontroli w 7 obiektach. Jeden obiekt był nieczynny, pozostałe nie zapanowano do kontroli w bieżącym roku sprawozdawczym. Obiekty podłączone są do miejskiej sieci wodociągowo-kanalizacyjnej. Odpady komunalne gromadzone są w pojemnikach i usuwane przez firmę specjalistyczną na podstawie zawartych umów. Obiekty w przeważającej większości dostosowane są dla osób niepełnosprawnych. Zapewnione są podstawowe środki czystości i higieny oraz dezynfekcyjne w ilościach wystarczających.

Pływalnie kryte - 1 obiekt. W roku 2025 przeprowadzono 3 kontrole krytej pływalni. Wydano 1 decyzję administracyjną w związku z nieprawidłowym stanem technicznym obiektu. Kryta pływalnia zlokalizowana jest w budynku wolnostojącym i składa się z części suchej i mokrej. Źródłem zaopatrzenia w wodę jest wodociąg sieciowy. Nieczystości płynne odprowadzane są do sieci kanalizacyjnej. Odpady stałe gromadzone są prawidłowo. W obiekcie prowadzony jest proces uzdatniania i dezynfekcji wody metodami: koagulacji, filtracji, korekty pH, dezynfekcji oraz uzupełnienia tego procesu metodą rozcieńczania. Do dezynfekcji wody stosowany jest podchloryn sodu. Ściany i dno: basenu, brodzika oraz atrakcji wodnych czyszczone są za pomocą odkurzacza typ Dolphin 2 x 2 Pro Gym, natomiast otoczenie niecek odkurzaczem typu Kärcher. Węzły sanitarno - higieniczne wyposażone są w dozowniki z mydłem w płynie, pojemniki na odpady i papier toaletowy oraz suszarki do rąk. Pomieszczenia porządkowe wyposażono w zlewy. Do utrzymania czystości w obiekcie stosowane są odpowiednie środki myjąco - dezynfekujące. Punkt medyczny wyposażony prawidłowo. W dniu 12.01.2025 r. po kontroli planowej wydano decyzję administracyjną nakazującą usunięcie uchybień. Decyzja dotyczyła nieprawidłowości związanych z stanem higieniczno-sanitarnym powierzchni wyposażenia, ścian i podłóg, ze względu na występującą korozję oraz wilgoć panującą w obiekcie, a także osadzające się naloty i złogi mineralne. Większość zarządzeń ujętych w decyzji represyjnej została wykonana w terminie. Strona w grudniu 2025r. wniosła o prolongatę zaleceń ww. decyzji ujętych w punktach z terminem realizacji do dnia 31.12.2025 r. W związku z powyższym termin realizacji został prolongowany.

Domy Pomocy Społecznej - 1 obiekt, przeprowadzono 1 kontrolę. Obiekt mieści się w budynku wielokondygnacyjnym oraz monitorowanym, w którym przebywa 108 mieszkańców w podeszłym wieku lub przewlekle chorych, na rzecz, których świadczone są usługi bytowe. Źródłem zaopatrzenia w wodę jest wodociąg sieciowy, a nieczystości płynne odprowadzane są do kanalizacji miejskiej. Ciepła woda użytkowa zapewniona jest z własnej kotłowni na gaz. Odpady komunalne gromadzone są prawidłowo, wywóz świadczy specjalistyczna firma. Postępowanie z czystą i brudną bielizną jest prawidłowe, magazyny urządzone są oddzielne i utrzymane w bieżącej czystości. Pranie brudnej bielizny i odzieży mieszkańców odbywa się w pralni na miejscu, przy zachowaniu jednokierunkowego ciągu pranej bielizny. Stosowany jest środek piorąco - dezynfekujący. Transport czystej bielizny i ww. odzieży realizowany jest w worach foliowych z użyciem osłoniętych wózków. Wymiana pościeli odbywa się według potrzeb. Obiekt posiada opracowane procedury dotyczące m.in.: na wypadek

zakażenia pasożytami oraz zgonu mieszkańca, występowania bakterii Legionella sp. w instalacji ciepłej wody użytkowej, sprzątnięcia i dezynfekcji wyposażenia oraz pomieszczeń, prania brudnej bielizny, itp. Zapewnione są podstawowe środki higieny, czystości i dezynfekcyjne w ilości prawidłowej. Bieżąca czystość w obiekcie jest zachowana. Budynek wyposażony jest w salę rehabilitacyjną. W obiekcie nie udziela się świadczeń zdrowotnych. W obiekcie obowiązuje zakaz palenia tytoniu i e – papierosów poza wyznaczonym pomieszczeniem, wyposażonym w wentylację i klimatyzację.

Inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej – 5 obiektów, przeprowadzono 2 kontrole w 2 obiektach, pozostałe obiekty niezaplanowane do kontroli w bieżącym roku sprawozdawczym. Obiekty przeznaczone są na dzienny pobyt osób starszych w celu stworzenia warunków do współuczestnictwa przebywających w nim osób w życiu społecznym. Zajęcia dla ww. osób prowadzone są na warsztatach teatralnych, muzycznych, manualnych itp., przy zapewnieniu codziennego posiłku. W obiektach zainstalowane są: wentylacja grawitacyjna i mechaniczna oraz klimatyzacja. Źródłem zaopatrzenia w wodę jest wodociąg sieciowy, punkty poboru wody zaopatrzone są w ciepłą i zimną wodę. Ścieki odprowadzane są do kanalizacji miejskiej. Odpady stałe gromadzone są prawidłowo i odbierane przez specjalistyczną firmę na podstawie zawartej umowy. Zapas środków do utrzymania czystości oraz dezynfekcyjnych był prawidłowy. W obiektach obowiązuje zakaz palenia tytoniu i e – papierosów.

Placówki zapewniające całodobową opiekę – 1 obiekt, przeprowadzono 1 kontrolę. Wydano 1 decyzję administracyjną. Obiekt mieści się w 2 budynkach wielokondygnacyjnych. W obiekcie przebywa 114 mieszkańców na rzecz, których świadczone są usługi bytowe. Źródłem zaopatrzenia w wodę jest wodociąg sieciowy. Nieczystości płynne odprowadzane są do ekologicznej oczyszczalni ścieków, usytuowanej na terenie posesji. Ciepła woda użytkowa i ogrzewanie w obiekcie zapewnione są przy zastosowaniu pompy ciepła i fotowoltaiki. Odpady stałe gromadzone są prawidłowo, wywóz świadczy specjalistyczna firma. Odpady po kontakcie z materiałem biologicznym mieszkańców zbierane i przechowywane są prawidłowo, następnie odbierane są z urządzenia chłodniczego do utylizacji przez firmę specjalistyczną. Postępowanie z czystą i brudną bielizną jest prawidłowe. Magazyny urządzone oddzielnie i utrzymane w bieżącej czystości. Pranie brudnej bielizny i odzieży mieszkańców odbywa się w pralni na miejscu, przy zachowaniu jednokierunkowego ciągu pranej bielizny z użyciem środka dezynfekującego -piorącego. Transport czystej bielizny i ww. odzieży realizowany jest z użyciem osłoniętych wózków jezdnych. Wymiana pościeli odbywa się według potrzeb, nie rzadziej niż raz na dwa tygodnie. Obiekt posiada opracowane procedury dotyczące min.: postępowania na wypadek zgonu mieszkańca, pielęgnacji mieszkańca, sprzątnięcia i dezynfekcji wyposażenia oraz pomieszczeń, prania brudnej bielizny, postępowania z odpadami itp. W obiekcie świadczona jest opieka medyczna. Do kąpeli osób leżących wykorzystywane są przenośne wanny pneumatyczne. Obiekt podlega ciągłej modernizacji. W obiekcie obowiązuje zakaz palenia tytoniu i e – papierosów. W styczniu 2025 roku prowadzono postępowanie w związku ze stwierdzeniem obecności bakterii Legionella sp. w instalacji ciepłej wody użytkowej jednego z dwóch budynków. Badania przeprowadzone przez PIS w styczniu, wykazały skażenie punktowe instalacji na poziomie średnim. W związku z powyższym wydano decyzję administracyjną w dniu 12.02.2025 r. z terminem realizacji do dnia 31.03.2025 r. nakazującą podjęcie działań zmierzających do redukcji liczby bakterii Legionella sp. w skażonym punkcie oraz wykonania badania jakości wody ciepłej z ww. punktu w kierunku obecności bakterii Legionella sp. Wyniki badania próbki wody pobranej w dniu 28.03.2025 r. i przedstawione przez stronę w kwietniu 2025 r. potwierdziły skuteczność prowadzonych działań. Decyzję wykonano.

Noclegownie - 1 obiekt, przeprowadzono 1 kontrolę. W skontrolowanym obiekcie przebywają osoby bezdomne – mężczyźni z terenu Jaworzna, którzy nie są pod wpływem alkoholu lub substancji psychoaktywnych. Osoby otrzymują środki higieniczne w postaci mydła i papieru toaletowego. Zapewnione są według potrzeby ręczniki jednorazowe i wielorazowego użytku, szampon do włosów oraz proszek piorąco – dezynfekcyjny do prania odzieży. Obiekt podłączony jest do miejskiej sieci wodno – kanalizacyjnej. Nieczystości stałe gromadzone są prawidłowo i odbierane przez specjalistyczną firmę na podstawie zawartej umowy. Pranie brudnej bielizny i transport do pralni oraz

przywóz czystej bielizny w foliowych workach świadczy podmiot zewnętrzny jest realizowany na podstawie zawartej umowy. Zapasy środków czystości, dezynfekcyjnych i higieny są prawidłowe. Opracowano procedury dotyczące postępowania w przypadku stwierdzenia u osoby bezdomnej zakażenia pasożytniczego (świerzbowca lub wszawicy). Placówka posiada zapas środków, które mają na celu wyeliminowanie ww. zakażeń. W roku 2025 firma specjalistyczna przeprowadziła dezynfekcję pomieszczeń w obiekcie, wraz z ich wyposażeniem. W obiekcie obowiązuje zakaz palenia tytoniu i e – papierosów.

Schroniska dla bezdomnych - 1 obiekt, przeprowadzono 1 kontrolę. W skontrolowanym obiekcie przebywają bezdomne kobiety z terenu Jaworzna, które nie są pod wpływem alkoholu lub substancji psychoaktywnych. Osoby otrzymują środki higieniczne w postaci mydła, szamponu do włosów, proszku piorąco – dezynfekcyjnego do prania odzieży, podpasek i papieru toaletowego. Obiekt podłączony jest do miejskiej sieci wodno – kanalizacyjnej, ciepła woda użytkowa zapewniona jest z bojlera elektrycznego. Nieczystości stałe gromadzone są prawidłowo i odbierane są przez specjalistyczną firmę na podstawie zawartej umowy. Pranie brudnej bielizny i transport do pralni oraz przywóz czystej bielizny w foliowych workach świadczy podmiot zewnętrzny na podstawie zawartej umowy. Zapasy środków czystości, dezynfekcyjnych i higieny są prawidłowe. Opracowano procedury dotyczące postępowania w przypadku stwierdzenia u osoby bezdomnej zakażenia pasożytniczego (świerzbowca lub wszawicy). Placówka posiada zapas środków, które mają na celu wyeliminowanie ww. zakażeń. W roku 2025 firma specjalistyczna przeprowadziła dezynfekcję pomieszczeń w obiekcie, wraz z ich wyposażeniem. W obiekcie obowiązuje zakaz palenia tytoniu i e – papierosów.

Obiekty hotelarskie oraz inne obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie – ogółem 12 obiektów (2 hotele z nadaną kategoryzacją i 10 innych obiektów, w których świadczone są usługi hotelarskie, w tym 1 obiekt nieczynny w trakcie roku sprawozdawczego). W stosunku do poprzedniego roku 2 obiekty uległy likwidacji. W bieżącym roku sprawozdawczym przeprowadzono 8 kontroli w 7 obiektach, pozostałe obiekty niezaplanowane do kontroli. Trzy spośród ww. kontroli zostały wykonane w związku ze złożonymi interwencjami dot. nieprawidłowych warunków higieniczno-sanitarnych. Przeprowadzone kontrole interwencyjne nie wykazały nieprawidłowości. Skontrolowane obiekty podłączone są do miejskiej sieci wodociągowo-kanalizacyjnej. Odpady komunalne gromadzone są prawidłowo w pojemnikach i kontenerach. Odbiór odpadów świadczy specjalistyczna firma na podstawie zawartych umów. Brudna bielizna pościelowa transportowana jest do pralni oraz czysta z pralni w foliowych opakowaniach przez podmioty, które wykonują usługi pralnicze i posiadają odpowiednie zezwolenia. Obiekty posiadają wydzielone magazyny bielizny czystej i brudnej – urządzone prawidłowo. Dezynfekcję materacy, łóżek itp. wyposażenia przeprowadził uprawniony podmiot zewnętrzny, przedstawiono na dowód do wglądu protokoły z zabiegów DDD. Stosowane środki do dezynfekcji powierzchni i wyposażenia posiadały aktualne daty ważności. Zapewnione są środki higieny. W obiektach obowiązuje zakaz palenia tytoniu i e – papierosów.

Zakłady/salony świadczące usługi w branży beauty - ogółem 231 obiektów. Przeprowadzono 167 kontroli w 163 obiektach. Obiekty nieskontrolowane są to obiekty, które nie zostały zaplanowane, działalność została zawieszona lub są to nowopowstałe obiekty. Mandatów karnych nie nałożono. Dwie spośród ww. liczby kontroli wykonano w związku ze złożoną interwencją. Natomiast jedna kontrola dotyczyła sprawdzenia wykonania zaleceń. Na terenie Jaworzna działają następujące obiekty w poszczególnych podgrupach: fryzjerskie oraz fryzjersko-berberskie – 86 obiektów, kosmetyczne bez przerywania ciągłości tkanek – 69 obiektów, solaria – 4 obiekty, odnowa biologiczna bez przerywania ciągłości tkanek 16 obiektów, kosmetyczne z przerywaniem ciągłości tkanek – 33 obiekty, tatuażu 7- obiektów, kosmetyczne i tatuażu – 1 obiekt, kosmetyczne i piercingu -12 obiektów, tatuażu i piercingu – 3 obiekty. Wszystkie skontrolowane w ciągu roku obiekty zaopatrzone były w wodę przeznaczoną do spożycia z wodociągu miejskiego. W skontrolowanych obiektach nieczystości płynne odprowadzane są do kanalizacji miejskiej, oprócz 2 obiektów, w których nieczystości odprowadzane były do zbiornika bezodpływowego. Odpady stałe gromadzone i usuwane prawidłowo. Obiekty zaopatrzone są w środki higieny typu: mydło w płynie, ręczniki jednorazowe i papier toaletowy oraz środki dezynfekcyjne, które

posiadały aktualne daty ważności w ilościach prawidłowych. Stosowana była bielizna jednorazowa typu: prześcieradła, peleryny i ręczniki lub wielokrotnego tj. bawełniana – prana poza zakładami z wykorzystaniem środków piorąco-dezynfekujących. Postępowanie z narzędziami wielokrotnego użytku lub ich częściami, których stosowanie powodowało lub mogło spowodować naruszenie ciągłości tkanek było prawidłowe. Narzędzie sterylizowane były na miejscu w autoklawach lub w sterylizatorni szpitala powiatowego w Chrzanowie (1 obiekt). Skontrolowane obiekty posiadały opracowane: procedury zapobiegania zapewniające ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi lub plany higieny i dezynfekcji w obiekcie. W obiektach obowiązuje zakaz palenia tytoniu i e – papierosów. W ciągu roku wpłynęły dwie interwencje anonimowe, dotyczące tego samego salonu fryzjerskiego. Podczas pierwszej kontroli interwencyjnej, wykonanej w dniu 02.04.2025 r. wydano zalecenia w protokole kontroli w związku z nieprawidłowym stanem higieniczno-sanitarnym. W związku z powyższym w dniu 07.05.2025 r. wykonano kontrolę sprawdzającą, która potwierdziła wykonanie zaleceń. Stronę obciążono decyzją płacniczą. Następnie, w grudniu 2025 r., do PSSE w Jaworznie złożona została kolejna anonimowa interwencja dotycząca tego samego obiektu. W związku z powyższym dokonano kontroli w dniu 03.12.2025 r. Kontrola nie potwierdziła zasadności złożonej interwencji.

Tereny rekreacyjne (tereny zieleni, obiekty sportowe, plaże przy kąpieliskach, plaże bez kąpielisk) – 19 obiektów, 1 obiekt został połączony z innym (plaża przy kąpielisku – 1 obiekt, parki – 6 obiektów, teren rekreacyjny -1 obiekt, place zabaw - 4 obiekty, w tym 1 wodny oraz 7 obiektów sportowych).

Przeprowadzono 19 kontroli w 14 obiektach, pozostałe nieczynne (plac zabaw - wodny i stadion sportowy) lub nie zaplanowano do kontroli w bieżącym roku sprawozdawczym. Wydano 1 decyzję administracyjną, mandatów karnych nie nałożono. Skontrolowane obiekty wyposażone są w przeważającej większości w toalety ogólnodostępne, kosze na odpady, ławki, urządzenia do ćwiczeń oraz w typowe wyposażenie placów zabaw. Wywóz odpadów komunalnych świadczyły specjalistyczne firmy na podstawie zawartych umów. Na terenach placów zabaw dla dzieci obowiązuje zakaz palenia tytoniu i wprowadzania zwierząt. W dniu 19.09.2025 r. wydano 1 decyzję administracyjną natychmiastową, nakazującą zabezpieczenia zastępczego źródła zaopatrzenia w wodę przeznaczoną do spożycia oraz wykorzystywaną do mycia naczyń i przygotowywania posiłków, a także mycia rąk w sanitariatach na terenie Ośrodka Edukacji Ekologiczno –Geologicznej w Jaworznie. Jak również doprowadzenia, jakości wody w instalacji zasilanej z indywidualnego ujęcia wody zaopatrującej teren ośrodka, w którym doszło do skażenia wody w zakresie mikrobiologicznym, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Decyzja została wydana w oparciu o wyniki badań próbek wody, pobranych przez PIS w dniach 15.09.2025 r. oraz 17.09.2025 r., w których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych wartości bakterii grupy coli oraz enterokoków. W związku z powyższym wykonano kontrolę sprawdzającą wykonanie zaleceń, podczas której pobrano do próbek wody do badań kontrolnych. Podczas kontroli ustalono, iż strona postępowania zapewniła zastępcze źródło wody. W związku z uzyskaniem prawidłowych wyników badań wody w dniu 30.09.2025 r. PPIS w Jaworznie wydał decyzję stwierdzającą przydatność wody do spożycia przez ludzi (decyzja represyjna została wykonana w całości).

Cmentarze – 10 obiektów, w tym 2 komunalne i 8 wyznaniowych. Przeprowadzono 5 kontroli w 5 obiektach, pozostałe nie zaplanowano do kontroli w bieżącym roku sprawozdawczym. Obiekty ogrodzone, ciągi pieszo - jezdne utwardzone, zielen ma charakter izolacyjny. Oprócz miejsc grzebalnych część obiektów wyposażonych jest w kolumbaria. Odpady komunalne gromadzone i usuwane były w sposób prawidłowy. Zaplecza sanitarne wyposażone w środki dezynfekcyjne, czystości i higieny w ilościach prawidłowych. Woda bieżąca z wodociągu miejskiego. Nieczystości płynne odprowadzane są do kanalizacji sanitarnej lub do zbiorników bezodpływowych (w 4 obiektach).

Domy przedpogrzebowe/ Zakłady pogrzebowe - ogółem 6 obiektów, przeprowadzono 5 kontroli w 5 obiektach, pozostały obiekt niezaplanowany do kontroli. Zakres działalności poszczególnych obiektów obejmuje: przechowywanie zwłok, przenoszenie i przewóz zwłok - 2 obiekty, przechowywanie zwłok, przenoszenie i przewóz zwłok oraz ekshumację – 2 obiekty (posiadające środki transportu), usługi

inwazyjne związane z przygotowaniem zwłok do pochowania, w tym usuwanie elektrod/rozsuszników – 1 obiekt. Wyżej wymienione obiekty posiadają łącznie 7 samochodów do przewozu zwłok i szczątków ludzkich, które oceniono pod względem sanitarnym w dziale nr 6. Gospodarka odpadami prowadzona jest w sposób prawidłowy, odpady odbierane są przez firmy posiadające stosowne zezwolenie na prowadzenie tego typu działalności. Stwierdzono wystarczający zapas środków higienicznych, czystości oraz dezynfekcyjnych. Stosowane środki dezynfekcyjne posiadają szerokie spektrum biobójcze oraz aktualne daty ważności. Opracowane są stosowne procedury dotyczące mycia i dezynfekcji pomieszczeń, wyposażenia oraz środków transportu. W obiektach obowiązuje zakaz palenia tytoniu i e – papierosów. Podczas 2 kontroli wykonanych w domach przedpogrzebowych/zakładach pogrzebowych sprawdzono 7 samochodów do przewozu zwłok i szczątków. Samochody są trwale oznakowane w sposób wskazujący na ich przeznaczenie. Kabiny kierowców i przestrzenie ładunkowe oddzielone są od siebie. Posiadają zabezpieczenia przed przesuwaniem się trumny lub pojemnika na zwłoki albo szczątki ludzkie podczas przewozu oraz posiadają na wyposażeniu jednorazowego rękawiczki i jednorazowe worki na zwłoki w ilości wystarczającej. Pojazdy wewnątrz wyłożone materiałem łatwo zmywalnym, umożliwiającym mycie i dezynfekcję. Do dezynfekcji stosuje się preparaty o działaniu bakteriobójczym, grzybobójczym i wirusobójczym. Garażowanie pojazdów odbywa się w garażach zaopatrzone w bieżącą wodę. Opracowane są instrukcje dotyczące mycia i dezynfekcji samochodów. Zapisy z przeprowadzonych zabiegów prowadzone są na bieżąco w rejestrach pojazdów.

Inne obiekty użyteczności publicznej łącznie 61 obiektów, przeprowadzono 20 kontroli w 20 obiektach, pozostałe nie zapanowano do kontroli w roku sprawozdawczym. Decyzji administracyjnych nie wydano, mandatów karnych nie nałożono. W skład ww. obiektów wchodzi: apteki – 29 obiektów (w 3 obiektach zawieszona jest działalność gospodarcza), obiekty kulturalne - 11 obiektów, stacje paliw - 13 obiektów, lokal komisji poborowej - 1 obiekt, stacja PKP – 1 obiekt (który składa się tylko z peronów bez pozostałej infrastruktury dla podróżnych) i stacje uzdatniania wody - 6 obiektów. Obiekty podłączone są do miejskiej sieci wodociągowo - kanalizacyjnej. Odpady komunalne gromadzone są w pojemnikach i usuwane przez firmę specjalistyczną na podstawie zawartych umów. Zapewnione są podstawowe środki czystości, higieny (mydło w płynie, ręczniki jednorazowe i papier toaletowy) i dezynfekcyjne w ilościach wystarczających. Środki dezynfekcyjne stosowane są wg. zaleceń producentów i posiadają aktualne daty ważności. W obiektach obowiązuje zakaz palenia tytoniu i e – papierosów. Wydano 1 opinię sanitarną dla nowouruchomionej apteki po zmianie właściciela.

II. Interwencje

W 2025 r. do sekcji wpłynęło 15 interwencji, spośród których 2 interwencje przekazano do innych organów zgodnie z kompetencją rzeczową. Rozpatrzone w własnym zakresie - 13 interwencji. Wykonano 14 kontroli. Wniesione interwencje dotyczyły m.in. stanu higieniczno-sanitarnego obiektów użyteczności publicznej, jak również występowania insektów lub szczurów. Spośród wszystkich wniesionych interwencji jedynie 5 zostało uznane jako zasadne lub częściowo zasadne.

III. Wnioski oraz inne informacje obrazujące stan sanitarny nadzorowanego obszaru w zakresie Higieny Komunalnej

W 2025 roku wydano 4 opinie sanitarne przed zorganizowaniem imprez masowych na podstawie obowiązku wynikającego z treści art. 25 ust. 1 pkt. 2 ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych z dnia 20 marca 2009 r. W ramach bieżącego nadzoru sanitarnego wydano 19 decyzji zezwalających na przeprowadzenie ekshumacji oraz wykonywano kontrole w trakcie ich realizacji. Ponadto na wnioski Prezydenta Miasta Jaworzna wydano 18 postanowień w sprawie sprowadzenia zwłok i urn z prochami z zagranicy. Prowadzono również akcje informacyjne dotyczącą m.in. zagrożeń związanych ze skolonizowaniem instalacji ciepłej wody użytkowej oraz urządzeń produkujących aerozol wodno-powietrzny pałeczkami bakterii Legionella sp., stosowania w kosmetykach substancji TPO, itp. Działania prowadzone przez pracowników sekcji potwierdziły dobry stan sanitarny i techniczny większości

nadzorowanych obiektów. Obiekty te dostosowały się do obowiązujących przepisów, m.in. zakazu palenia tytoniu i e – papierosów. Większość obiektów świadczących usługi kosmetyczne czy fryzjerskie bazuje na narzędziach i materiałach jednorazowych. Podmioty świadczące usługi kosmetyczne, powodujące naruszenie ciągłości skóry i tkanek u klienta, posiadają stosowane umowy na odbiór i zagospodarowanie odpadów powstających przy wykonywanych zabiegach, mających kontakt z materiałem biologicznym klienta i są zarejestrowane w BDO. Podmioty, których obiekty wyposażone są w klimatyzatory dokonują systematycznie przeglądów jednostek klimatyzacyjnych wraz z ich czyszczeniem i dezynfekcją. Część obiektów zawiesiła swoją działalność lub ją zakończyła ze względu na wzrost kosztów najmu lokali oraz ogrzewania. Jednakże widoczny jest trend powstawania nowych obiektów świadczących usługi kosmetyczne w ograniczonym zakresie tj. manicure i kosmetyki oprawy oka, ze względu na niskie koszty ponoszone przy rozpoczęciu działalności gospodarczej oraz możliwość otrzymania wsparcia finansowego. Szczególnie widoczny jest trend podnajmu miejsca świadczenia usług w lokalu już funkcjonującym.

IV. Ocena jakości sanitarnej wody na nadzorowanym terenie

1. Nadzór sanitarny nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi

Nadzór nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi był sprawowany w 2025 r. przez PPIS w Jaworznie, podobnie jak w latach wcześniejszych, na podstawie ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2024 r. poz. 416) oraz art. 13 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz.U. z 2024 r. poz. 757). Podstawą nadzoru nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi była ocena zgodności z wymaganiami określonymi w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz.U. z 2017 r. poz. 2294). Ocena jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w 2025 r. każdorazowo oparta była na wynikach badań laboratoryjnych i uwzględniała oszacowanie ryzyka bezpieczeństwa zdrowotnego. Konsumenci z terenu miasta Jaworzna w 2025 roku byli zaopatrywani w wodę do spożycia przez jej lokalnego producenta i dystrybutora tj. Wodociągi Jaworzno Sp. z o.o., z siedzibą przy ul. Św. Wojciecha 34. W ubiegłym roku produkcja wody do spożycia w przeważającej mierze została pokryta przy pomocy ujęć własnych, w ilości 4 673 687 m³/rok (tj. ok. 99 % rocznego zaopatrzenia w wodę). Dodatkowo część wody Wodociągi Jaworzno Sp. z o.o. zakupiły ze źródeł zewnętrznych - w ilości 62 160,0 m³/rok, co stanowi ok. 1 % rocznego zaopatrzenia w wodę. Liczba mieszkańców Jaworzna zaopatrywanych w wodę w 2025 r. wyniosła ok. 85 tys. osób. Natomiast długość sieci wodociągowej z uwzględnieniem przyłączy wodociągowych na obszarze miasta wynosi ok. 829 km. Woda przeznaczona do spożycia pochodzi z pięciu ujęć wody, tj. czterech podziemnych: „Galmany”, „Dobra”, „Jarosław Dąbrowski”, „Bielany” (działające wyłącznie okresowo) oraz jednego ujęcia powierzchniowego – „Piaskownia”. W związku z dystrybucją wody obszar miasta podzielono na cztery systemy zaopatrzenia w wodę. Pierwszy system zaopatrzenia w wodę dotyczy przede wszystkim wody produkowanej ujęciami własnymi i dzieli się na 6 stref zaopatrzenia w wodę, tj.:

- 1) Strefa o nazwie SUW Dobra. Produkcja wody w strefie wynosi ok. 699,66 m³/dobę. Woda dostarczana jest do 6 360 mieszkańców, pochodzi z ujęcia podziemnego Dobra. Stosowane środki i metody uzdatniania na stacji uzdatniania wody zaopatrującej strefę- utlenianie powietrzem wzbogaconym ozonem, dezynfekcja lampami UV, filtracja na filtrach węglowych, system odwróconej osmozy, chemiczna dezynfekcja końcowa podchlorynem sodu.
- 2) Strefa o nazwie SUW Galmany. Produkcja wody w strefie wynosi ok. 770,93 m³/dobę. Woda dostarczana jest do 4 265 mieszkańców, pochodzi z ujęcia podziemnego Galmany. Stosowane środki i metody uzdatniania na stacji uzdatniania wody zaopatrującej strefę- chemiczna dezynfekcja końcowa podchlorynem sodu, dodatkowo w każdej ze studni zamontowano lampy UV.
- 3) Strefa o nazwie SUW J. Dąbrowski. Produkcja wody w strefie wynosi ok. 763,88 m³/dobę. Woda dostarczana jest do 8 833 mieszkańców, pochodzi z ujęcia podziemnego Jarosław

- Dąbrowski. Stosowane środki i metody uzdatniania na stacji uzdatniania wody zaopatrującej strefę - odwrócona osmoza, aeracja, utlenianie wstępne ozonem resztkowym, odżelazianie, odmanganianie, dezynfekcja lampami UV oraz dezynfekcja końcowa podchlorynem sodu.
- 4) Strefa o nazwie SUW Bielany. Produkcja wody w strefie wynosi ok. 89,52 m³/dobę. Woda dostarczana jest do 2 352 mieszkańców, pochodzi z ujęcia podziemnego Bielany. Stosowane środki i metody uzdatniania na stacji uzdatniania wody zaopatrującej strefę -chemiczna dezynfekcja końcowa podchlorynem sodu.
  - 5) Strefa o nazwie SUW Piaskownia. Produkcja wody w strefie wynosi ok. 1 349,49 m³/dobę. Woda dostarczana jest do 6 317 mieszkańców, pochodzi z ujęcia powierzchniowego Piaskownia. Stosowane środki i metody uzdatniania na stacji uzdatniania wody zaopatrującej strefę - cedzenie na kracie sitowej, sedymentacja w piaskowniku, aeracja i desorpcja w wieży desorpcji, koagulacja koagulantem glinowym PAX, sedymentacja zawiesin w separatorze lamelowym, utlenianie wstępne ozonem resztkowym wytwarzanym z tlenu gazowego, filtracja na filtrach piaskowych otwartych oraz filtrach ciśnieniowych z węglem aktywnym, dezynfekcja lampami UV, dezynfekcja końcowa podchlorynem sodu wytwarzanym na miejscu z soli kuchennej.
  - 6) Strefa o nazwie Zbiorniki Warpie, gdzie następuje mieszanie wody pochodzącej z ujęcia podziemnego Galmany i ujęcia powierzchniowego Piaskownia w stosunku 50% do 50%. Woda mieszana ze Zbiorników Warpie trafia do ok. 42 923 mieszkańców. Produkcja wody dla strefy utrzymuje się na poziomie – 9 213,33 m³/dobę. W przypadku awarii sieci wodociągowej w strefie dochodzi do mieszania się wody pochodzącej z Układu Zbiorników Warpie oraz wody od zewnętrznego dostawcy tj. GPW S.A. w Katowicach.

W 2025 r. podobnie jak we wcześniejszych latach Wodociągi Jaworzno Sp. z o.o. nie były w stanie pokryć w 100% zapotrzebowania mieszkańców na wodę przeznaczoną do spożycia. W związku z czym część wody przeznaczonej do spożycia dla ludności miasta Jaworzno pochodzi spoza terenu. Dlatego też w obszarach miasta zaopatrywanych w wodę od innych producentów ustalono trzy systemy zaopatrzenia w wodę, tj.:

- 1) System o numerze II- gdzie woda zakupowana jest od GPW S.A. w Katowicach, w ilości około 68,39 m³/dobę i dostarczana jest do 14 435 mieszkańców.
- 2) System o numerze III – gdzie woda zakupowana jest od MPWiK Sp. z o.o. w Mysłowicach, w ilości około 49,72 m³/dobę i dostarczana jest do 144 mieszkańców.
- 3) System o numerze IV –gdzie woda zakupowana jest od Wodociągów Chrzanowskich Sp. z o.o., w ilości około 52,18 m³/dobę i dostarczana jest do 66 mieszkańców.

Na obszarze nadzorowanym przez PPIS w Jaworznie funkcjonuje również stacja uzdatniania wody Zakładu Górniczego Sobieski Południowego Koncernu Węglowego S.A. zlokalizowana przy ul. Sulińskiego 2 w Jaworznie. Stacja ta uzdatnia wodę przeznaczoną do spożycia wyłącznie na potrzeby zakładu z zastosowaniem aeracji, filtracji oraz systemu odwróconej osmozy. Do dezynfekcji końcowej stosuje się podchloryn sodu. W ciągu 2025 r. oszacowano wielkość produkcji wody na poziomie 60 595 m³. Ponadto, na obszarze Jaworzna funkcjonuje indywidualne ujęcie wody w obiekcie użyteczności publicznej OEEG GEOSFERA przy ul. Św. Wojciecha 100. Niniejsze ujęcie nie posiada systemu uzdatniania, a woda doprowadzana jest do sanitariatów oraz pomieszczeń socjalnych. Produkcja wody utrzymuje się na poziomie ok. 80 m³ rocznie.

Działania wykonywane w ramach bieżącego nadzoru

Badania jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w ramach bieżącego nadzoru prowadzono według harmonogramu opracowanego na 2025 r. W związku z powyższym na terenie miasta Jaworzna do badań laboratoryjnych pobierano próbki wody w 35 stałych punktach monitoringowych. Łącznie pobrano 70 próbek wody przeznaczonej do spożycia. Podczas pobierania próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi wykonano pomiary temperatury i oznaczono wolny chlor.

W ramach bieżącego nadzoru wykonano badania 64 próbek wody pod względem fizykochemicznym oraz 59 próbek wody pod względem mikrobiologicznym.

Z powodu przekroczeń analizowanych parametrów kwestionowano 11 próbek wody. (Tabela1).

Tabela 1. Ilość próbek wody pobranych w ramach kontroli PIS i zakwestionowanych ze względu na przekroczone parametry w 2025 r.

Liczba pobranych próbek wody do badań	Liczba pobranych próbek wody do badań	Liczba kwestionowanych próbek ze względu na parametry	
fizykochemicznych	mikrobiologicznych	fizykochemiczne	mikrobiologiczne
ogółem	ogółem	ogółem	ogółem
64	59	7	4

W analizowanym okresie zakwestionowano trzy próbki wody w zakresie wartości dopuszczalnej mętności i żelaza, trzy próbki w zakresie wyłącznie żelaza oraz jedną w zakresie wyłącznie mętności. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Jaworznie wydał informacje o warunkowej przydatności wody do spożycia przez ludzi w ww. przypadkach. W zakresie parametrów mikrobiologicznych stwierdzono dwa przekroczenia dotyczące liczby bakterii grupy coli, jednakże badania kontrolne wykonane niezwłocznie nie potwierdziły przekroczenia tegoż parametru. Stwierdzono również przekroczenie bakterii grupy coli i enterokoków w dwóch próbkach pobranych w tym samym punkcie. Woda pochodziła z ujęcia indywidualnego i nie była poddawana dezynfekcji chemicznej. Każdorazowo w przypadku stwierdzenia przekroczenia badanych parametrów fizykochemicznych lub mikrobiologicznych podmiot odpowiedzialny za zapewnienie wymaganej jakości wody przeznaczonej do spożycia był zobowiązany przez PPIS w Jaworznie do ustalenia przyczyny powstania zanieczyszczenia, podjęcia działań naprawczych mających na celu doprowadzenie jakości wody do wymagań określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, a także poinformowania PPIS w Jaworznie o podjętych i przeprowadzonych działaniach naprawczych. Po uzyskaniu informacji o przeprowadzonych działaniach naprawczych wykonywane były ponowne badania w ramach nadzoru sanitarnego lub kontroli wewnętrznej celem potwierdzenia skuteczności tych działań i doprowadzenia jakości wody do obowiązujących wymogów prawnych.

Kontrola wewnętrzna przedsiębiorstw wodociągowych oraz innych podmiotów zaopatrujących w wodę do spożycia

Wodociągi Jaworzno Sp. z o.o. poddały analizie 1045 próbki wody (w tym 80 próbek wynikających z zatwierdzonego harmonogramu) w ramach kontroli wewnętrznej obejmującej zakresem monitoring parametrów grupy A i grupy B. W większości analizowanych przypadków woda spełniała wymagania rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Odnotowane przez Wodociągi Jaworzno Sp. z o.o. przekroczenia dotyczące pogorszenia jakości wody wyłącznie w zakresie fizykochemii stanowią ok. 0,9 % ogólnego poboru prób. Nie odnotowano przekroczeń w zakresie mikrobiologii. Wodociągi Jaworzno Sp. z o.o. realizowały zatwierdzony przez PPIS w Jaworznie harmonogram pobierania próbek wody w ramach kontroli wewnętrznej zaplanowany przez przedsiębiorstwo na rok 2025.

W 2025 r. Wodociągi Jaworzno Sp. z o.o. odnotowały ogółem 158 awarii wodociągowych oraz przyjęły 125 zgłoszeń o złej jakości wody. Awarie w dużej mierze związane były z uszkodzeniami sieci wodociągowej powstałymi podczas prowadzenia prac remontowo-budowlanych sieci wod.-kan. Obszar gdzie najczęściej dochodziło do ww. awarii obejmował największą strefę zaopatrzenia w wodę tj. Zbiorniki Warpie (72 awarie) oraz strefę zaopatrzenia SUW Dobra (29 awarii). Podczas usuwania awarii mieszkańcy miasta zaopatrywani byli w wodę przeznaczoną do spożycia, dostarczaną beczkowozami lub w postaci jednostkowych aseptycznych opakowań. Z kolei zgłoszenia o pogarszaniu się jakości wody w większości przypadków dotyczyły nieprawidłowych wskaźników fizykochemicznych. Najczęściej odnotowane zgłoszenia pochodziły również ze strefy o największym zasięgu tj. Zbiorniki Warpie (67 zgłoszeń) oraz ze strefy zaopatrzenia SUW Piaskownia (26 zgłoszeń). W ramach kontroli wewnętrznej prowadzonej przez Południowy Koncern Węglowy S.A Zakład Górniczy Sobieski, na podstawie zatwierdzonego przez PPIS harmonogramu pobierania próbek wody na rok 2025,

przekazano do oceny 8 sprawozdań wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Przedstawione sprawozdania potwierdziły jej właściwą jakość. W związku z funkcjonowaniem indywidualnego ujęcia wody w obiekcie OEEG GEOSFERA Urząd Miejski Jaworzno przedstawił 2 sprawozdania z badań wody w zakresie parametrów grupy A oraz jedno w zakresie parametrów grupy B zgodnie z zatwierdzonym harmonogramem. Wodociągi Chrzanowskie Sp. z o.o. przekazały 11 sprawozdań monitoringu parametrów grupy A i B, dotyczących zakupywanej wody badanej w punkcie granicznym. Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Mysłowicach przekazało 2 sprawozdania monitoringu parametrów grupy A dotyczące zakupywanej wody badanej w punkcie granicznym. Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągowe S.A. przedstawiło do PPIS w Jaworznie 13 sprawozdań w zakresie parametrów grupy A i B, które potwierdziły jakość sprzedawanej wody.

2. Nadzór sanitarny nad jakością wody ciepłej

W związku z wymaganiami mikrobiologicznymi, jakim powinna odpowiadać ciepła woda, określonymi w załączniku nr 5A do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294), PPIS w Jaworznie wykonywał badania w kierunku obecności bakterii typu Legionella sp. w ramach nadzoru bieżącego w budynkach zamieszkania zbiorowego i przedsiębiorstwach podmiotu wykonującego działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne i całonocne świadczenia zdrowotne na nadzorowanym terenie oraz natrysków krytych pływalni. Na podstawie harmonogramu poboru próbek w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego pobrano 95 próbek wody ciepłej w 9 obiektach:

- Szpital Wielospecjalistyczny w Jaworznie, ul. Chełmońskiego 28;
- Powiatowa Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza w Jaworznie, ul. Hetmańska 21;
- NZOZ Nefrolux, w Jaworznie, ul. Chełmońskiego 28;
- Hospicjum Homo-Homini w Jaworznie, ul. Górnicza 30;
- Dom Seniora „Jesień na Letniej” w Jaworznie, ul. Letnia 1C i ul. Letnia 1D;
- Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Jaworznie, ul. Wolności 11;
- Dom Pomocy Społecznej w Jaworznie, ul. Obrońców Poczty Gdańskiej 63;
- Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczy w Jaworznie ul. Zawiszy Czarnego 4;
- Kryta Pływalnia ViaSport w Jaworznie ul. Inwalidów. Wojennych 22.

W połowie obiektów analizowane próbki wody spełniały wymagania rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294); załącznik nr 5A: „Wymagania mikrobiologiczne, jakim powinna odpowiadać woda ciepła”.

W 1 próbce pobranej z instalacji ciepłej wody w budynku zamieszkania zbiorowego, 2 próbkach pobranych z natrysków szatniowych krytej pływalni oraz w 9 próbkach pobranych z instalacji w podmiotach leczniczych - stwierdzono ponadnormatywną obecność bakterii Legionella sp. w związku z powyższym PPIS w Jaworznie wydał 6 decyzji nakazujących doprowadzenie jakości wody ciepłej do wymogów określonych w ww. rozporządzeniu oraz 6 decyzji obciążających opłatą za prowadzone działania w związku z wykryciem obecności bakterii Legionella sp. w instalacji. Obecnie w stosunku do jednego z podmiotów leczniczych nadal toczy się postępowanie w związku ze stwierdzeniem ponadnormatywnej liczby bakterii Legionella sp. na jednym z oddziałów.

3. Nadzór sanitarny nad jakością wody w miejscu wykorzystywanym do kąpieli

Na nadzorowanym przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Jaworznie terenie miasta, w sezonie letnim 2025 r., utworzone zostało kąpielisko pn. „Plaża nad Sosiną 2”, zlokalizowane na obszarze OWR „Sosina” przy ul. Bukowskiej w Jaworznie. Zgodnie z uchwałą Rady Miejskiej w Jaworznie nr XI/136/2025, z dnia 06.03.2025 r., sezon kąpieliskowy obejmował okres od dnia 15.06.2025 r. do dnia 31.08.2025 r. Organizatorem ww. kąpieliska było Miejskie Centrum Kultury i Sportu w Jaworznie. Harmonogram poboru próbek wody oraz punkt poboru został ustalony przez

organizatora w porozumieniu z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Jaworznie. Zakres badanych parametrów był zgodny z zał. nr 1 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 17.01.2019 r. w sprawie nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpieli (Dz. U. z 2019 r. poz. 255). W sezonie letnim 2025 próbki wody z kąpieliska pobierane były w jednym punkcie z prawidłową częstotliwością zgodną z zatwierdzonym harmonogramem:

- 1 próbka przed sezonem (w ramach kontroli urzędowej) - 09.06.2025 r.;
- 3 próbki w trakcie sezonu (w ramach kontroli wewnętrznej) - 23.06.2025 r., 21.07.2025 r., 18.08.2025 r.

Równocześnie z pobieraniem próbek wody do badań mikrobiologicznych sporządzany był protokół z wizualnej oceny nadzorowania wody obejmujący parametry: zakwit sinic – powstanie smug, kożucha lub piany, rozmnażanie się makroalg lub fitoplanktonu, obecność w wodzie zanieczyszczeń takich jak materiały smoliste, szkło, tworzywa sztuczne guma oraz inne odpady. Organizator prowadził systematyczne wizualne nadzorowanie wody w kąpielisku pod kątem występowania zanieczyszczeń niekorzystnie wpływających na jakość wody i stanowiących zagrożenie zdrowia kąpiących się osób oraz uzupełniał dane dotyczące codziennych warunków wodno-atmosferycznych na platformie Serwis Kąpieliskowy (dane obejmowały temperaturę wody i powietrza, prędkość wiatru oraz rodzaj wywieszanej flagi wraz z podaniem przyczyny). Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Jaworznie na podstawie rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 17.01.2019 r. w sprawie nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpieli, sprawozdań z badań oraz protokołów z ocen wizualnych wydał 4 oceny jakości wody w kąpielisku „Plaża nad Sosiną 2”. Wszystkie wydane oceny stwierdzały przydatność wody do kąpieli. Informacje o przydatności wody w kąpielisku umieszczano również na platformie Serwis Kąpieliskowy. Zgodnie z § 5 ust. Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 17 stycznia 2019 r. w sprawie nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpieli (Dz. U. z 2019 r. poz. 255) Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Jaworznie dokonał klasyfikacji jakości wody w kąpielisku „Plaża nad Sosiną 2” na podstawie wyników badań jakości wody z czterech sezonów kąpielowych tj. lat 2022, 2023, 2024 i 2025. Zgodnie z klasyfikacją określoną w załączniku 1B do ww. rozporządzenia jakość wody w kąpielisku została zakwalifikowana jako „doskonała”.

4. Nadzór sanitarny nad jakością wody w pływalniach

W 2025 r. w związku z realizacją zapisów rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. z 2022 r., poz. 1230), na terenie miasta Jaworzna w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego pobrano łącznie 6 próbek wody basenowej z jednej pływalni zasilanej w wodę wodociągową, tj.: Krytej Pływalni ViaSport, zlokalizowanej przy ul. Inwalidów Wojennych 2, zarządzanej przez K.I.G. Konsorcjum Inwestycji Gospodarczych Sp. z o.o., ul. Pukowca 15 w Katowicach. Próbki wody z nieszczelników oraz systemów cyrkulacji wody basenowej pobierane były także w ramach kontroli wewnętrznej jakości wody na pływalni, zgodnie z zatwierdzonym przez PPIS w Jaworznie harmonogramem pobierania próbek wody. Zarządca pływalni prowadził na bieżąco rejestr pomiarów w wodzie na pływalni oraz informował użytkowników basenu o bieżących wynikach jakości wody oraz ewentualnych przekroczeniach analizowanych parametrów.

SEKCJA BEZPIECZEŃSTWA ŻYWNOSCI I ŻYWIENIA

I. Stan sanitarny obiektów żywności, żywienia i przedmiotów użytku i jakość zdrowotna środków spożywczych

Zakres nadzoru sanitarnego - prowadzenie nadzoru nad obiektami produkcji i obrotu żywnością, obiektami żywienia zbiorowego oraz miejscami obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością, a w szczególności:

- sprawowanie bieżącej urzędowej kontroli nad jakością zdrowotną produkowanej i wprowadzanej do obrotu żywności,
- kontrola przestrzegania warunków sanitarno-higienicznych w procesie produkcji i w obrocie tymi artykułami,
- oraz sprawowanie bieżącego nadzoru nad materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością.

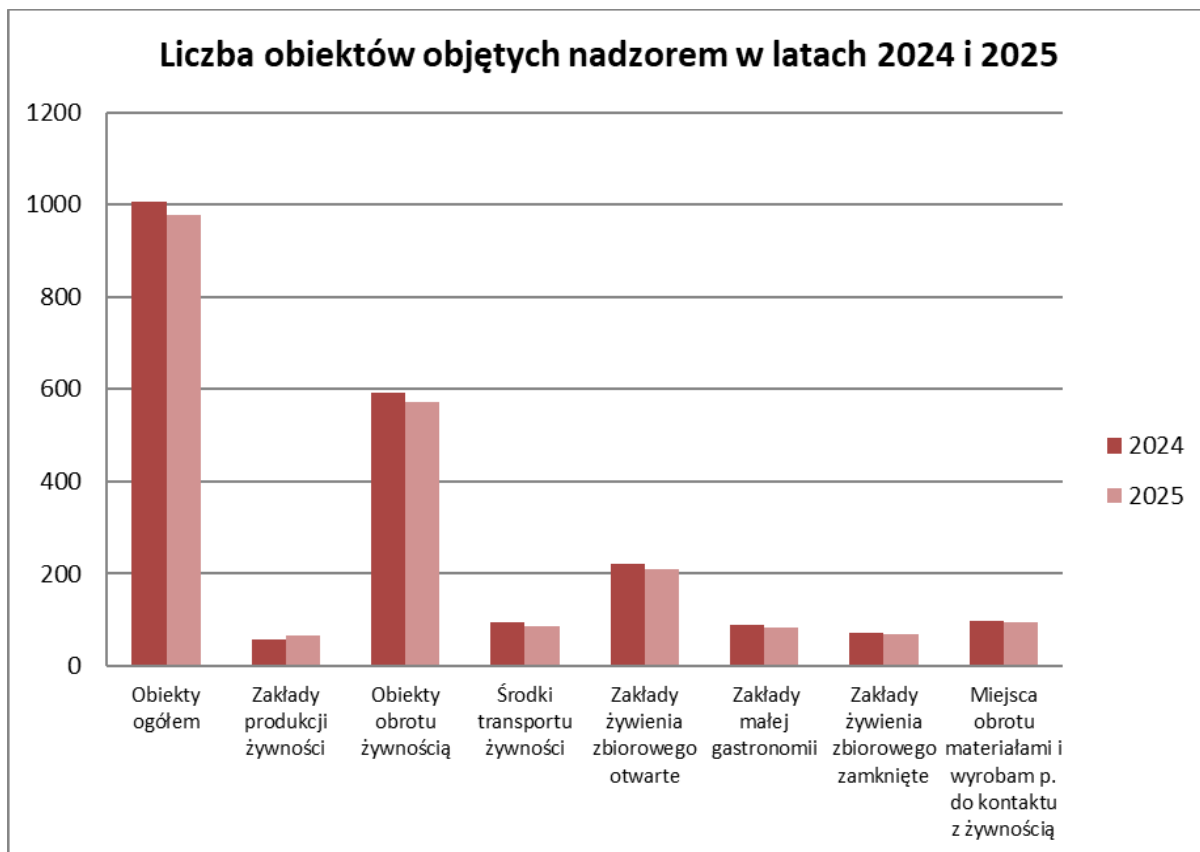
1. Ocena stanu sanitarnego obiektów żywności, żywienia oraz materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością

W roku 2025 w ewidencji znajdowało się 978 zakładów, z czego skontrolowano 463 - w tym 1 wytwórnię i 2 miejsca obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością. Przeprowadzono 704 kontrole sanitarne, w tym 1 kontrolę zakładu produkcji i 1 kontrolę w miejscu obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością. W trakcie bieżącego nadzoru sanitarnego pobrano do badań laboratoryjnych 435 próbek żywności, 5 próbek materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością i 20 próbek sanitarnych (razem 460 próbek). Wydano 17 decyzji administracyjnych w wyniku stwierdzenia naruszenia wymagań higienicznych i zdrowotnych. Winnych uchybień ukarano 36 mandatami na łączną kwotę 12200 zł.

Tabela nr I Liczba obiektów objętych nadzorem w latach 2024 i 2025.

Rodzaj obiektów objętych nadzorem	Liczba obiektów		Kierunek zmian (+/-)
	2024	2025	
Obiekty ogółem	1006	978	-
Zakłady produkcji żywności	57	67	+
Obiekty obrotu żywnością	593	571	-
W tym: środki transportu żywności	96	86	-
Zakłady żywienia zbiorowego otwarte	221	210	-
W tym: zakłady małej gastronomii	89	84	-
W tym: zakłady małej gastronomii w zakładach tymczasowych lub ruchomych	73	69	-
Zakłady żywienia zbiorowego zamknięte	97	94	-
Zakłady usług cateringowych	2	3	+

Zakłady produkcji materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością	1	1	bez zmian
Miejsca obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością	35	35	bez zmian

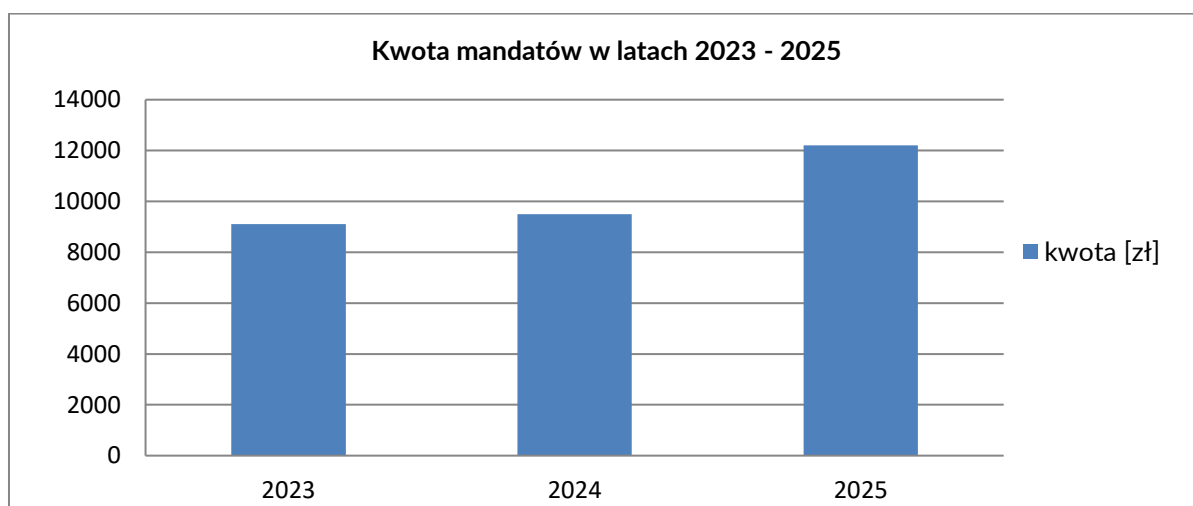
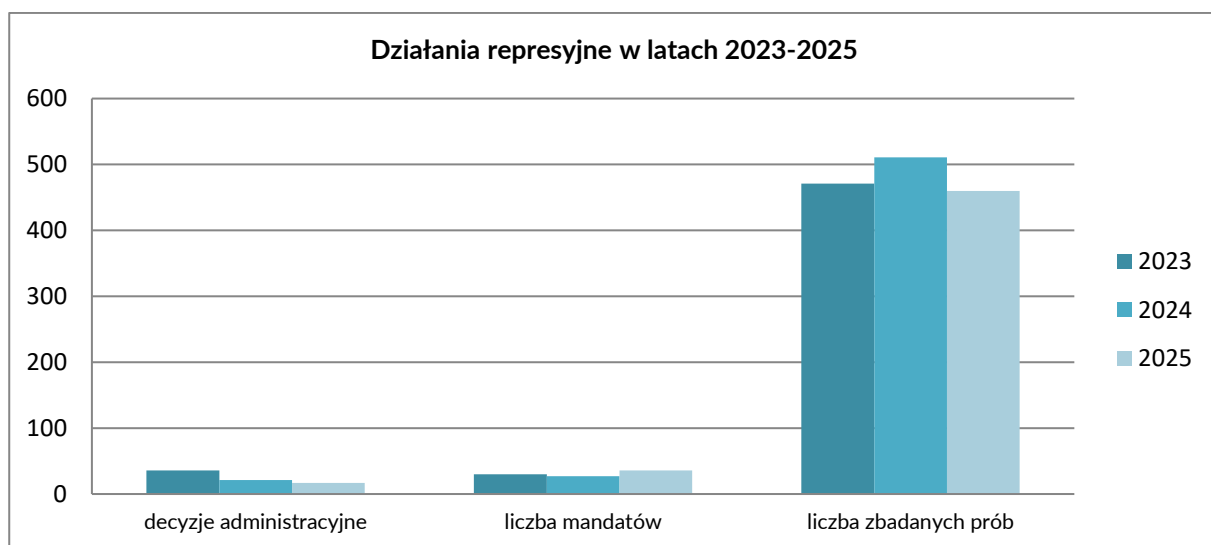
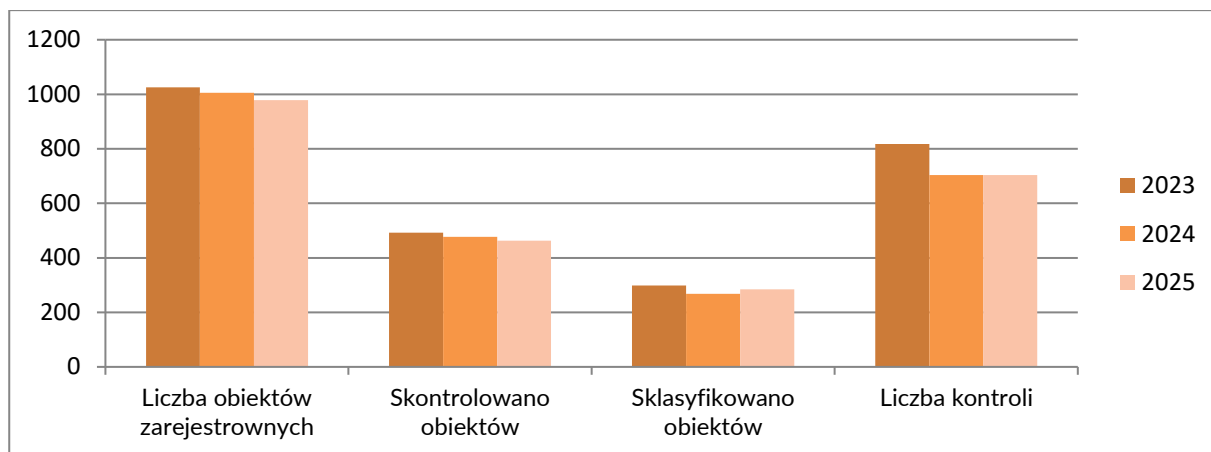
Wykres obiektów objętych nadzorem w latach 2024 i 2025

Tabela 2. Działania kontrolne w latach 2023 – 2025

Rok	Liczba obiektów zarejestrowanych	Skontrolowano obiektów	%	Sklasyfikowano obiektów	%	Obiekty uznane za złe	%	Liczba kontroli	Wskaźnik częstotliwości kontroli
2023	1026	492	49	299	29	0	0	818	1,3
2024	1006	477	47	268	27	0	0	704	1,4
2025	978	463	47	285	29	0	0	704	1,4

Tabela 3. Działania represyjne w latach 2023 – 2025

Rok	Decyzje administracyjne	Liczba mandatów	Na kwotę	Średnia kwota	Próby zbadane (łącznie z sanitarnymi, kosmetykami)	Próby kwest.	%kwest
2023	36	30	9100	303,00 zł	471	19	4,0
2024	21	27	9500	351,00 zł	511	8	1,6
2025	17	36	12200	338,00 zł	460	14	3

W wyniku przeprowadzonych kontroli sanitarnych zgodnie z obowiązującą procedurą urzędowej kontroli żywności oraz materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością, żaden obiekt nie został oceniony negatywnie. Mimo, to pewne nieprawidłowości nadal utrzymują się w następujących grupach obiektów:

- Zakładach Produkcji Żywności,
- Zakładach Żywnienia Zbiorowego,
- Obiektach Obrotu Żywnością.

Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości

W Zakładach Produkcji Żywności: (34 skontrolowanych z 67 znajdujących się w ewidencji)

Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości natury technicznej to m. in.:

- pomieszczenia produkcyjne i magazynowe nie były zachowane w dobrym stanie i kondycji technicznej, w tym ściany, sufity, były w złym stanie i kondycji technicznej.

oraz natury higienicznej:

- nieprawidłowe przechowywanie surowców i półproduktów;
- brak czystości i porządku w pomieszczeniach magazynowych;
- nieutrzymanie zasad GHP/GMP oraz HACCP.

W Zakładach Żywnienia Zbiorowego: (200 skontrolowanych z 307 znajdujących się w ewidencji)

- typu otwartego (w tym mała gastronomia), zamkniętego

Najczęstsze nieprawidłowości natury technicznej:

- pomieszczenia żywnościowe, urządzenia, sprzęt do kontaktu z żywnością oraz wyposażenie dodatkowe nie były zachowane w dobrym stanie i kondycji technicznej (w złej kondycji technicznej ściany, sufity, podłogi, drzwi),
- elementy wyposażenia pozostające w kontakcie z żywnością oraz wyposażenia dodatkowego nie były utrzymane w dobrym stanie i kondycji technicznej, o powierzchniach trudnych do mycia, czyszczenia i dezynfekcji;

oraz natury higienicznej:

- niezachowanie bieżącej czystości i porządku w pomieszczeniach żywnościowych zakładu, nieutrzymanie w należytej czystości powierzchni wyposażenia dodatkowego oraz wyposażenia kontaktującego się z żywnością,
- niewłaściwe przechowywanie surowców, półproduktów i wyrobów gotowych, w tym brak właściwej segregacji surowców i półproduktów stosowanych do produkcji dań kulinarnych, przerwanie ciągłości łańcucha chłodniczego surowców i półproduktów,
- stosowanie do produkcji półproduktów po upływie dat minimalnej trwałości i terminów przydatności do spożycia,
- nieutrzymanie zasad GHP/GMP oraz HACCP.

W Obiektach Obrotu Żywnością: (227 skontrolowanych z 571 znajdujących się w ewidencji)

Do nieprawidłowości najczęściej stwierdzanych w zakresie stanu technicznego zaliczyć można:

- pomieszczenia sprzedażowe i magazynowe nie były zachowane w dobrym stanie i kondycji technicznej, w tym ściany, sufity, były w złym stanie i kondycji technicznej,
- elementy wyposażenia pozostające w kontakcie z żywnością oraz wyposażenia dodatkowego nie były utrzymane w dobrym stanie i kondycji technicznej, o powierzchniach trudnych do mycia, czyszczenia i dezynfekcji.

Nieprawidłowości natury higienicznej, mające istotny wpływ na jakość żywności oferowanej do sprzedaży, w dużej mierze zależne od niewłaściwych zachowań personelu, stanowiły głównie:

- brak czystości i porządku w pomieszczeniach sprzedażowych, magazynowych,
- wprowadzanie do obrotu środków spożywczych po upływie terminów, dat minimalnej trwałości; nieprawidłowe przechowywanie surowców i półproduktów, nieprzestrzeganie zasad segregacji; przerwanie ciągłości łańcucha chłodniczego środków spożywczych,
- narażenie żywności nieopakowanej i przeznaczonej do bezpośredniego spożycia na zanieczyszczenia krzyżowe, zewnętrzne oraz nieutrzymanie zasad GHP/GMP oraz HACCP.

2. Jakość zdrowotna środków spożywczych

A. JAKOŚĆ ZDROWOTNA KRAJOWYCH ŚRODKÓW SPOŻYWCZYCH

W 2025 roku przebadano laboratoryjnie 317 próbek krajowych środków spożywczych z różnego rodzaju obiektów żywnościowo – żywieniowych. Zakres badań obejmował parametry mikrobiologiczne, chemiczne, organoleptyczne oraz wskazujące na obecność zanieczyszczeń a także oznakowanie środków spożywczych. Przebadano ogółem:

- pod względem mikrobiologicznym – **192** próbek,
- pod względem chemicznym - **79** próbki,
- pod względem organoleptycznym - **26** próbek,
- pod względem oznakowania – **230** próbek,
- pod względem obecności zanieczyszczeń – **20** próbek.

Zdyskwalifikowaniu uległo **13** próbek środków spożywczych, z czego pod względem mikrobiologicznym **10** próbek (tj. **3,2** % zbadanych mikrobiologicznie) oraz chemicznym **3** próbki (tj. **0,9** % zbadanych chemicznie).

Tabela 4 Ocena jakości zdrowotnej krajowych środków spożywczych:

Lp.	Rodzaj artykułu spożywczego	liczba próbek		w tym			
		kwestionowanych		M	CH	O	Z
		Rok 2024	Rok 2025				
1.	Mięso, podroby i przetwory mięsne	0	1	1	0	-	-
2.	Drób, podroby i produkty drobiarskie, jaja i ich przetwory	0	1	1	0	-	-
3.	Ryby, owoce morza i ich przetwory	0	0	-	0	-	-
4.	Mleko i przetwory mleczne w tym: masło lody	0 0 0	0 0 0	0 0 0	- - -	- - -	- - -
5.	Ziarno zbóż i przetwory zbożowo-mączne	0	0	-	0	0	0
6.	Wyroby cukiernicze i ciastkarskie	0	0	0	0	-	-
7.	Cukier i inne	-	-	-	-	-	-
8.	Miód i produkty pszczelarskie	-	-	-	-	-	-
9.	Orzechy, w tym arachidy	0	-	-	-	-	-
10.	Warzywa (w tym strączkowe)	0	0	0	0	0	0
11.	Owoce	0	0	0	0	0	0
12.	Grzyby	-	-	-	-	-	-
13.	Drożdże	-	-	-	-	-	-
14.	Napoje alkoholowe	0	-	-	-	-	-
15.	Ocet	-	-	-	-	-	-
16.	Wody mineralne i napoje bezalkoholowe	0	0	-	0	-	-
17.	Tłuszcze roślinne	0	0	-	0	0	0
18.	Ziarna roślin oleistych	0	-	-	-	-	-
19.	Koncentraty spożywcze	-	0	-	0	-	-
20.	Majonezy, musztardy, sosy	-	0	-	0	-	-
21.	Zioła, przyprawy	0	0	0	-	0	0
22.	Kawa, herbata, kakao, herbatki	0	0	-	0	-	-
23.	Wyroby gamażeryjne i kulinarne	1	1	0	1	-	-
24.	Środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego	0	0	0	0	-	-
25.	Nowa żywność	-	-	-	-	-	-
26.	Suplementy diety	0	0	0	0	-	-
27.	Substancje dodatkowe	-	0	-	0	-	-
28.	Sól spożywcza i jej zamienniki	0	-	-	-	-	-
29.	Inne	-	-	-	-	-	-
	Ogółem	1	1	1	1	0	0

Uwaga! 0 badane, ale niekwestionowane; - nie badane w danym kierunku lub nie zbierano danych

Przyczynami kwestionowania środków spożywczych były:

- pod względem mikrobiologicznym: obecność *Salmonella*, obecności shigatoksycznych *Escherichia coli* (STEC) oraz identyfikacja serogrup O26, O45, O103, O104, O111, O121, O145 i O157,
- pod względem chemicznym: niezgodny wynik w zakresie pokrycia zapotrzebowania na składniki odżywcze (zawartość NaCl w posiłku obiadowym), przekroczony NDP glutenu w posiłku bezglutenowym.

W 2025 roku pod względem znakowania oceniono 230 krajowych próbek środków spożywczych. Aktualnym przepisom dotyczącym znakowania środków spożywczych odpowiadały wszystkie zbadane próbki.

Nie pobierano do badań próbek związanych z zatruciami pokarmowymi (w 2025 r. brak zgłoszonych zatruc pokarmowych).

B. JAKOŚĆ ZDROWOTNA ŚRODKÓW SPOŻYWCZYCH Z UE

W 2025 roku przebadano **71** próbek żywności z UE, w tym **31** pod względem parametrów chemicznych, **3** organoleptycznie, **30** pod względem parametrów mikrobiologicznych oraz **5** na obecność zanieczyszczeń.

Pod względem zgodności oznakowania z aktualnymi wymogami oceniono **57** próbek. Aktualnym przepisom dotyczącym znakowania środków spożywczych z UE odpowiadały wszystkie próbki.

Tabela 5 Jakość zdrowotna środków spożywczych z UE w latach 2024 – 2025

Zakres badania/kwestionowania próbek	Liczba próbek zbadanych		Liczba próbek kwestionowanych	
	Rok 2024	Rok 2025	Rok 2024	Rok 2025
- cechy mikrobiologiczne	20	30	0	0
- cechy chemiczne	13	31	0	0
- cechy organoleptyczne	7	3	0	0
- zanieczyszczenia	0	5	0	0
- w tym: oznakowanie	36	57	0	0
Ogółem	40	71	0	0

C. JAKOŚĆ ZDROWOTNA ŚRODKÓW SPOŻYWCZYCH Z IMPORTU*

W 2025 roku przebadano **47** próbek żywności z importu, w tym **31** pod względem parametrów chemicznych, **5** organoleptycznie, **10** pod względem parametrów mikrobiologicznych oraz **1** na obecność zanieczyszczeń. Pod względem zgodności oznakowania z aktualnymi wymogami oceniono **29** próbek. Aktualnym przepisom dotyczącym znakowania środków spożywczych z importu odpowiadały wszystkie próbki.

II. Ocena sposobu żywienia w zakładach zamkniętych żywienia zbiorowego

Teoretycznie oceniano jadłospisy dekadowe w **19 zakładach tj. 3** stołówkach szkolnych, **13** przedszkolach (w tym **2** w systemie cateringowym) oraz **2** stołówkach w żłobkach i domach małego dziecka (w tym **2** w systemie cateringowym) oraz w **1** bloku żywienia w szpitalu w systemie cateringowym będących pod nadzorem PPIS w Jaworznie. W 2025 r. prowadzono nadzór żywienia zbiorowego w żłobkach oraz szpitalu, które żywią dzieci i pacjentów w systemie cateringowym. W ciągu roku pobrano do badań **3 próbki posiłku obiadowego (2 żłobki, 1 szpital)** bezpośrednio z talerza dziecka/pacjenta (3 próbki dostarczone przez firmę cateringową). Wraz z pobranymi próbkami dokonano analizy jakościowej oraz ilościowej jadłospisów dekadowych oraz raportów magazynowych przy użyciu programu WIKT 3.0.001 pro. Po otrzymaniu wyników badań wykonanych przez Oddział Laboratoryjny Sekcji Badań Fizykochemicznych i Środowiskowych Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Dąbrowie Górniczej, stwierdzono nieprawidłowości w **2 zbadanych** posiłkach obiadowych wydanych w żłobkach w zakresie zawartości chlorku sodu (soli). W związku z przekroczeniem soli w posiłkach dostarczanych przez firmy cateringowe

spoza terenu PPIS w Jaworznie, sprawy przekazano do PPIS w Sosnowcu oraz do PPIS w Chrzanowie – bezpośrednio nadzorujących zakłady. Prowadzących żłobki obciążono opłatą za kontrolę, natomiast firmy cateringowe obciążono opłatą za badania próbek kwestionowanych.

III. Ocena sposobu realizacji wymagań rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r.

w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach.

W 2025 r. prowadzono działania w ramach nadzoru bieżącego w zakresie realizacji wymagań rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach. Przy kontrolach stołówek szkolnych (**19 kontroli**), przedszkolnych (**29 kontroli**), stołówek w zakładach wychowawczych (**2 kontrole**) oraz sklepików szkolnych (**6 kontroli**) przeglądnięto asortyment surowców, półproduktów (szkoły, przedszkola) oraz wyrobów gotowych oferowanych do sprzedaży (sklepiki). W zakresie realizacji rozporządzenia w szkołach i przedszkolach zwracano uwagę, czy w tygodniu żywienia szkolnego podaje się rybę, nie więcej niż 2 razy w tygodniu potrawy smażone, przy czym do smażenia stosuje się olej roślinny rafinowany o zawartości kwasów jednonienasyconych powyżej 50 % oraz wielonienasyconych poniżej 40 %, czy w każdym posiłku jest dodatek owocu lub warzywa. A także, czy na całodienne żywienie składają się środki spożywcze pochodzące z różnych grup. Kontrolowano czy zupy, sosy oraz potrawy sporządzane były z naturalnych składników bez użycia koncentratów spożywczych z wyłączeniem koncentratów z naturalnych składników. W szkole podstawowej podczas kompleksowej kontroli stwierdzono nieprawidłowości natury sanitarno – higienicznej, utrzymania i wdrożenia procedur GHP/GMP oraz HACCP. W związku z powyższym wydano zalecenia. Przeprowadzona kontrola sprawdzająca wykazała wykonanie zaleceń pokontrolnych. W jednej z placówek szkoły podstawowej wydano decyzję administracyjną w celu poprawy stanu sanitarno-technicznego. Kontrole w sklepikach szkolnych obejmowały m.in. nadzór nad asortymentem produktów oferowanych do sprzedaży zgodnie z ww. rozporządzeniem. W 2025 r. prowadzono również działania w ramach nadzoru bieżącego w automatach vendingowych (6 kontroli). W związku z tym, iż automaty zlokalizowane są na terenie placówek oświatowo-wychowawczych skontrolowano czy wprowadzanie do obrotu środki spożywcze spełniają wymagania rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty. Kontrole nie wykazały nieprawidłowości w powyższym zakresie.

IV. Nadzór nad wyrobami mającymi kontakt z żywnością

Tabela 6. Zakłady produkcji materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz miejsca obrotu w latach 2024 - 2025.

Rodzaj obiektu	Liczba obiektów prowadzących działalność		Kierunek zmian (przybyło/ubyło)
	Rok 2024	Rok 2025	
Zakłady produkcji materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością	1	1	bez zmian
Miejsca obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością	35	35	bez zmian

Ocena stanu sanitarno-higienicznego tej grupy: nadzór nad przedmiotami użytku obejmował ocenę znakowania w zakresie informacji o dopuszczeniu przedmiotów do kontaktu z żywnością oraz w ramach bieżącego nadzoru pobrano do badania 1 próbkę materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, w tym 1 krajową. Nie stwierdzono nieprawidłowości w kontrolowanym zakresie. Pobrano również 4 próbki materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością w obiektach obrotu żywnością. Kwestionowano 1 próbkę pochodzącą z importu.

Tabela 7 Jakość zdrowotna przedmiotów użytku w latach 2024 – 2025

Próbki	Liczba próbek zbadanych w 2024 roku			Liczba próbek zbadanych w 2025 roku		
	ogółem	zakwestionowanych	% kwestionowania	ogółem	zakwestionowanych	% kwestionowania
Materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością	1	0	0	1	0	0

V. Nadzór nad wytwarzaniem bezpiecznych produktów produkcji pierwotnej

Na nadzorowanym terenie do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli PIS wpisanych jest 3 przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie produkcji pierwotnej. W 2025 r. nie zaplanowano ich do kontroli co wynikało z przeprowadzonej analizy ryzyka w tych zakładach w okresie poprzedzającym termin ustalonych działań kontrolnych. Podczas prowadzonego bieżącego nadzoru sanitarnego w 2025 r., pracownicy Sekcji zwracali uwagę na dostawców produktów pochodzenia roślinnego do zakładów żywienia zbiorowego, zakładów produkcyjnych itp. Ponadto, realizowano działania wynikające z „Planu działania na 2025 r. dotyczącego produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego realizowanego w ramach Porozumienia z dnia 22 grudnia 2020 r. w sprawie współdziałania Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa oraz Inspekcji Ochrony Środowiska w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego”. W dalszym ciągu utrzymuje się współpracę z przedstawicielami Powiatowego Lekarza Weterynarii w Tychach pod kątem weryfikacji przedsiębiorców, którzy mogliby prowadzić działalność w zakresie produkcji pierwotnej.

VI. Działania ukierunkowane problemowo

Akcje tematyczne

1. Akcja „Food Truck”.

W dniach 25-26.04.2025 r. na terenie miasta Jaworzna, na płycie Rynku Głównego odbywał się „Złoty Foodtrucków”. W ramach akcji przeprowadzono kontrole sanitarne 12 obiektów – ruchomych przyczep gastronomicznych z różnych regionów Polski, w tym 2 z terenu miasta Jaworzna. W wyniku przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarno-higienicznego w tych obiektach.

2. Akcja „Tłuszcz smaźalniczy - Tłusty Czwartek”.

W ramach akcji „Tłuszcz smaźalniczy” pracownicy Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Jaworznie – przeprowadzali kontrole w zakładach żywienia zbiorowego oraz w zakładach produkcyjnych na terenie objętym nadzorem, pod kątem oceny jakości zdrowotnej tłuszczu smaźalniczych metodą szybką, przy użyciu testera jakości oleju spożywczego – TESTO oraz „pasków”. Skontrolowano 19 obiektów z czego 13 kontroli w ramach bieżącego nadzoru (w tym 6 zakładów małej gastronomii, 7 zakładów żywienia zbiorowego otwartego), natomiast w ramach akcji „Tłusty Czwartek” przeprowadzono 6 kontroli ponadplanowych - doraźnych (w tym 5 ciastkarni, 1 piekarni). W wyniku przeprowadzonych kontroli nie stwierdzano tłuszczów o niewłaściwej jakości.

3. Akcja „Mklik Próchniczek”

W ramach kontynuowanej akcji „Mklik Próchniczek” skontrolowano w 2025 r. - 18 obiektów (piekarnie, ciastkarnie) prowadzących działalność na nadzorowanym terenie. Przeprowadzono łącznie 18 kontroli. W ww. obiektach pobrano do badań 20 próbek sanitarnych. W wyniku przeprowadzonych kontroli zakwestionowaniu uległo 0 próbek tj. 0 %.

4. Akcja „Pryszczyca”

W związku z zagrożeniem pryszczycą w niektórych krajach europejskich, w okresie od 7 kwietnia 2025 r. do 14 maja 2025 r. przeprowadzono kontrole sanitarne miejsc wprowadzania do obrotu produktów pochodzenia zwierzęcego (targowiska), pod kątem identyfikacji pochodzenia mięsa. W toku kontroli ustalono wprowadzanie do obrotu mięsa i mleka od zwierząt parzystokopytnych (w szczególności bydła, owiec, kóz i świń) oraz produktów wytworzonych z tych surowców, pochodzących ze Słowacji, Węgier oraz Niemiec. W trakcie kontroli przekazywano przedsiębiorcom ulotki Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, celem ich dystrybucji oraz rozpowszechniania. W ramach akcji przeprowadzono 16 kontroli w 16 zakładach. Nie stwierdzano nieprawidłowości.

5. „Ochrona zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych”

W ramach współpracy ze Stanowiskiem Pracy do Spraw Promocji Zdrowia i Komunikacji Społecznej przekazywano systematycznie informacje nt. „Aktualnej sytuacji w zakresie realizacji ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych na nadzorowanym terenie”. Ogółem przeprowadzono 307 kontroli w obiektach żywieniowo – żywnościowych (lokalach gastronomiczno – rozrywkowych, jednostkach organizacyjnych systemu oświaty) z uwzględnieniem przestrzegania przepisów ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych. W wyniku przeprowadzonych kontroli sanitarnych nieprawidłowości w powyższym zakresie nie stwierdzono.

6. Akcja „Dni Jaworzna”

W ramach Akcji „Dni Jaworzna” w dniu 14.06.2025 r. przeprowadzono kontrole sanitarne obiektów ruchomych i tymczasowych na terenie Stadionu Victoria w Jaworznie, ul. Krakowska 8. W ramach akcji skontrolowano obiekty ruchome nie podlegające nadzorowi PPIS w Jaworznie (6 kontroli w 6 zakładach). Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarno-higienicznego.

7. Akcja „Wypoczynek zimowy i letni”

We współpracy z pionem Higieny Dzieci i Młodzieży dokonano oceny wypoczynku dla dzieci i młodzieży organizowanego w miejscu zamieszkania w sezonie zimowym i letnim 2025 r. Przeprowadzono 29 kontroli w obiektach, łącznie z formy wypoczynku korzystało 682 uczestników. Nieprawidłowości w zakresie żywienia - nie stwierdzano.

Podczas wypoczynku zimowego objęto kontrolą 8 obiektów (liczba kontroli 11). Liczba uczestników korzystających z wypoczynku zimowego wynosiła 217 (w tym żywionych 217). Podczas wypoczynku letniego objęto kontrolą 13 obiektów (liczba kontroli 18). Liczba uczestników korzystających z wypoczynku letniego wynosiła 465 (w tym żywionych 465).

8. Akcja „Pracownicy spoza Unii Europejskiej”

W związku z sygnałami dotyczącymi zatrudniania w zakładach spożywczych pracowników, którzy nie spełniają wymagań zdrowotnych, przeprowadzono kontrole w zakładach zajmujących się produkcją i przetwórstwem żywności pochodzenia zwierzęcego (mięsa). Kontrole przeprowadzono w dniach 14 lipca 2025 r. do 18 lipca 2025 r. Podczas kontroli sprawdzano: ogólną liczbę zatrudnionych pracowników przy produkcji żywności, narodowość pracowników pochodzących z krajów spoza Unii Europejskiej (ze wskazaniem liczby zatrudnionych z poszczególnych krajów), sposób zatrudnienia pracowników (bezpośrednio przez pracodawcę, czy poprzez agencję pracy), kto odpowiada za kierowanie pracownikami na badania celem uzyskania orzeczeń do celów sanitarno-epidemiologicznych, (tzn. kto kieruje na badania, czy poszczególne zakłady czy agencja), kto odpowiada za przechowywanie akt osobowych i dokumentacji zdrowotnej pracowników zatrudnianych przez agencję pracy, procedury w ramach systemu HACCP, uwzględniające ryzyko rozprzestrzeniania się chorób przenoszonych drogą pokarmową (z uwzględnieniem kraju pochodzenia pracowników). W ramach akcji

przeprowadzono 5 kontroli w zakładach zajmujących się produkcją i przetwórstwem żywności pochodzenia zwierzęcego. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

9. Akcja „Lato”

Miasto Jaworzno nie jest regionem turystycznym, jednakże posiada obszar sezonowego wypoczynku tj. ośrodek rekreacyjno - wypoczynkowy nad zalewem „Sosina” oraz Park Gródek. W ramach Akcji Lato w okresie 20.06.2025 r. do 30.09.2025 r. podczas bieżącego nadzoru skontrolowano: 3 - Wytwórnice lodów, 3 - Automaty do lodów, 98 - Zakładów żywienia zbiorowego typu otwartego, w tym: 33 - zakłady małej gastronomii, 27 - zakładów małej gastronomii w zakładach tymczasowych lub ruchomych. Przeprowadzono 12 kontroli w zakładach usytuowanych nad zalewem Sosina oraz 12 kontroli w zakładach małej gastronomii usytuowanych przy Parku Gródek. Podczas kontroli sprawdzano m.in.: wprowadzanie do obrotu żywności ze szczególnym uwzględnieniem terminów ważności, zasady segregacji, zachowania ciągłości łańcucha chłodniczego artykułów wrażliwych mikrobiologicznie, postępowania z odpadami, zaopatrzenia w wodę oraz przestrzeganie higieny personelu. Stwierdzane nieprawidłowości natury sanitarno – higienicznej dotyczyły głównie zakładów żywienia zbiorowego typu otwartego. Wydano 3 decyzje w celu poprawy stanu sanitarno – technicznego oraz ukarano przedsiębiorców 17 mandatami karnymi na kwotę 6200 zł m.in. za nieprawidłowe przechowywanie surowców i półproduktów, nieprzestrzeganie zasad segregacji, niewłaściwą higienę produkcji i sprzedaży, wprowadzanie do obrotu środków spożywczych po upływie terminów, dat minimalnej trwałości, brak czystości i porządku w pomieszczeniach zakładu, nieutrzymanie zasad i brak zapisów GHP/GMP oraz HACCP, a także za przerwanie ciągłości łańcucha chłodniczego żywności nietrwałej mikrobiologicznie.

Realizowano dodatkowe działania pozaplanowe:

- przeprowadzono 67 kontroli sanitarnych obiektów celem wydania decyzji zatwierdzających obiekty żywieniowo – żywnościowe do prowadzenia działalności w określonym zakresie,
- przeprowadzono dodatkowo 12 szkoleń wewnętrznych oraz 17 szkoleń zewnętrznych w celu aktualizacji i podnoszenia wiedzy pracowników oraz 7 narad z pracownikami sekcji,
- poinformowano podczas kontroli kompleksowych o możliwości śledzenia aktualnych ostrzeżeń GIS dotyczących żywności oraz materiałów do kontaktu z żywnością co do których zastosowano procedurę wycofania, pod adresem internetowym: <https://www.gov.pl/web/gis/ostrezenia> (łącznie 192 kontroli),
- sprawdzano podczas nadzoru bieżącego czy dokonuje się zwrotów wycofanych/kwestionowanych/innych produktów pochodzenia zwierzęcego do ich dostawców, zwłaszcza do zakładów produkcyjnych lub do dużych dystrybutorów (hurtowników, magazynów centralnych) oraz sprawdzano czy przedsiębiorcy nie przekazują odpadów poprodukcyjnych i pokonsumpcyjnych na cele paszowe – łącznie przeprowadzono 98 kontroli.

VII. RASFF

Celem szybkiego informowania o incydentach w zakresie bezpieczeństwa żywności jest System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach (RASFF). W przypadku zidentyfikowania zagrożenia zdrowia konsumentów umożliwia on sprawne i szybkie przekazywanie informacji między Komisją Europejską, urzędami ds. kontroli żywności i pasz oraz organizacjami celem sprawdzenia czy istnieje zagrożenie na danym terenie i ewentualne podjęcie działań zgodnie z obowiązującymi procedurami.

W 2025 roku otrzymano 10 powiadomień alarmowych, 79 informacyjnych oraz 6 typu news. W związku z powyższym podejmowano stosowne działania podczas planowych kontroli oraz przeprowadzono dodatkowo 50 kontroli sanitarnych w związku z otrzymaniem ww. powiadomień. W wyniku przeprowadzonych kontroli sanitarnych nie stwierdzono na nadzorowanym terenie wprowadzania do obrotu produktów niebezpiecznych.

VIII. Nadzór nad importem/eksportem

W roku 2025 nie prowadzono działań nadzorowych nad importem oraz eksportem żywności.

IX. Nadzór nad żywnością prozdrowotną włącznie z nadzorem nad sprzedażą internetową

Prowadzono nadzór bieżący i doraźny (34 kontroli) w odniesieniu do suplementów diety, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz środków spożywczych wzbogaconych witaminami lub składnikami mineralnymi. Przeprowadzono 10 kontroli w obiektach związanych z produkcją oraz wprowadzaniem do obrotu suplementów diety, tj. w wytwórni suplementów diety: 2 kontrole, w magazynie suplementów diety: 2 kontrole, w aptekach: 6 kontroli, w innych obiektach obrotu żywnością: 24 kontrole. Powyższe kontrole dotyczyły znakowania suplementów diety, produktów będących przedmiotem powiadomień w systemie Rasff, obecności w obrocie suplementów, na etykietach których ujęto zastosowanie nieautoryzowanych oświadczeń żywieniowych niewłaściwe znakowania sugerujące właściwości lecznicze. Pozostałe kontrole realizowane były w obiektach obrotu środkami spożywczymi. W ramach oceny oznakowania środków specjalnego przeznaczenia żywieniowego dla dzieci do lat 3 i przedmiotów do karmienia niemowląt oraz działań reklamowych prowadzonych przez ich producentów i dystrybutorów, przeprowadzono 2 kontrole w ramach nadzoru bieżącego. Kontynuowano współpracę z sekcją Epidemiologii w ww. obszarze. Łącznie przeprowadzono 14 kontroli (12 EP, 2 BŻ). Stale eksplorowano strony internetowe, pod kątem oferowania do sprzedaży suplementów diety w aspekcie składu, prezentacji, oświadczeń żywieniowych i zdrowotnych substancji niedozwolonych (weryfikacja w zakresie zgodności z wymaganiami rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 13 marca 2024 r. w sprawie substancji wzbogacających dodawanych do żywności, w szczególności załącznika określającego wykaz substancji niedozwolonych do stosowania w produkcji żywności, w tym suplementach diety, uwzględniały również wymagania w zakresie nowej żywności, substancji dodatkowych, przepisów Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 października 2007 r. w sprawie składu i oznakowania suplementów diety, a także postanowień uchwał Zespołu ds. Suplementów Diety. Działania związane z przeglądaniem stron internetowych związane były i trwają nadal w związku z m.in. pismami Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego dotyczącego monitorowania stron internetowych suplementów diety. Większość działań związana był z faktem, iż reklama suplementów naruszała wymagania art. 7 pkt 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1169/2011 dnia 25 października 2011 r. w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności(...), zgodnie z którym informacje na temat żywności nie mogą przypisywać jakiegokolwiek środkowi spożywczemu właściwości zapobiegania chorobom lub leczenia chorób ludzi bądź też odwoływać się do takich właściwości (Dz. Urz. UE L 304 z 21.11.2011, str. 18). Kontrole stron internetowych w ramach planowanych działań wykazały w przypadku jednego sklepu internetowego nieprawidłowości związane z art. 7 pkt 3 cytowanego wyżej rozporządzenia oraz Rozporządzenia (WE) nr 1924/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 grudnia 2006 r. w sprawie oświadczeń żywieniowych i zdrowotnych dotyczących żywności. Wydano zalecenia dostosowania prezentacji na stronach do przepisów prawa żywnościowego, co potwierdzono w trakcie kontroli sprawdzającej. Kontrole bieżące w kilku aptekach wykazały nieprawidłowości w zakresie znakowania suplementów diety, których producentami były przedsiębiorstwa spoza terenu Jaworzna. W związku z powyższym przesłano informacje do właściwych terenowo Inspektorów Sanitarnych. W roku 2025 przeprowadzono 1 kontrolę interwencyjną dotyczącą przedsiębiorcy z terenu Jaworzna, prowadzącego działalność związaną z wysyłkową sprzedażą suplementów diety. Podczas analizowania treści zawartych na stronie internetowej w aspekcie oświadczeń żywieniowych i zdrowotnych zwrócono uwagę na zastosowanie nieuprawnionych oświadczeń. Wydano decyzję nakazującą dostosowania prezentacji na stronie do przepisów prawa żywnościowego. Jedna sprawa zostanie przekazana do ukarania do ŚPWIS w Katowicach. Nadmieniamy, iż kontrola ww. sklepu internetowego wykazała, iż przedsiębiorca zastosował się do wszystkich zarządzeń decyzji wydanej przez PPIS w Jaworznie, dotyczących usunięcia ze strony nieautoryzowanych oświadczeń. W zakresie poboru próbek z grupy żywność prozdrowotna - pobrano 63 próbki w następujących kierunkach: metale (6 próbek), substancje dodatkowe (4 próbki), mikrobiologia (30 próbek), zawartość witamin i składników mineralnych (8 próbek), izomery trans kwasów tłuszczowych (1 próbka), zawartość glutenu (5 próbek), mikotoksyny (1 próbka), kwas erukowy (2 próbki), znakowanie (2 próbki), identyfikacja niedeklarowanych aktywnych farmakologicznie substancji oraz substancji zakazanych w produkcji środków spożywczych (1 próbka), wartość energetyczna, zawartość białka, tłuszczu, węglowodanów oraz zawartość NaCl (3 próbki). Powyższe próby analizowano laboratoryjnie także w aspekcie znakowania. Probki pobrano z obiektów obrotu żywnością w tym z

aptek oraz punktów sprzedaży suplementów diety, zakładów żywienia zbiorowego (żłobki, przedszkola, szpital). W wyniku przeprowadzonych badań zakwestionowaniu uległy 3 próbki tj. 4,8 %.

X. Wnioski i interwencje

W 2025 r. wpłynęło 27 interwencji wniesionych od ludności dotyczących:

- zanieczyszczenia środków spożywczych, niewłaściwej ochrony obiektu przed szkodnikami,
- niewłaściwych cech organoleptycznych żywności, złego samopoczucia konsumentów po spożyciu dań, wyrobów gotowych,
- niewłaściwych warunków sanitarnych: m.in. zachowania czystości i porządku w obiekcie, zachowania ciągłości łańcucha chłodniczego, higieny sprzedaży i personelu itp.
- braku przestrzegania terminów przydatności do spożycia oraz dat minimalnej trwałości wprowadzanych do obrotu środków spożywczych oraz stosowanych do produkcji dań kulinarnych,
- nieprawidłowej gospodarki odpadami,
- nieprawidłowego znakowania środków spożywczych sprzedawanych luzem, bez opakowania jednostkowego producenta,
- prowadzenie działalności bez zgody PPIS w Jaworznie,
- nieprawidłowej reklamy/prezentacji suplementów diety.

Wnioski rozpatrzone w terminach. Ogółem z 27 rozpatrywanych wniosków, zasadnych było 9. We własnym zakresie przeprowadzono 22 kontrole sanitarne. Ponadto, zgodnie z właściwością przekazano 6 spraw do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Katowicach, Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Myszkowie, Wojewódzkiego Inspektora Farmaceutycznego w Katowicach, Powiatowego Inspektora Weterynarii w Tarnowskich Górach, Komendy Miejskiej Policji w Jaworznie, Urzędu Skarbowego w Jaworznie. W wyniku przeprowadzonych kontroli interwencyjnych nałożono 8 mandatów karnych na kwotę 2800 zł. Wydano 1 decyzję administracyjną dotyczącą poprawy stanu sanitarno – technicznego.

W 2025 r. wpłynęły 2 wnioski u udzielenie dostępu do informacji publicznej. Udzielono odpowiedzi w ustawowym terminie.

XI. Podsumowanie

Sprawozdanie to przedstawia realizację zaplanowanych zamierzeń na rok 2025. Analizując zakres, sposób i wyniki nadzoru nad bezpieczeństwem żywności i żywienia uznaje się, iż stan sanitarny obiektów żywieniowo – żywnościowych w 2025 r. w dalszym ciągu uznaje się za zadowalający. W wyniku przeprowadzonych kontroli sanitarnych zgodnie z obowiązującą procedurą urzędowej kontroli żywności oraz materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością, żaden obiekt nie został oceniony jako niezgodny z wymaganiami. W porównaniu do roku ubiegłego stwierdza się (opierając się na wynikach badań laboratoryjnych) nieznaczne pogorszenie jakości zdrowotnej środków spożywczych. W 2025 r. na 460 wszystkich zbadanych próbek 14 próbek uległo zakwestionowaniu, tj. 3 %, podczas gdy w 2024 r. na 511 wszystkich zbadanych próbek 8 próbek uległo zakwestionowaniu, tj. 1,6 %. Celem dalszej poprawy zarówno stanu sanitarno – higienicznego nadzorowanych obiektów, jak i poprawy bezpieczeństwa żywności produkowanej i wprowadzanej do obrotu przyjęto do realizacji na następny okres następujące zamierzenia:

- Nasilenie prowadzenia skutecznych działań kontrolnych nad zakładami, w których stwierdza się liczne nieprawidłowości sanitarno – higieniczne oraz kontynuowanie akcji tematycznych.
- Wzmocnienie nadzoru w zakresie przestrzegania wymagań dotyczących znakowania środków spożywczych, prezentacji i reklamy żywności wzbogacanej, suplementów diety i środków specjalnego przeznaczenia medycznego.
- Zintensyfikowanie współpracy z innymi służbami kontrolującymi.
- Podnoszenie kwalifikacji zawodowych z zakresu bezpieczeństwa żywności pracowników poprzez udział w szkoleniach zewnętrznych i wewnętrznych.

- Wzmoczenie oceny stanu żywienia w jednostkach systemu oświaty oraz żywienia pacjentów w szpitalach na podstawie kontroli jadłospisów/posiłków.
- Doskonalenie działań w ramach systemu RASFF oraz współpraca w tym zakresie z innymi jednostkami.

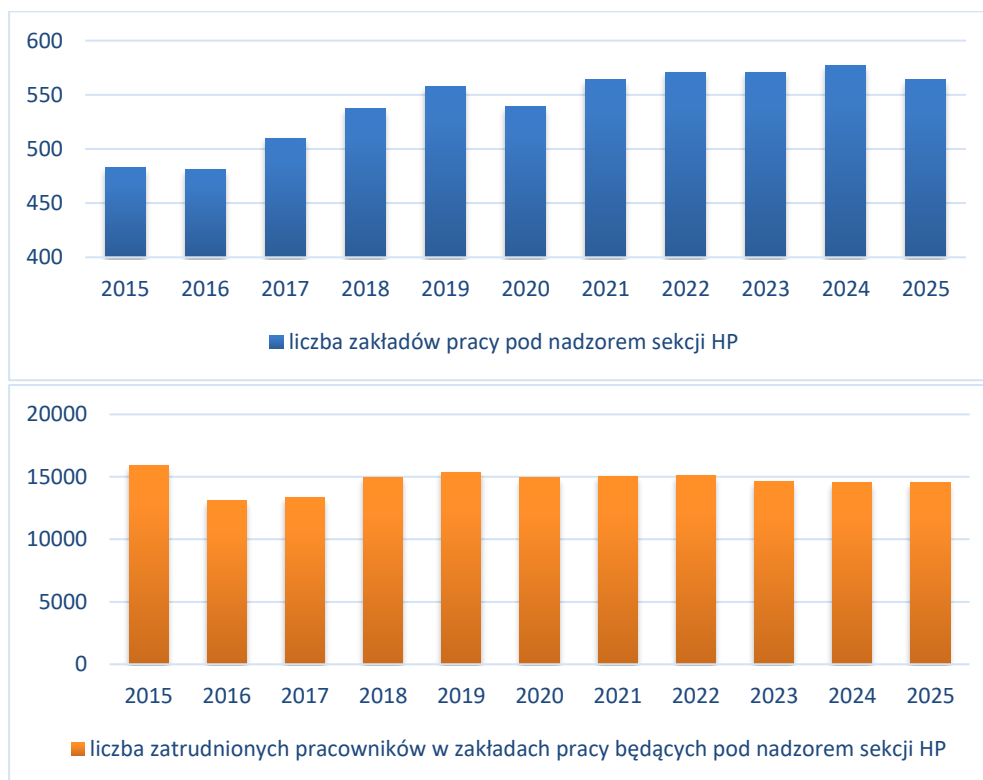
SEKCJA HIGIENY PRACY I NADZORU NAD CHEMIKALIAMI

I. Warunki sanitarno-higieniczne środowiska pracy

Sekcja Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Jaworznie prowadzi nadzór nad warunkami zdrowotnymi środowiska pracy (bhp), celem wzmocnienia ochrony zdrowia pracowników przed negatywnym oddziaływaniem szkodliwych czynników występujących w miejscu pracy: hałasu pochodzącego od stosowanych maszyn i urządzeń, pyłów przemysłowych, drgań mechanicznych, promieniowania optycznego, substancji i mieszanin chemicznych stwarzających zagrożenie dla zdrowia, czynników o działaniu rakotwórczym, szkodliwych czynników biologicznych, w szczególności o charakterze zakaźnym, mogących w konsekwencji doprowadzić do powstania chorób zawodowych. Nadzoruje również wprowadzanie do obrotu chemikaliów, w tym m.in.: niebezpiecznych substancji chemicznych i ich mieszanin; produktów biobójczych; detergentów, prekursorów narkotyków kategorii 2 i kategorii 3 oraz produktów kosmetycznych. Ponadto, w ramach bieżącego nadzoru egzekwuje przestrzeganie przepisów dotyczących: zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu środków zastępczych, bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest oraz przepisów ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych na stanowiskach pracy.

Narażenie zawodowe pracujących

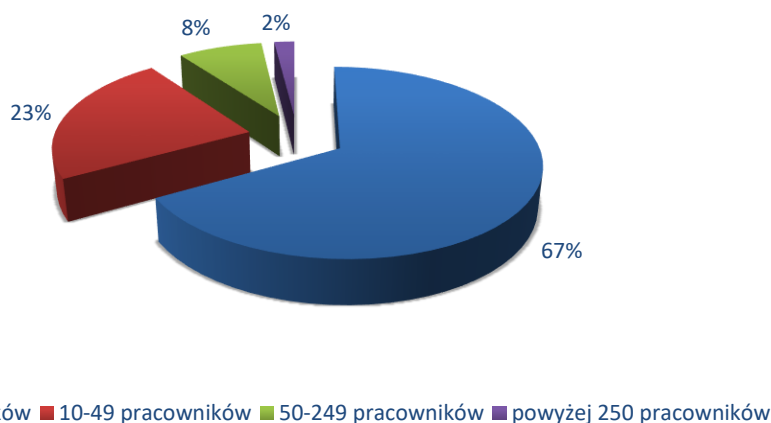
W roku 2025 Sekcja Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami obejmowała nadzorem 564 zakłady pracy zatrudniające 14518 osób. Na wykresach poniżej przedstawiono charakterystykę określającą liczbę zakładów pracy będących pod nadzorem Sekcji Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami oraz liczbę zatrudnianych w nich pracowników, w latach 2015-2025.

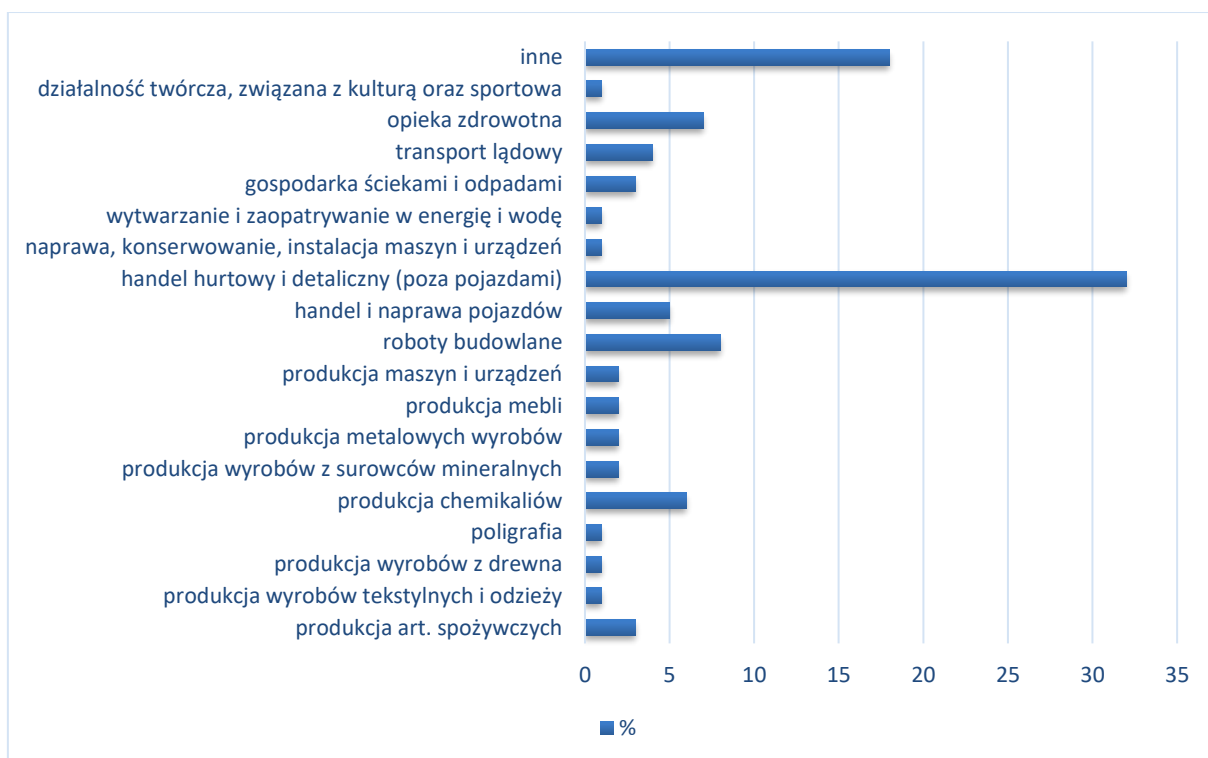
Wykres 1 i 2. Struktura zakładów pracy pod nadzorem PSSE w Jaworznie w latach 2015-2025 opisująca liczbę zakładów pracy i zatrudnionych w nich pracowników.

Większość podmiotów objętych nadzorem stanowią zakłady zatrudniające do 50 pracowników – aktualnie jest ich 507, z czego 377 zakładów zatrudnia do 9 pracowników. Strukturę zakładów pracy w ewidencji Sekcji Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Jaworznie przedstawiono:

- według liczby zatrudnionych pracowników - na wykresie nr 3,
- według klasyfikacji działalności - na wykresie nr 4.

Wykres 3. Struktura zakładów pracy pod nadzorem PSSE w Jaworznie w 2025 r. według liczby zatrudnionych pracowników.

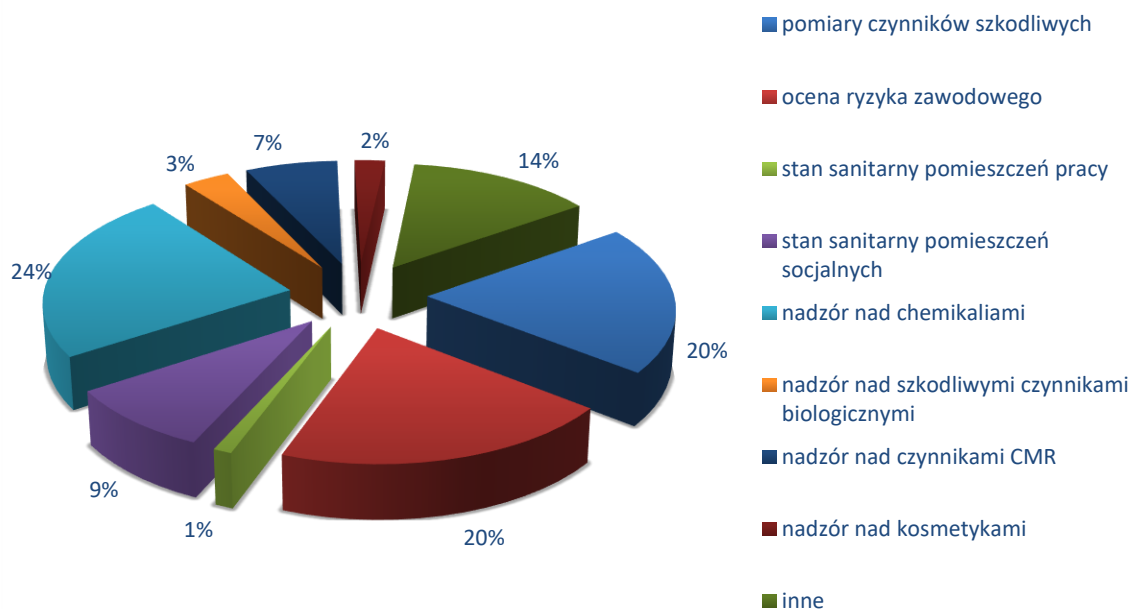
Wykres 4. Struktura zakładów pracy pod nadzorem PSSE w Jaworznie w 2025 r. według klasyfikacji działalności.

Stałym elementem działalności Sekcji Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami PSSE w Jaworznie są kontrole w zakresie bieżącego nadzoru sanitarnego. Pracownicy Sekcji Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami przeprowadzili 104 kontrole. W 13 z 87 skontrolowanych zakładów stwierdzono nieprawidłowości. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Jaworznie w celu usunięcia stwierdzanych nieprawidłowości wydał decyzje administracyjne, zawierające łącznie 89 nakazów.

Nakazy te dotyczyły m.in.:

- przeprowadzenia aktualnych badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy, w tym m.in. hałasu i pyłów;
- przeprowadzenia i udokumentowania oceny ryzyka zawodowego na stanowiskach pracy;
- zapewnienia prawidłowego stanu higieniczno-sanitarnego pomieszczeń pracy;
- zapewnienia prawidłowego stanu higieniczno-sanitarnego pomieszczeń socjalnych;
- zapewnienia pracownikom stanowiskowych instrukcji bhp;
- wypełniania obowiązków wynikających z zatrudniania pracowników w narażeniu na szkodliwe czynniki biologiczne;
- wypełniania obowiązków wynikających z zatrudniania pracowników w narażeniu na czynniki o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym (CMR);
- usunięcia nieprawidłowości w zakresie wprowadzania do obrotu chemikaliów;
- usunięcia nieprawidłowości w zakresie wprowadzania do obrotu produktów kosmetycznych.

Łącznie wydanych zostało 29 decyzji administracyjnych, zarówno nakazujących usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości jak i przedłużających termin wykonania zarządzeń. Nie stwierdzono nieprawidłowości wymagających unieruchomienia stanowiska bądź zamknięcia zakładu pracy. Zakres stwierdzanych nieprawidłowości w 2025 roku przedstawiono na wykresie 5.

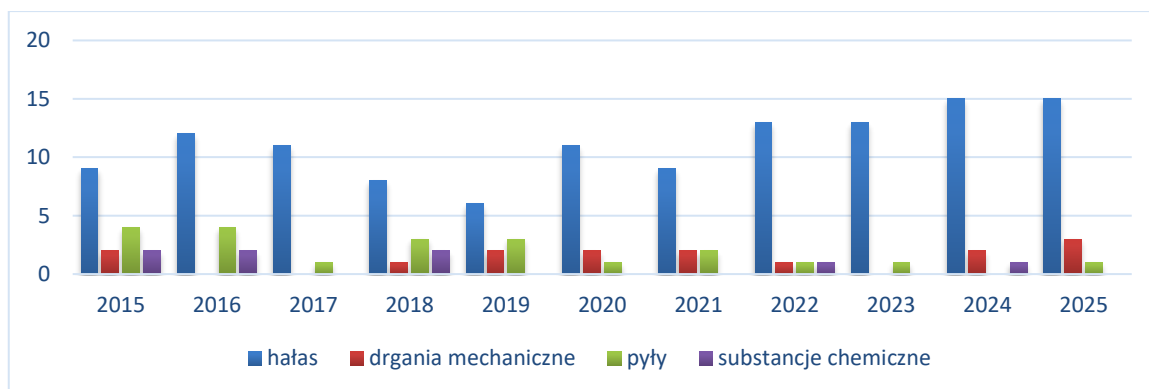
Wykres 5. Analiza stwierdzonych nieprawidłowości podczas przeprowadzonych czynności kontrolnych w 2025 r.

Szczególnym nadzorem objęte są zakłady pracy, w których występują czynniki szkodliwe dla zdrowia zwiększające ryzyko powstawania choroby zawodowej u pracowników.

W 2025 roku, na terenie Jaworzna prowadziło działalność 15 zakładów zatrudniających 1053 pracowników pracujących w przekroczeniach najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy – pyłów, drgań mechanicznych i hałasu. Zakłady te zajmują się w szczególności świadczeniem usług z zakresu robót budowlanych, wydobywaniem węgla, naprawą oraz konserwacją maszyn i urządzeń. PPIS w Jaworznie prowadzi stały nadzór nad stanowiskami pracy, na których występują przekroczenia dopuszczalnych normatywów. W zakładach pracy, w których ze względów technologicznych nie ma możliwości wyeliminowania przekroczenia najwyższego dopuszczalnego natężenia (NDN) hałasu pracownicy Sekcji Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami nadzorują wprowadzenie w życie programów działań organizacyjno-technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia, w tym m.in. zastosowania przez pracodawców środków

technicznych obniżających natężenie hałasu, wydzielenia stref zagrożenia i ograniczenia do nich dostępu, a także sprawdzają czy pracowników wyposażono w odpowiednio dobrane środki ochrony indywidualnej, bądź zastosowano środki ochrony zbiorowej, celem zapobiegania powstawaniu chorób zawodowych. Powyższe wskazuje, jak ważny jest systematyczny nadzór sanitarny nad zakładami pracy. Narażenie na ponadnormatywne zapylenie, wynikające z procesu technologicznego, występuje w podziemnym zakładzie górniczym na stanowiskach pracy bezpośrednio związanych z wydobywaniem węgla - nadzór nad tymi stanowiskami sprawuje Wyższy Urząd Górniczy.

Na poniższym wykresie przedstawiono liczbę zakładów pracy będących pod nadzorem PPIS w Jaworznie, w których stwierdzano przekroczenie dopuszczalnych norm poszczególnych czynników szkodliwych dla zdrowia na stanowiskach pracy w latach 2015-2025.

Wykres 6. Zakłady pracy, w których stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych norm poszczególnych czynników.

W 2025 roku w ewidencji PSSE w Jaworznie odnotowano 152 zakłady pracy, w których 4452 pracowników jest narażonych na szkodliwe czynniki biologiczne zaliczane do 2 i 3 grupy zagrożenia, a więc m.in. na czynniki, które mogą wywoływać u ludzi ciężkie choroby, są niebezpieczne dla pracowników, a rozprzestrzenianie ich w populacji ludzkiej jest bardzo prawdopodobne, jednakże istnieją w stosunku do nich skuteczne metody profilaktyki lub leczenia.

Do grupy 2 zagrożenia zaliczane są m.in: bakterie *Borrelia burgdorferi* wywołujące Boreliozę, laseczki tężca, bakterie *Escherichia coli*, wirusy grypy, natomiast do 3 grupy zagrożenia zaliczane są: wirusy zapalenia wątroby typu B i C, prątki gruźlicy, ludzkie wirusy nabytego niedoboru odporności (HIV), wirus SARS-CoV-2 czy wirus wścieklizny.

Wśród zakładów mieszczących się na terenie miasta Jaworzno, gdzie ryzyko narażenia pracownika na szkodliwe czynniki biologiczne jest duże, zalicza się głównie podmioty produkujące żywność (gr. 2 zagrożenia) oraz podmioty lecznicze (gr. 3 zagrożenia).

Charakterystyka, opisująca ilości zakładów pracy, będących pod nadzorem Sekcji Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami PSSE w Jaworznie, w których pracodawca stwierdził narażenie na szkodliwe czynniki biologiczne w latach 2015-2025, przedstawia się następująco (wykres 7).

Wykres 7. Liczba zakładów pracy, w których stwierdzono narażenie na szkodliwe czynniki biologiczne.

Na terenie miasta Jaworzna istnieje 35 zakładów pracy, zatrudniających 2656 osób w narażeniu lub kontakcie z czynnikami o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym (działającym szkodliwie na rozrodczość).

Do czynników o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym (CMR) zaliczamy m.in.:

* *substancje*: związki chromu (VI), fenoloftaleinę, formaldehyd, azbest, tlenek węgla, witaminę A;

* *czynniki fizyczne* - promieniowanie jonizujące naturalne oraz typu X i α , β , γ ;

* *procesy technologiczne*, w tym m.in.:

- prace związane z narażeniem na pył drewna;
- prace związane z narażeniem na krzemionkę krystaliczną – frakcję respirabilną;
- prace związane z narażeniem na spaliny emitowane z silników Diesla;

Na nadzorowanym terenie, narażenie występuje u pracowników:

- zatrudnionych w górnictwie;
- zatrudnionych w laboratoriach zakładowych, czy w aptekach przy sporządzaniu leków recepturowych;
- zatrudnionych w firmach ogólnobudowlanych przy demontażu pokryć dachowych;
- zatrudnionych przy pracach z wykorzystaniem paliw silnikowych;
- wykonujących prace w podmiotach leczniczych;
- zatrudnionych w zakładach obróbki drewna,
- zatrudnionych przy pracach związanych ze spawaniem.

W 2025 roku skontrolowano 6 zakładów zatrudniających łącznie 1022 pracowników w narażeniu na czynniki rakotwórcze, mutagenne lub reprotoksyczne. W trzech zakładach stwierdzono nieprawidłowości i w drodze decyzji administracyjnej nakazano ich usunięcie. Na wykresie nr 8 przedstawiono analizę dotyczącą liczby zakładów pracy w Jaworznie w latach 2015-2025, w których istnieje narażenie pracowników na czynniki o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym.

Wykres 8. Liczba zakładów pracy, w których stwierdzano narażenie na czynniki o działaniu CMR.

W 2025 roku odnotowano wzrost liczby zakładów pracy w Jaworznie, w których występuje narażenie pracowników na czynniki o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym. Fakt ten wynika ze zmiany przepisów prawnych zobowiązujących pracodawcę do konieczności rejestrowania substancji i czynności o działaniu reprotoksycznym, a także osób mających z nimi kontakt. Wymóg ten jednocześnie wymusza na pracodawcy przeprowadzenie ponownej oceny ryzyka zawodowego na stanowiskach pracy. Na szkodliwe działanie substancji reprotoksycznych w największym stopniu narażeni są pracownicy młodociani i kobiety w ciąży oraz karmiące piersią, dlatego też prace w narażeniu na substancje lub mieszaniny o działaniu szkodliwym na rozrodczość są dla nich wzbronione. Prowadzone na podległym terenie działania edukacyjne związane z profilaktyką narażenia na substancje o działaniu reprotoksycznym, skutkują zwiększeniem świadomości pracodawców w zakresie ryzyka dla zdrowia związanego z ich stosowaniem w miejscu pracy, a tym samym ograniczeniem ilości osób w kontakcie czy zastąpieniem danego czynnika innym.

Sekcja Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami PSSE w Jaworznie prowadzi również kontrole przestrzegania przepisów ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych na stanowiskach pracy, w tym m.in. przestrzegania zakazu palenia przez pracowników w miejscach pracy oraz wymogu umieszczania stosownych znaków przez pracodawców. W 2025 roku w jednym zakładzie pracy ujawniono nieprzestrzeganiem zakazu palenia w miejscu pracy - nałożono grzywnę w drodze mandatu karnego.

II. Nadzór nad chemikaliami

Działania pracowników sekcji HP, w zakresie nadzoru nad chemikaliami, skoncentrowane są na zapewnieniu mieszkańcom (konsumentom) dostępu do produktów bezpiecznych i właściwie oznakowanych, stosowanych przez nich w gospodarstwach domowych, zakładach pracy i działalności zawodowej oraz w celu zapewnienia bezpieczeństwa środowiska naturalnego, m.in. poprzez nadzorowanie prac związanych z usuwaniem wyrobów zawierających azbest.

Pod nadzorem PPIS w Jaworznie znajdują się podmioty zobowiązane do przestrzegania przepisów w zakresie wprowadzania do obrotu oraz stosowania substancji i mieszanin chemicznych stwarzających zagrożenie dla zdrowia lub życia ludzi oraz środowiska naturalnego, w tym:

- producenci substancji chemicznych, m.in. Tauron Wytwarzanie S.A., DRAGON Team;
- importerzy substancji i mieszanin z krajów nie należących do Unii Europejskiej, m.in. CHEMISTIK, Art-Garden;
- wytwórcy będących formulatorami mieszanin chemicznych, w tym produktów biobójczych: m.in. BEST-PEST S.J., ASPLANT S.J., PRIVATE LAB Sp. z o.o., ICB Pharma Sp. z o.o. czy produktów kosmetycznych: m.in. MISTRAL POLAND S.C., TUBAN TRADE Sp. z o.o., INFO FARM;
- dystrybutorzy substancji chemicznych i ich mieszanin, w tym m.in.: DONAUCHEM Polska Sp. z o.o., hurtownie budowlane, markety wielobranżowe czy stacje paliw;
- stosujący w działalności zawodowej.

Działania kontrolne ukierunkowane są w szczególności na sprawdzanie składu produktów chemicznych, a co za tym idzie legalność pozostawiania w obrocie, sprawdzanie poprawności informacji o klasyfikacji zagrożeń jakie wywierają na ludzi i środowisko oraz zgodności oznakowania opakowań z obowiązującymi przepisami, w tym przepisami prawa unijnego.

Pod stałym nadzorem sekcji Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami znajdują się podmioty z terenu miasta Jaworzna, które wprowadzają do obrotu produkty biobójcze - 85 podmiotów, w tym 13 podmiotów zobowiązanych do uzyskania pozwolenia na obrót takimi produktami. Liczba podmiotów odpowiedzialnych zobowiązanych do uzyskania pozwolenia na obrót produktami biobójczymi, będących pod nadzorem PPIS w Jaworznie na tle województwa śląskiego, obrazuje wykres nr 9.

Wykres 9. Charakterystyka przedstawiająca liczbę podmiotów zobowiązanych do uzyskania pozwolenia na obrót produktami biobójczymi pod nadzorem PPIS w Jaworznie oraz innych miast na prawach powiatu w województwie śląskim (źródło: <https://www.gov.pl/web/urpl/wykaz-produktow-biobojczych>).

Pod szczególnym nadzorem znajdują się również produkty będące prekursorami narkotyków, detergenty i produkty kosmetyczne. Na terenie miasta Jaworzna zarejestrowano 7 podmiotów będących wytwórcami, w tym konfekcjonującymi produkty kosmetyczne, 6 podmiotów będących osobami odpowiedzialnymi (wprowadzającymi kosmetyki pod własną marką lub znakiem towarowym) oraz 76 podmiotów zajmujących się ich dystrybucją w znacznej ilości.

W 2025 roku ocenie poddano głównie:

- * substancje i mieszaniny chemiczne wprowadzane do obrotu za pośrednictwem stron internetowych, w szczególności w zakresie spełnienia wymagań dotyczących ich reklamy;
- * produkty biobójcze ze szczególnym uwzględnieniem produktów przeznaczonych dla profesjonalistów, w tym repelenty i atraktanty, stosowane do konserwacji drewna i materiałów budowlanych oraz w higienie weterynaryjnej;
- * produkty kosmetyczne, co do których istniały obawy, że zawierają substancje zakazane (głównie z uwagi na ich kancerogenne właściwości) oraz produkty kosmetyczne pochodzące z importu.

W ramach nadzoru nad obrotem chemikaliami przeprowadzono:

- * 58 kontroli w zakresie oznakowania, oceniając 53 produkty niebezpieczne,
- * 33 kontrole w zakresie produktów biobójczych - ich legalności pozostawiania w obrocie,
- * 5 kontroli w zakresie obrotu prekursorami;
- * 6 kontroli w zakresie detergentów;
- * 19 kontroli, podczas których oceniono 120 produktów kosmetycznych.

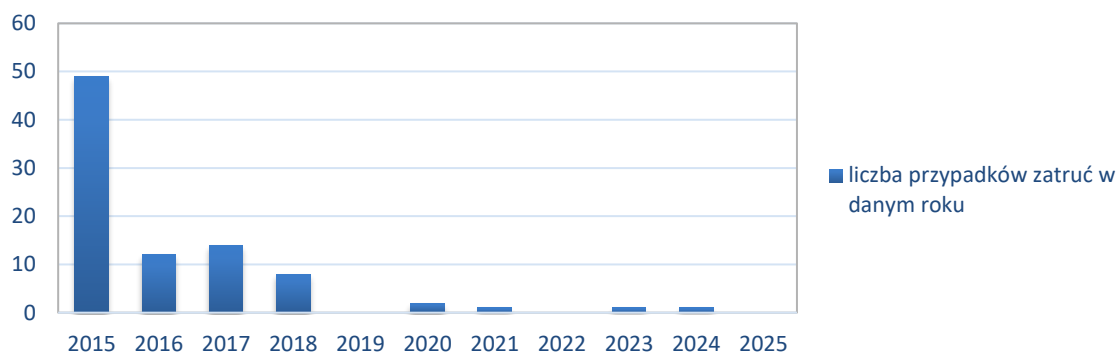
W zakresie obrotu chemikaliami zakwestionowano: 2 mieszaniny chemiczne wprowadzane do obrotu z nieprawidłowym oznakowaniem, 6 produktów kosmetycznych stanowiących zagrożenie dla zdrowia ludzi i wyrób - obrus - niespełniający ograniczeń z załącznika XVII rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 - REACH - tj. stwierdzono przekroczenie ftalanu bis(2-etyloheksylu) (DEHP).

W ramach nadzoru nad chemikaliami stosowanymi w zakładach pracy przeprowadzono 24 kontrole. Stwierdzono nieprawidłowości, w tym brak aktualnego spisu stosowanych chemikaliów oraz brak aktualnych kart charakterystyki stosowanych chemikaliów.

PPIS w Jaworznie wydał decyzje administracyjne nakazujące usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości i nakazujące wycofanie z obrotu kwestionowanych produktów.

III. Środki zastępcze

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Jaworznie, realizuje również zadania w zakresie zmniejszenia zagrożeń zdrowia publicznego wywołanych działaniem środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych, m.in. poprzez działania profilaktyczne przy pomocy „Zespołu pracowników ds. koordynowania nadzoru nad środkami zastępczymi” oraz nadzoruje przestrzeganie przepisów dotyczących zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu środków zastępczych, tzw. „nowych narkotyków” przy pomocy pracowników Sekcji Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami we współpracy z Komendą Miejską Policji w Jaworznie. Zespół pracowników ds. koordynowania nadzoru nad środkami zastępczymi PSSE w Jaworznie, w 2025 roku na terenie miasta podejmował działania w obszarze edukacyjno-informacyjnym, m.in. działania informacyjne związane z tematyką środków zastępczych w ramach akcji „Nowe narkotyki nowe zagrożenia” podczas „Dni Jaworzna”, czy „Święta Rodziny”, w ramach zajęć warsztatowych w Świetlicy Środowiskowej „Cichy Kącik” i „Pod Kolegiatą”, w lokalnych klubach MCKiS, oddziale PTTK, a także w trakcie letnich i zimowych form wypoczynku dzieci; dystrybuował ulotki. Akcją objęto 23151 uczniów, nauczycieli, rodziców oraz społeczność lokalną i napływową, a także pracodawców. Ponadto, zamieszczano posty dotyczące negatywnego wpływu „środków zastępczych” na stronie internetowej PSSE w Jaworznie i portalach społecznościowych. PPIS w Jaworznie prowadzi również monitoring przypadków zatruc środków zastępczymi oraz innymi produktami psychoaktywnymi na terenie miasta Jaworzna. W 2025 roku nie ujawniono żadnego przypadku zatrucia ww. środkami. Ilość ujawnionych w Jaworznie przypadków zatruc zobrazowano na wykresie 10.

Wykres 10. Liczba przypadków zatruc środkami psychoaktywnymi w Jaworznie w latach 2015-2025.

PPIS w Jaworznie na bieżąco współpracuje z sygnatariuszami Porozumienia o współpracy w zakresie przeciwdziałania wprowadzaniu do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych, zawartego pomiędzy Głównym Inspektorem Sanitarnym, Szefem Służby Celnej, Komendantem Głównym Policji i Głównym Inspektorem Farmaceutycznym. W 2025 roku nie odnotowano wprowadzania do obrotu środków zastępczych ani nowych substancji psychoaktywnych (NSP) na terenie miasta Jaworzno, tym samym nie zaistniała potrzeba współpracy z Komendą Miejską Policji w Jaworznie. Podległy teren jest na bieżąco monitorowany.

IV. Choroby zawodowe

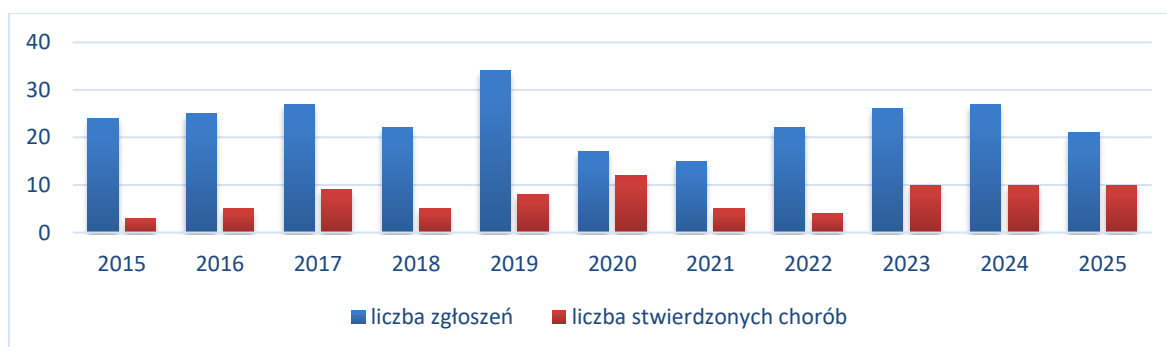
Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Jaworznie prowadzi również postępowania administracyjne w sprawie chorób zawodowych. Zgodnie z obowiązującymi przepisami, za chorobę zawodową uważa się chorobę, wymienioną w wykazie chorób zawodowych, jeżeli w wyniku oceny warunków pracy można stwierdzić bezspornie lub z wysokim prawdopodobieństwem, że została ona spowodowana działaniem czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy albo w związku ze sposobem wykonywania pracy.

PPIS w Jaworznie, jest właściwym miejscowo do prowadzenia postępowań administracyjnych w sprawie podejrzenia choroby zawodowej u pracowników lub byłych pracowników, według miejsca, w którym praca jest lub była wykonywana.

Urzędowy wykaz chorób zawodowych obejmuje 26 pozycji.

W 2025 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Jaworznie prowadził 42 postępowania administracyjne w sprawie podejrzenia choroby zawodowej. Zakończył 18 postępowań wydając decyzje administracyjne, w tym: 10 decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej. W 80% stwierdzonych przypadków choroby zawodowe dotyczyły osób zawodowo narażonych na pyły węgla kamiennego w podziemnych zakładach górniczych.

Na wykresie 11 przedstawiono analizę ilości zgłoszeń o podejrzeniu choroby zawodowej, złożonych do PPIS w Jaworznie wraz z ilością stwierdzonych przypadków w danym roku.

Wykres 11. Analiza ilości stwierdzonych chorób zawodowych do ilości złożonych zgłoszeń w latach 2015-2025.

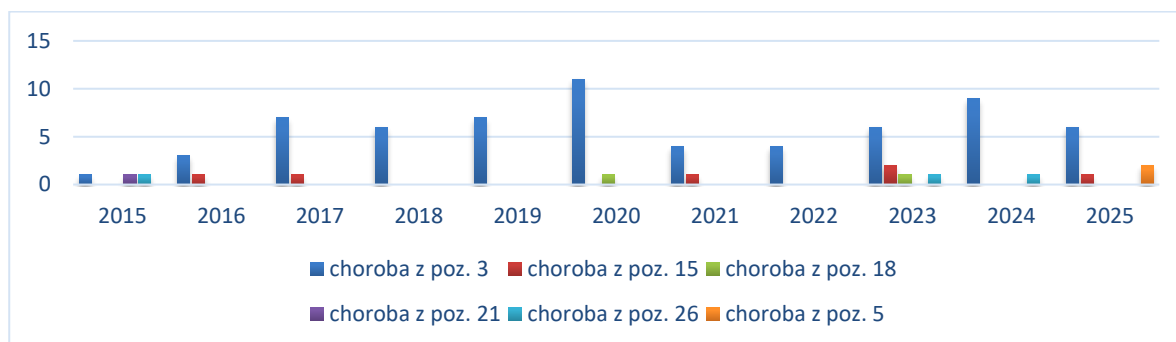
Na przestrzeni ostatnich lat, PPIS w Jaworznie stwierdzał głównie choroby zawodowe z następujących pozycji wykazu chorób zawodowych:

- * z poz. 3 - pylice płuc, w tym m.in. pylica płuc górników kopalń węgla;
- * z poz. 15 – przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat.

Stwierdzane były również choroby zawodowe:

- * z poz. 18 - choroby skóry,
- * z poz. 21 - obustronny trwały odbiorczy ubytek słuchu spowodowany hałasem,
- * z poz. 26 - choroby zakaźne, w tym borelioza, COVID,
- * z poz. 5 - choroby oskrzeli, w tym przewlekłe obturacyjne zapalenie oskrzeli.

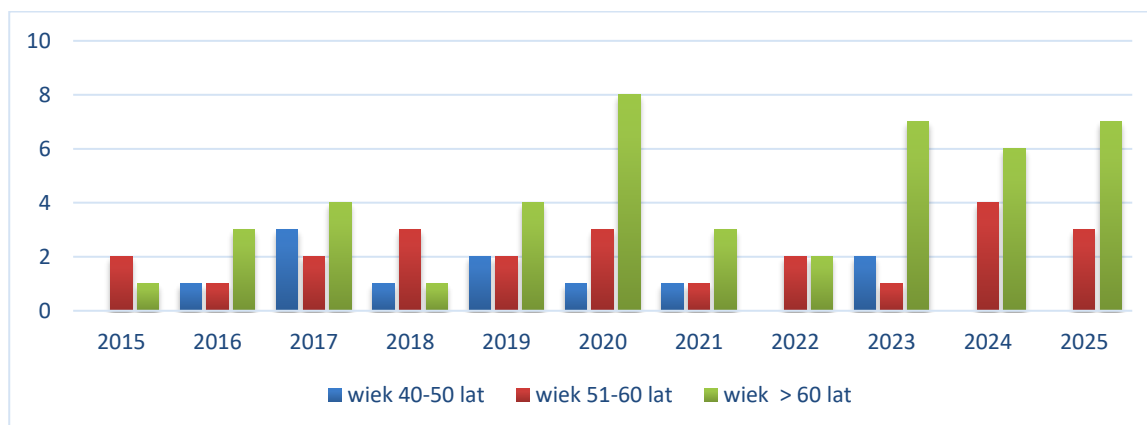
Na wykresie 12 przedstawiono charakterystykę stwierdzanych przez PPIS w Jaworznie chorób zawodowych według pozycji z wykazu chorób zawodowych.

Wykres 12. Analiza stwierdzonych chorób zawodowych według pozycji w wykazie w latach 2015-2025.

U osób ubiegających się o rozpoznanie choroby zawodowej, którym wydano decyzje o braku podstaw do jej stwierdzenia, nie wykryto schorzenia ujętego w wykazie chorób zawodowych bądź nie stwierdzono narażenia na dany czynnik chorobotwórczy w środowisku pracy.

Poniżej przedstawiono analizę obrazującą wiek osób, u których Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Jaworznie stwierdził choroby zawodowe w latach 2015-2025.

Wykres 13. Analiza obrazująca wiek osób, u których została stwierdzona choroba zawodowa.

W 2025 roku 70% stwierdzonych chorób zawodowych dotyczyło osób w wieku powyżej 60 roku życia.

V. Podsumowanie

Sekcja Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami PSSE w Jaworznie nadzoruje ponad 560 podmiotów gospodarczych z terenu miasta Jaworzna. Kontrole prowadzone są głównie w zakresie oceny realizacji

ogólnych wymogów BHP oraz ochrony pracowników przed szkodliwymi i uciążliwymi czynnikami środowiska pracy, w tym podczas usuwania wyrobów zawierających azbest, a także w zakresie wprowadzania do obrotu chemikaliów, w tym produktów biobójczych, detergentów, prekursorów narkotyków, środków zastępczych oraz produktów kosmetycznych. Ponadto, prowadzone są postępowania administracyjne w sprawie chorób zawodowych.

Analizując dane z przeprowadzonych czynności kontrolnych w 2025 roku, w zakresie:

a) ochrony pracownika przed szkodliwymi i uciążliwymi czynnikami środowiska pracy stwierdzono, że:

- na podobnym poziomie (ok. 15%) utrzymuje się liczba skontrolowanych obiektów, w których stwierdzono nieprawidłowości;
- na podobnym poziomie (ok. 2,6 %) utrzymuje się liczba zakładów pracy z przekroczeniami norm hałasu, w których brak możliwości zlikwidowania przekroczeń wynika ze specyfiki stosowanych procesów technologicznych;
- na podobnym poziomie (ok. 26 %) utrzymuje się liczba zakładów pracy, w których pracownicy zawodowo narażeni są na szkodliwe czynniki biologiczne, i należą do nich głównie podmioty lecznicze, podmioty produkujące żywność, sklepy wielkopowierzchniowe i apteki;
- **wzrosła liczba podmiotów**, w których występuje narażenie lub kontakt pracowników na czynniki o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym w środowisku pracy, co wynika ze zmiany przepisów **w zakresie czynników reprotoksycznych** - konieczność ich rejestracji. Na szkodliwe działanie substancji reprotoksycznych **w największym stopniu narażeni są pracownicy młodociani i kobiety w ciąży oraz karmiące piersią**, dlatego też prace te są dla nich wzbronione. Prowadzone na podległym terenie działania edukacyjne związane z profilaktyką narażenia na substancje o działaniu reprotoksycznym, skutkują zwiększeniem świadomości pracodawców w zakresie ryzyka dla zdrowia związanego z ich stosowaniem w miejscu pracy, a tym samym ograniczeniem ilości osób w kontakcie czy zastąpieniem danego czynnika innym mniej szkodliwym.

Stwierdzane nieprawidłowości w zakresie nieprzestrzegania przepisów bhp na stanowiskach pracy wynikają głównie z braku monitorowania przez pracodawców zmieniających się przepisów prawnych i dopiero czynności kontrole przeprowadzane przez przedstawicieli PPIS w Jaworznie uświadamiają pracodawcom zmieniający się stan prawny i wynikające z tego obowiązki.

b) nadzoru nad wprowadzaniem do obrotu substancji i mieszanin chemicznych niebezpiecznych, w tym produktów biobójczych, detergentów czy produktów kosmetycznych zaobserwowano, że:

- na podobnym poziomie utrzymuje się liczba podmiotów gospodarczych zobowiązanych do przestrzegania przepisów prawnych związanych z wprowadzaniem do obrotu i stosowaniem chemikaliów oraz wytwórców produktów kosmetycznych;
- od kilku lat, na podobnym poziomie kształtuje się również liczba podmiotów prowadzących wewnątrzspółnotowy handel (dystrybucję) chemikaliami;
- na nadzorowanym terenie **rośnie liczba podmiotów odpowiedzialnych**, zobowiązanych do uzyskania pozwolenia na **obrót produktami biobójczymi**. **Jaworzno** plasuje się **na pierwszym miejscu** wśród innych miast na prawach powiatu **w województwie śląskim**, co wynikać może z doskonałej lokalizacji, otwartości na inwestorów - powstanie stref przemysłowych oraz komunikacji, co wiąże się również z bezpieczeństwem dla pracowników.

Stwierdzane nieprawidłowości w zakresie nadzoru nad chemikaliami dotyczyły głównie niewłaściwego oznakowania opakowań mieszanin niebezpiecznych, niezgodności wyrobu z wymaganiami rozporządzenia w zakresie limitów substancji szkodliwych, a także produktów kosmetycznych udostępnianych na rynku po upływie daty minimalnej trwałości. Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości wynikają z braku nadzoru osób wprowadzających do obrotu chemikalia nad zmieniającymi się unijnymi przepisami prawa dotyczącymi m.in. zmian w klasyfikacji substancji.

c) zagrożeń zdrowia publicznego wywołanych działaniem środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych:

- **nie ujawniono stacjonarnych punktów sprzedaży środków zastępczych** czy nowych substancji psychoaktywnych.

PPIS w Jaworznie współpracuje w tym zakresie z KMP w Jaworznie, prowadzi doraźny monitoring punktów sprzedaży internetowej i potencjalnych punktów sprzedaży stacjonarnej oraz prowadzi działania edukacyjno-informacyjne wśród dzieci i młodzieży, rodziców oraz pracodawców.

d) prowadzonych postępowań w zakresie chorób zawodowych:

- na podobnym poziomie utrzymuje się liczba zgłaszanych podejrzeń choroby zawodowej oraz liczba stwierdzanych chorób zawodowych;
- najczęściej stwierdzaną, przez PPIS w Jaworznie, chorobą zawodową jest niezmiennie pylica płuc górników kopalń węgla u osób zatrudnionych w podziemnych zakładach górniczych.

SEKCJA HIGIENY DZIECI I MŁODZIEŻY

I. Stan sanitarno-higieniczny w szkołach i innych placówkach oświatowo – wychowawczych oraz w placówkach wypoczynku dla dzieci i młodzieży

W 2025 roku objętych nadzorem było 118 obiektów dla dzieci i młodzieży, w tym 104 placówki stałe:

- 9 żłobków, w tym 2 publiczne i 7 niepublicznych,
- 7 klubów malucha, w tym 7 niepublicznych,
- 28 przedszkoli, w tym 16 publicznych i 12 niepublicznych,
- 20 szkół podstawowych funkcjonujących samodzielnie, w tym 2 niepubliczne,
- 3 licea ogólnokształcące funkcjonujących samodzielnie, w tym 1 niepubliczne,
- 5 szkół policealnych funkcjonujących samodzielnie, w tym 5 niepublicznych,
- 9 zespołów szkół, w tym 8 publicznych i 1 niepubliczny, w skład których wchodziły: przedszkola, szkoły podstawowe, licea ogólnokształcące, technika oraz branżowe szkoły I i II stopnia i szkoła policealna,
- 1 Młodzieżowy Dom Kultury,
- 1 Dom Kultury,
- 11 placówek ognisk pracy pozaszkolnej (świetlice środowiskowe, Ognisko Wychowawcze, Ośrodek Rehabilitacyjno – Wychowawczy dla Dzieci Niepełnosprawnych) – publiczne,
- 1 Szkoła Muzyczna - publiczna,
- 1 Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy - publiczny,
- 1 Centrum Szkolenia Zawodowego - publiczne,
- 1 Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza (Dom Dziecka),
- 4 placówki rekreacyjne – sale zabaw dla dzieci - niepubliczne,
- 2 placówki specjalistyczne wychowania pozaszkolnego – niepubliczne,
- oraz 14 obiektów wypoczynku zimowego i letniego.

W nadzorowanych obiektach realizowano zadania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie przestrzegania przepisów określających wymagania dotyczące higieny i stanu technicznego pomieszczeń oraz sprzętu używanego w przedszkolach, szkołach, placówkach pobytu dziennego, placówkach wypoczynku. Przedmiotem czynności kontrolnych prowadzonych w zakładach nauczania i wychowania było:

- egzekwowanie bieżącej czystości i warunków do utrzymania higieny,
- nadzorowanie stanu technicznego pomieszczeń i otoczenia,
- sprawdzanie przestrzegania przepisów dotyczących substancji i preparatów chemicznych,
- sprawdzanie przestrzegania przepisów dotyczących zakazu palenia tytoniu,
- ocena dostosowania mebli do wzrostu dzieci oraz higieniczna ocena rozkładów zajęć w wybranych obiektach,
- ocena obciążenia uczniów ciężarem tornistrów w wybranych obiektach.

Ogółem w 2025 roku przeprowadzono 144 kontrole.

Wydano 13 decyzji merytorycznych:

- 10 decyzji represyjnych,
- 1 decyzja prolongująca termin realizacji zarządzeń,
- 2 decyzje zatwierdzające obiekt.

Zarządzenia decyzji wydanych w 2025 roku dotyczyły:

- poprawy stanu technicznego budynków: doprowadzenia ścian, sufitów, powierzchni posadzki i stolarki drzwiowej w salach zajęć i ciągach komunikacyjnych oraz w węzłach sanitarnych i salach gimnastycznych do należytego stanu sanitarno-higienicznego,
  - poprawy stanu technicznego placów zabaw, mebli edukacyjnych i postępowania z odpadami.
- W całości zrealizowane zostały zarządzenia 13 decyzji w tym 9 z lat ubiegłych. W pozostałych przypadkach termin realizacji upływa w latach 2026 - 2028.

1. Stan sanitarny żłobków/klubów malucha

Ogółem przeprowadzono 14 kontroli sanitarnych. Stan sanitarno-higieniczny placówek określa się jako dobry. Własny teren rekreacyjny posiada 6 placówek. Dzieci z Klubu Dziecięcego „Alladyn” w Jaworznie, ul. Olszewskiego 40 mogą korzystać z placu zabaw i piaskownicy wspólnie z dziećmi z Niepublicznego Przedszkola „Alladyn”, mieszącego się pod tym samym adresem. Natomiast Żłobek „Zielone Wzgórze” w Jaworznie, ul. Insurekcji Kościuszkowskiej 58 posiada niewielki własny teren wokół placówki, dający możliwość werandowania i zabawy na świeżym powietrzu. Korzystają z niego również dzieci z Klubu Dziecięcego „Zielone Wzgórze” mieszczącego się pod tym samym adresem. Żłobek Miejski w Jaworznie, ul. 3-Maja 16 oraz Filia Żłobka Miejskiego w Jaworznie, ul. Towarowa 61 posiadają własne ogrodzone tereny rekreacyjne z możliwością werandowania i zabawy na świeżym powietrzu oraz z placem zabaw. Żłobek „100 Bajek”, ul. Piłsudskiego 86 posiada także własny ogrodzony teren rekreacyjno-zabawowy z możliwością werandowania dzieci. Pozostałe żłobki i kluby dziecięce na nadzorowanym terenie nie dysponują własnym terenem wokół placówki. Dzieci korzystają z pobliskich miejskich placów zabaw i terenów zielonych. We wszystkich placówkach zapewniono dla dzieci odpowiednie higieniczne warunki do spożywania posiłków. Wszystkie placówki korzystają z wyżywienia dostarczanego przez firmy cateringowe.

2. Stan sanitarny przedszkoli

Ogółem w przedszkolach przeprowadzono 22 kontrole sanitarne. Bieżący stan sanitarny tych placówek ocenia się pozytywnie. We wszystkich przedszkolach zapewnione są odpowiednie warunki do wypoczynku, przechowywania pościeli, odpowiednia temperatura pomieszczeń. W większości placówek zapewniono prawidłowe warunki do higienicznego mycia i suszenia rąk. Wyjątek stanowiła jedna placówka, gdzie kontrola wykazała nieprawidłowości w tym zakresie. W związku z zastrzeżeniami dotyczącymi stanu sanitarno – higienicznego w tej placówce w 2025 roku wydano zalecenia pokontrolne. W związku z zastrzeżeniami dotyczącymi stanu technicznego w placówkach przedszkolnych w 2025 roku wydano 5 decyzji represyjnych (parkiety, ściany, sufity oraz stolarka drzwiowa w salach zajęć dla dzieci, sprzęty na placu zabaw).

3. Stan sanitarno-techniczny szkół

Ogółem w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych na nadzorowanym terenie w 2025 r. przeprowadzono 60 kontroli sanitarnych. Bieżący stan sanitarny i techniczny ocenia się pozytywnie. Wydano łącznie 5 decyzji represyjnych. **Poprawy stanu technicznego wymagają szkoły:**

- Szkoła Podstawowa Nr 8 im. Janusza Korczaka,
- Szkoła Podstawowa Nr 14 im. mjr. H. Sucharskiego,
- Szkoła Podstawowa Nr 16 im. Konstytucji 3 Maja,
- Szkoła Podstawowa Nr 17 im. Polskich Noblistów,
- Szkoła Podstawowa Nr 20,
- Zespół Szkolno-Przedszkolny Nr 3,

- Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego,
- Centrum Kształcenia Zawodowego,
- I Liceum Ogólnokształcące im. T. Kościuszki,
- II Liceum Ogólnokształcące im. Cz. Miłosza,
- Zespół Szkół Ponadpodstawowych Nr 3,
- Zespół Szkół Ponadpodstawowych Nr 4.

Pozostały do wykonania zarządzenia dotyczące:

odnowienia zniszczonych ścian i sufitów poszczególnych pomieszczeń oraz doprowadzenia do należytego stanu technicznego powierzchni posadzki w salach zajęć, salach gimnastycznych i rekreacyjnych, wymiany stolarki drzwiowej, wymiany mebli edukacyjnych oraz remontu dróg i przejść prowadzących do placówki.

W wyniku prowadzonej działalności poprawę stanu sanitarno- technicznego uzyskano w 11 szkołach, w których doprowadzono do należytego stanu sanitarno-higienicznego sufity i ściany (Szkoła Podstawowa Nr 3 z Oddziałami Integracyjnymi im. Jana Kochanowskiego, Szkoła Podstawowa Nr 6 im. Stefana Żeromskiego, Szkoła Podstawowa Nr 11, Szkoła Podstawowa Nr 13, Szkoła Podstawowa Nr 18 im. T. Kościuszki, Zespół Szkolno- Przedszkolny Nr 1, Zespół Szkół Ponadpodstawowych Nr 2, Zespół Szkół Ponadpodstawowych Nr 3, Szkoła Policealna Opieki Medycznej "Żak") oraz posadzkę w salach zajęć, na korytarzach szkolnych, sali gimnastycznej (Szkoła Podstawowa Nr 3 z Oddziałami Integracyjnymi im. Jana Kochanowskiego, Szkoła Podstawowa Nr 6 im. Stefana Żeromskiego, Szkoła Podstawowa Nr 11, Szkoła Podstawowa Nr 13, Szkoła Podstawowa Nr 15 im. Jana Brzechwy, Szkoła Podstawowa Nr 18 im. Tadeusza Kościuszki, Zespół Szkolno- Przedszkolny Nr 1).

3.1 Urządzenia sanitarne w szkołach

Wszystkie obiekty nadzorowane spełniają standardy dostępności do urządzeń sanitarnych.

Odpowiednią liczbę uczniów przypadających na 1 oczko ustępowe i/lub umywalkę stwierdzono we wszystkich skontrolowanych szkołach.

3.2 Żywnienie i dożywianie dzieci i młodzieży w szkołach

W roku 2025 prowadzono 23 kontrole sanitarne obejmujące tematykę żywienia w stołówkach szkolnych. 15 skontrolowanych placówek prowadziło przygotowanie posiłków od surowca na miejscu w stołówce szkolnej, 3 placówki korzystały z żywienia w formie cateringu. Na ogólną liczbę **3592** wydawanych codziennie obiadów, finansowych przez MOPS, Parafię lub sponsorów prywatnych składało się **5** obiadów, co stanowi **0,1 %** ogólnej liczby wydawanych obiadów w 23 skontrolowanych szkołach. Codziennie wydawanych przez stołówki II śniadań było – 316. Ponadto, uczniowie mają możliwość zakupu kanapek, sałatek, owoców w punktach handlowych mieszczących się w szkołach.

Badania problemowe w 2024 roku wykonywane przez pracownika Stanowiska Pracy ds. Dzieci i Młodzieży PSSE Jaworzno dotyczyły:

- Analizy rozkładów zajęć,
- Pomiarów ergonomii mebli,
- Pomiarów ciężaru tornistrów szkolnych.

3.3 Higieniczna ocena rozkładu zajęć

Ocenę rozkładów zajęć przeprowadzono w:

- **15 placówkach, w tym w 12 szkołach podstawowych funkcjonujących samodzielnie, w 1 szkole podstawowej funkcjonującej w zespole, w 1 liceum ogólnokształcącym funkcjonującym samodzielnie oraz w 1 technikum i 1 szkole branżowej funkcjonujących w zespołach** co stanowiło 40% ogólnej liczby szkół podstawowych i ponadpodstawowych funkcjonujących samodzielnie i w zespołach.

W 2025 r. oceniane rozkłady były prawidłowe. W porównaniu do 2024 r. sytuacja w /w zakresie nie uległa zmianie.

Higieniczna ocena rozkładów zajęć za 2025 rok – opracowanie tabelaryczne

Nazwa zakładu	liczba szkół skontrolowanych	liczba szkół badanych	skontrolowanych oddziałów	stwierdzono nieprawidłowych
Szkoły Podstawowe (samodzielne)	17	12	132	0
Licea Ogólnokształcące	1	1	10	0
Zespoły Szkół Ponadpodstawowych	5	2	33	0
Razem:	23	15	175	0

3.4 Ergonomia mebli edukacyjnych w szkołach i przedszkolach

W roku 2025 dokonano oceny doboru mebli edukacyjnych do wzrostu uczniów. Badania ergonomii mebli zostały przeprowadzone w 17 placówkach, w tym 6 przedszkolach i 11 placówkach szkolnych. Ogółem skontrolowano 128 oddziałów, w tym 25 oddziałów przedszkolnych oraz 103 oddziały szkolne, gdzie oceniono 2838 stanowisk pracy, w tym 521 stanowisk pracy dzieci w oddziałach przedszkolnych oraz 2317 stanowisk pracy uczniów, z których 0 (0%) było niezgodnych z Polską Normą. W 2024 roku pomiary przeprowadzono w 9 zakładach, gdzie oceniono 1268 stanowiska, z których 0 (0%) było niezgodnych z Polską Normą. Podczas bieżących kontroli sanitarnych w placówkach oświatowych zwracano również uwagę na prawidłowe oznakowanie mebli, odpowiednie zestawienie mebli i ich stan techniczny oraz posiadanie przez nie certyfikatu. W porównaniu do roku 2024 widać, iż meble są prawidłowo oznakowane (kolorem lub numerem danej wysokości). Jednocześnie skontrolowano sytuację w zakresie posiadania przez placówki certyfikatów zgodności z Polską Normą na meble edukacyjne zakupione po 1997 roku. Na 51 skontrolowanych w tym zakresie placówek (26 szkół i 25 przedszkoli) w 38 w tym 20 szkolnych i 18 przedszkolnych (75%) odsetek mebli edukacyjnych posiadających certyfikaty zgodności z Polską Normą wyniósł 100%, natomiast powyżej 50% mebli z certyfikatami stwierdzono w 13 placówkach w tym 6 szkolnych i 7 przedszkolnych (25%), zaś do 50% mebli z certyfikatami stwierdzono w 0 szkołach (0%). W 0 placówkach stwierdzono meble edukacyjne nie posiadające certyfikatów zgodności z Polską Normą (0%). W porównaniu z rokiem 2024 sytuacja w zakresie posiadania certyfikowanych mebli edukacyjnych w placówkach oświatowo- wychowawczych na terenie Jaworzna uległa poprawie. Wyposażenie użytkowane w nadzorowanych obiektach szkolnych i przedszkolnych jest w dobrym stanie technicznym. Pod względem ilości certyfikowanych urządzeń i sprzętu sportowego stwierdzono, że na 49 badanych placówek (24 szkoły i 25 przedszkoli) w 3 placówkach szkolnych (6%) odsetek urządzeń i sprzętu sportowego wynosi poniżej 25%, w 4 szkołach (8%) odsetek urządzeń i sprzętu sportowego wynosi do 50%, w 17 placówkach szkolnych i przedszkolnych (36%) odsetek urządzeń i sprzętu sportowego wynosi powyżej 50%, zaś w 24 szkołach i przedszkolach (50%) odsetek urządzeń i sprzętu sportowego wynosi 100%. Jedna placówka szkolna nie posiadała sprzętu sportowego ze względu na inne miejsce odbywania się zajęć sportowych (poza placówką).

3.5 Ocena obciążenia uczniów ciężarem tornistrów

W roku 2025 dokonano oceny obciążenia uczniów ciężarem tornistrów w 3 szkołach podstawowych. Ogółem skontrolowano 32 oddziały. Łączna liczba uczniów poddanych badaniu wyniosła 565.

Zgodnie z arkuszem badań w tym zakresie stwierdzono, że:

- w 32 oddziałach 3 szkół waga tornistra szkolnego do 10% masy ciała ucznia wyniosła u 354 uczniów (63%),
- w 32 oddziałach 3 szkół waga tornistra szkolnego w zakresie 10-15% masy ciała ucznia wyniosła u 157 uczniów (28%),
- w 32 oddziałach 3 szkół waga tornistra szkolnego w zakresie większym niż 15% masy ciała ucznia wyniosła u 54 uczniów (9%).

W wyniku stwierdzonych uchybień w powyższym zakresie dyrektorów placówek zobowiązano do wdrożenia działań naprawczych, w tym przeprowadzenia działań edukacyjnych skierowanych do uczniów i rodziców dzieci w przedmiocie problemu ciężkich tornistrów/plecaków.

3.6 Miejsce na pozostawienie podręczników i przyborów szkolnych

Wszystkie skontrolowane obiekty szkolne zapewniają uczniom wyznaczone miejsce do pozostawiania podręczników i przyborów szkolnych (własne indywidualne szafki szatniowe, regały w sali zajęć).

3.7 Nadzór nad substancjami i preparatami chemicznymi w szkołach

W szkołach prowadzony był także nadzór nad przestrzeganiem przepisów wykonawczych do ustawy o substancjach i preparatach chemicznych. W powyższym zakresie ogółem skontrolowano 13 placówek oświatowo-wychowawczych, które posiadają na stanie substancje i mieszaniny chemiczne. Wszystkie skontrolowane placówki posiadają aktualny spis substancji chemicznych oraz ich karty charakterystyki. Odczynniki chemiczne są również prawidłowo oznakowane. W porównaniu z rokiem 2024 sytuacja w powyższym zakresie w placówkach oświatowo-wychowawczych na terenie Jaworzna uległa poprawie.

3.8 Sale gimnastyczne

Salę gimnastyczną z boiskiem posiadało 6 placówek, zaś salę zastępczą z boiskiem 2 placówki. Salę gimnastyczną oraz salę zastępczą z boiskiem posiadało 6 placówek, zaś wyłącznie salę gimnastyczną posiadała 1 placówka. Wśród skontrolowanych placówek 8 z nich to szkolny zespół sportowy z czynnymi natryskami. W dwóch szkołach warunki do prowadzenia zajęć WF są niewystarczające, pomimo posiadanej infrastruktury do prowadzenia zajęć WF (zajęcia odbywają się również na korytarzu): Zespół Szkolno-Przedszkolny Nr 1 (Szkoła Podstawowa Nr 1) Jaworzno, ul. Matejki 3 oraz Szkoła Podstawowa Nr 4 im. Adama Mickiewicza, ul. Olszewskiego 76. W jednej placówce zajęcia sportowe odbywają się poza terenem placówki (Zespół Szkół Ponadpodstawowych Nr 2, ul. Inwalidów Wojennych 16).

3.9 Nadzór nad gabinetami profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej w szkołach

W roku 2025 przeprowadzono kontrole gabinetów profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej w 17 placówkach szkolnych. Wszystkie gabinety posiadają punkt poboru wody ciepłej i zimnej, mają zapewnione odpowiednie warunki do mycia i dezynfekcji rąk oraz prawidłowe wyposażenie.

3.10 Pomiary natężenia oświetlenia sztucznego w szkołach

W roku 2025 pracownicy Oddziału Badań i Pomiarów na Stanowiskach Pracy w Laboratorium Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Katowicach prowadzili pomiary natężenia oświetlenia w salach zajęć w dwóch placówkach:

- Zespół Szkolno-Przedszkolny Nr 1, ul. Matejki 3,
- Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. Jana Pawła II, ul. Wolności 11.

Oceną objęto zarówno sale lekcyjne, inne pomieszczenia dydaktyczne, a także trakty komunikacyjne szkół.

Wyniki pomiarów oświetlenia sztucznego przeprowadzonych w latach 2024 – 2025 przedstawiono poniżej.

Oświetlenie sztuczne

Rodzaje placówek	Oświetlenie sztuczne					
	Liczba skontrolowanych pomieszczeń		Liczba i procent pomieszczeń, w których stwierdzono oświetlenie niezgodne z normą			
	2024	2025	2024		2025	
Przedszkola	0	0	0	0%	0	0%
Szkoły Podstawowe	0	0	0	0%	0	0%
Zespoły Szkół	174	142	113	65%	54	38%
Inne placówki	0	0	0	0%	0	0%
Razem	174	142	113	65%	54	38%

4. Nadzór nad placówkami z pobytem dziennym, wychowania pozaszkolnego i placówkami rekreacyjnymi

Ogółem w/w placówkach przeprowadzono 9 kontroli.

Bieżący nadzór nie wykazał obiektów w złym stanie higieniczno-sanitarnym. W porównaniu z rokiem 2024 sytuacja higieniczna w obiektach z pobytem dziennym i placówkach rekreacyjnych nie uległa zmianie.

5. Nadzór nad placówkami wypoczynku zimowego i letniego dzieci i młodzieży

W okresie ferii zimowych w roku 2025 zorganizowano wypoczynek dla dzieci i młodzieży w formie półkolonii na 11 turnusach wypoczynkowych. Z wypoczynku zorganizowanego w miejscu zamieszkania skorzystało 218 dzieci. W 11 placówkach zapewnione było dożywianie.

W okresie ferii letnich w roku 2025 zorganizowano wypoczynek dla dzieci i młodzieży w formie półkolonii na 29 turnusach wypoczynkowych. Z wypoczynku zorganizowanego w miejscu zamieszkania skorzystało 615 dzieci. We wszystkich skontrolowanych placówkach wypoczynku letniego zapewnione było dożywianie. Ogółem w/w placówkach przeprowadzono 40 kontroli. We wszystkich placówkach zorganizowanego wypoczynku dla dzieci zapewnione były odpowiednie warunki sanitarno-higieniczne. Dzieci z placówek, w których nie zapewniono opieki medycznej mogły korzystać z opieki medycznej w przychodniach rejonowych.

II. Podsumowanie i wnioski

Stan sanitarny placówek nauczania i wychowania ocenia się pozytywnie. Stan techniczny placówek ulega systematycznej poprawie. Współpraca z samorządem terytorialnym układa się dobrze. W 2025 r. w całości zrealizowanych zostało 13 decyzji wydanych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Jaworznie, w tym 4 wydane w roku 2025 oraz 9 z lat ubiegłych (2022 r., 2023 r. i 2024 r.). Celem dalszej poprawy warunków sanitarnych w placówkach oświatowo-wychowawczych należy:

1. Systematycznie prowadzić bieżące i kapitalne remonty w obiektach.
2. Uwzględnić w planach wieloletnich dalszą poprawę warunków do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego.
3. Doposażyć szkoły w meble edukacyjne z certyfikatem dostosowane do wzrostu dzieci.
4. Doposażyć szkolne sale chemiczne w odpowiedni sprzęt, certyfikowane meble do przechowywania chemikaliów oraz substancje chemiczne.

ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

Zakres działania pionu Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego obejmuje zadania wynikające z ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

1. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

W 2025r. zaopiniowano 6 projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego „Góra Piasku - Południe”, „dla terenu kolejowego w rejonie ul. Biały Brzeg”, „w rejonie ulicy Upadowej, Ciemnej, Struga i Świętego Wojciecha”, „Jan Kanty - Niedzieliska”, „Kościuszko III” i „Śródmieście Wschód”.

- Dla miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „**Góra Piasku - Południe**” obszar planu obejmuje powierzchnię ok. 6,7 ha, który jest położony w bezpośrednim sąsiedztwie istniejącej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w dzielnicy Góra Piasku. Projektowany dokument ma umożliwić realizację rozwoju zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną i drogą dojazdową dla obsługi projektowanej zabudowy na mieszkalnictwo jednorodzinne.

- W miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego „**dla terenu kolejowego w rejonie ul. Biały Brzeg**” o pow. ok. 6,1 ha obszarem objęto tereny w dzielnicy Jeleń Łęg, który obejmował zmianę przeznaczenia gruntów leśnych na teren komunikacji kolejowej i szynowej.
- W przypadku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „**w rejonie ulicy Upadowej, Ciemnej, Struga i Świętego Wojciecha**” o pow. ok. 31,4 ha położonych w północnej części miasta w pięciu obszarach zlokalizowanych odrębnie. Teren będzie służył nowej zabudowie mieszkaniowej jednorodzinnej i częściowo wielorodzinnej, jako kontynuacja istniejącej zabudowy. Celem planu było również uzyskanie zgodności przeznaczeni planistycznych z kierunkami rozwoju określonymi w studium.
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego „**Jan Kanty-Niedzieliska**” miał na celu zmianę przeznaczenia terenu zmierzającą do zwiększenia w mieście potencjału zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i wielorodzinnej. W celu ochrony zdrowia oraz bezpieczeństwa ludzi na terenach zabudowy mieszkalnej przewiduje się przegrody zewnętrzne i zastosowanie izolacyjności akustycznych budynków.
- W miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego „**Kościuszko III**” będzie realizowana zabudowa mieszkaniowa, a wyeliminowane zostaną działalności gospodarcze oddziałujące na środowisko bardziej, za wyjątkiem podstawowych usług dla ludzi tj. sklepy, gastronomia, zakłady fryzjerskie, kosmetyczne itp. Zakazuje się lokalizowania zakładów stwarzających zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi.
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego „**Śródmieście Wschód**” ma na celu tworzenie i rozwój terenów mieszkaniowych, w tym zapewnienie nowych terenów na potrzeby indywidualne zabudowy jednorodzinnej i usług nieuciążliwych tj. biur, gabinetów, pracowni i handlu. Celem będzie również zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna wolnostojąca, bliźniacza, szeregowa lub grupowa i zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna.

Prezydent Miasta Jaworzna wystąpił o określenie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla 1 terenu „Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenu kolejowego w rejonie ul. Biały Brzeg”. Był to projekt planu zagospodarowania przestrzennego „dla terenu kolejowego w rejonie ul. Biały Brzeg” zmieniający przeznaczenie terenu na cele nieleśne.

1.1. Odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla 3 projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

PPIS w Jaworznie zajmował stanowisko dla następujących terenów:

1. Uzupełniającego tereny mieszkaniowo-usługowe w Jaworznie. W tym przypadku PPIS w Jaworznie uzgodnił odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Projektem planu objęto teren o łącznej powierzchni ok. 35,9 ha położony na południowy-zachód od centrum miasta, obejmujący 7 obszarów.
2. Teren w rejonie ul. Radwańskich o pow. ok. 35,9 ha - PPIS w Jaworznie również uzgodnił odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Celem planu jest zmiana przeznaczenia terenu zmierzająca do wyeliminowania w bliskim sąsiedztwie centrum miasta funkcji produkcyjnych na rzecz zwiększenia w mieście potencjału zabudowy mieszkaniowej.
3. Teren przy ul. Mysłowickiej, dla którego PPIS w Jaworznie uzgodnił odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Obszar obejmował powierzchnię ok. 41,8 ha, a zmiany nie będą określać regulacji odbiegających od stanu istniejącego związanego wyłącznie z lasami, zadrzewieniami, zielenią naturalną, ekstensywnymi uprawami rolnymi w formie łąk lub pastwisk.

Obszar Jaworzna objęty miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego nieznacznie uległ zmianie w odniesieniu do roku poprzedniego i wyniósł równe 70% terenu miasta.

W przypadku terenu, na którym nie ma aktualnego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Prezydent Miasta w Jaworznie występuje do PPIS o uzgodnienie warunków zabudowy i zagospodarowania terenu oraz uzgodnienie lokalizacji inwestycji celu publicznego. W 2025r.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny wydał 5 stanowisk uzgadniających warunki zabudowy i inwestycji celu publicznego, które są w postaci postanowienia. Są to następujące inwestycje:

1. Pierwsza inwestycja to budowa sieci kablowej niskiego napięcia <1kV planowana na pograniczu Jaworzna i Trzebini.
2. Druga inwestycja dotyczyła budowy instalacji fotowoltaicznej wraz z infrastrukturą towarzyszącą o mocy do 81 MW. Planowaną inwestycję uzgodniono dwukrotnie, ponieważ za drugim razem nastąpiła zmiana parametrów inwestycji m.in. dotycząca zwiększenia powierzchni modułów fotowoltaicznych.
3. Kolejną inwestycją była „Budowa zakładu do wytwarzania wysokoenergetycznych mydeł parafinacyjnych” dla którego wydano negatywne stanowisko. Sprawa wymagała bardziej wnikliwej analizy z uwagi na bliskie sąsiedztwo do stacji uzdatniania wody i punktu poboru wody do celów pitnych. Dodatkowym czynnikiem jest zbiornik „Zalew Sosina” - kąpielisko miejskie usytuowane również w bliskiej odległości od planowanej inwestycji. W trakcie prowadzenia tego postępowania zostało wydane jedno postanowienie przedłużające załatwienie sprawy.
4. Rozpatrywana była także lokalizacja inwestycji celu publicznego dla zadania pn.: „Rozbudowa sieci wodociągowej Dn 110mm PE wraz z punktem pomiarowym w rejonie ul. Prostej w Jaworznie” (Chropaczówka).

2. Zagadnienie polegające na uzgodnieniu przedsięwzięć na etapie decyzji o uwarunkowaniach środowiskowych

Pierwszym etapem na drodze postępowania w sprawie decyzji środowiskowej jest zajęcie stanowiska w formie opinii sanitarnej, w sprawie potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby, co do zakresu raportu o oddziaływaniu na środowisko. W 2025 roku zostało wydanych **6 opinii sanitarnych** (poz. 10).

W jednym przypadku odstąpiono od konieczności sporządzenia raportu, a w pięciu przypadkach wydano opinię w sprawie konieczności jego sporządzenia i zakresu raportu zgodnie z art. 66 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024r., poz. 1112 z późn. zm.).

Brak konieczności sporządzenia i zakresu do raportu został wydany dla 1 inwestycji tj. Jaworznicki Obszar Gospodarczy – Rozwój Strategicznej Strefy Przemysłowej Miasta Jaworzna – Infrastruktura Drogowa **zakres 2**: rozbudowa DK 79 w wybranych punktach węzłowych oraz przebudowa DK79 na osiedlu Jęzor do Węzła Orłąt Lwowskich. Dla ww. planowanej inwestycji odstąpiono od konieczności sporządzenia raportu oddziaływania na środowisko z uwagi na fakt, iż przedmiotowa inwestycja będzie realizowana w miejscach istniejących skrzyżowań. Za odstąpieniem od konieczności raportu przemawiał również fakt, że inwestycje drogowe, wzdłuż istniejącej DK79 poprawią warunki bezpieczeństwa ruchu drogowego, a inwestycja przyczyni się do poprawy warunków jazdy.

Opinie o obowiązku sporządzenia raportu zostały wydane dla następujących przedsięwzięć:

- Jaworznicki Obszar Gospodarczy – Rozwój Strategicznej Strefy Przemysłowej Miasta Jaworzna – Infrastruktura Drogowa; **zakres 1**; rozbudowa ul. Wojska Polskiego (droga powiatowa) oraz budowa układu drogowego wokół strefy JOG. W tym przypadku było ponowne uzgodnienie dotyczyło zmian, które wynikały ze skrócenia zakresu przebudowy ul. Wysoki Brzeg o ok. 25m.
- Instalacja formulacji i konfekcji środków ochrony roślin na terenach byłych Zakładów Chemicznych Organika – Azot S.A. w Jaworznie.
- Rozbudowa zakładu Talmex Sp. z o.o. poprzez budowę hali produkcyjno-magazynowej wraz z zapleczem socjalnym w Jaworznie.
- Budowa szczytowego źródła energii elektrycznej na terenie Elektrowni Jaworzno III.

Drugim etapem dla tego postępowania administracyjnego jest uzgodnienie przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla realizacji planowanego przedsięwzięcia (poz. 16). W 2025 roku wpłynęły dwa wnioski od Prezydenta Miasta Jaworzna dla planowanych inwestycji, dla których wydano 2 uzgodnienia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

1. „Budowa i rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej w Jaworznie – przebudowa stadionu sportowego w Jaworznie”. To inwestycja mająca na celu – przebudowę funkcjonującego obecnie stadionu sportowego w dzielnicy Jaworzno-Podłęże, której celem jest dostosowanie do koniecznych standardów. Pozytywną opinię sanitarną wydano w dniu 04.04.2025 r.
2. „HP-HRS – rozwój elektromobilności w województwie śląskim poprzez budowę innowacyjnej instalacji do produkcji wodoru RFNBO” przy strefie przemysłowej, w okolicach Elektrowni Jaworzno III. Inwestycja będzie polegać na budowie instalacji do produkcji wodoru odnawialnego pochodzenia. Wodór będzie wykorzystywany w stacjach tankowania na potrzeby transportowe autobusów i samochodów osobowych. Przewiduje się wykorzystywanie energii odnawialnej z farmy fotowoltaicznej. Pozytywną opinię sanitarną na wniosek Prezydenta Miasta Jaworzna wydano w dniu 20.02.2025 r.

W 2025 r. nie wpłynęły wnioski dotyczące opiniowania projektów planów remediacji, warunków przeprowadzania działań naprawczych w środowisku gminy Jaworzna, nie było również projektów gminnych programów rewitalizacji.

3. Uzgodnienia dokumentacji projektowej i koncepcji

W ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego dokonano uzgodnień w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych dla 19 dokumentacji projektowych, w tym 1 dokumentacja została uzgodniona negatywnie. Uzgodnienia dotyczyły takich inwestycji, jak: zakłady kosmetyczne, poradnia psychologiczna, zespół gabinetów psychologicznych i gabinet lekarski (kardiologiczny), działalność lecznicza - leczenie stomatologiczne u dzieci, pomieszczenie pracowni RTG w istniejącej przychodni stomatologicznej. Wśród uzgadnianej dokumentacji były również biura, rozbudowy hali produkcyjnej i budynku biurowego, zmiana sposobu użytkowania budynku drukarni na biura z zapleczem socjalno-szatniowym i magazynami, rozbudowa hali produkcyjnej i budynku biurowego oraz przebudowa budynku gospodarczego na budynek mieszkalno - usługowy.

Uzgodnienia dotyczyły również lokali z funkcją gastronomiczną m.in. przebudowa kuchni wraz z zapleczem kuchennym w placówce szkolnej, sale bankietowe z zapleczem socjalnym, lokal usługowy – sprzedaż dań przez catering, sklep spożywczy, budowa budynku produkcyjno - usługowego dla wytwarzania żywności z częścią biurowo-socjalną dla potrzeb cateringu na terenie strefy przemysłowej, w tym przypadku dokumentacja była uzgadniana dwukrotnie (pierwsze uzgodnienie było negatywne, a drugie uzgodnienie pozytywne).

4. Uczestnictwo w dopuszczeniu do użytkowania obiektów

W związku ze zmianą sposobu użytkowania obiektu lub części, w ramach Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego przeprowadzono 56 kontroli, w tym 6 kontroli w trakcie budowy.

W oparciu o art. 56 ustawy Prawo Budowlane dokonano odbioru 19 obiektów i wydano stanowisko w formie opinii sanitarnej.

W oparciu o art. 3 ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej dokonano odbioru 31 obiektów i wydano 31 opinii sanitarnych stwierdzających spełnienie wymagań sanitarno- higienicznych, w związku ze zmianą sposobu użytkowania części lub całych obiektów. Wydano dwie opinie negatywne: pierwszy to obiekt produkcji gastronomicznej poprzez catering, bez funkcji konsumpcyjnej i drugi to obiekt usługowy - działalność zw. pakowaniem i magazynowaniem artykułów spożywczych do wysyłki dla indywidualnego klienta.

W obiektach kontrole były przeprowadzane dwukrotnie z uwagi na stwierdzone nieprawidłowości dotyczące niesprawnej wentylacji w pomieszczeniach zakładu, brak właściwego wyposażenia w sprzęt

technologiczny oraz niewłaściwe wykończenia ścian, podłóg, nieprawidłowy sposób ogrzewania w obiekcie obrotu artykułami spożywczymi.

Obiekty, które podlegają nadzorowi bieżącemu były częściowo kontrolowane przy współudziale nadzoru bieżącego poszczególnych sekcji, głównie to budynki i lokale, gdzie nie było pozwolenia na budowę.

Dopuszczone do użytku obiekty dzielimy wg zakresu działania komórki nadzoru bieżącego:

Obiekty żywnościowo-żywnościowe: lokale gastronomiczne (bar Kebab, catering), punkty gastronomiczne (punkty sprzedaży na wynos, kontener gastronomiczny), budynek gastronomiczny typu Karczma (rozbudowa o pomieszczenia chłodni i magazyn przy istniejącej kuchni), zakład produkcji garmazeryjnej od surowca, sklep rybny i produkcja past rybnych do sprzedaży detalicznej, sklep spożywczo - monopolowy, hurtownia alkoholu, bawialnia dla dzieci (kawiarnia) wraz z częścią gastronomiczną, przebudowa i modernizacja kuchni w istniejącej szkole, przedszkole niepubliczne, rozbudowa sklepów ogólnospożywczych o butelkownię (Lidl i Kaufland), magazyn artykułów spożywczych.

Obiekty będące pod nadzorem higieny komunalnej: zakłady kosmetyczne, zakłady fryzjerskie, Dom Dziennego Pobytu dla osób starszych (przebudowa i zmiana sposobu użytkowania w budynku istniejącej przychodni), zaplecze socjalno-szatniowe przy stadionie, dla zawodników boiska „Orlik”.

Obiekty będące pod nadzorem epidemiologii tj. zespół specjalistycznych gabinetów stomatologicznych, zespół gabinetów psychologicznych z gabinetem kardiologicznym.

Obiekty będące pod nadzorem higieny pracy: nowe hale magazynowe, zmiana przeznaczenia pomieszczeń drukarni na magazyn budowlany, biura i zaplecze socjalne dla pracowników budowlanych, budynek socjalno - biurowy z obsługą samochodów tj. detalingu, hala magazynowa z częścią socjalno-biurową, budynki usługowo-biurowe firmy elektrycznej, budowa i rozbudowa budynku hali produkcyjnej z częścią socjalno-biurową (firma z aerozolami, elektromonter), budynek z obsługą samochodów (car detailing) z częścią socjalno-biurową, budynek laboratorium badawczo-pomiarowego z zapleczem socjalnym.

Obiekty będące pod nadzorem higieny dzieci i młodzieży: niepubliczna szkoła językowa, gabinety poradni psychologiczno-pedagogicznej, niepubliczne przedszkole i żłobek, bawialnia z częścią gastronomiczną (kawiarnią).

W roku 2025 najczęściej otwieranymi obiektami przez mieszkańców Jaworzna były zakłady fryzjerskie i kosmetyczne (19 nowopowstałych), które otwierali indywidualni przedsiębiorcy, tworząc dla siebie stanowiska pracy. Inne obiekty, które były również w znacznej ilości to obiekty związane z gastronomią i sprzedażą artykułów żywnościowych.

W trakcie kontroli odbieranych obiektów sprawdzano realizację obiektów zgodnie z uzgodnioną dokumentacją. Sprawdzano, czy są zagwarantowane odpowiednie warunki pracy dla pracowników, właściwe ciągi technologiczne w obiektach gastronomicznych, w placówkach przedszkolnych oraz czy stosowane materiały budowlane i wykończeniowe są właściwe pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych. Najczęściej na kontrolach obiektów pracownicy Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego spotykają się z brakiem zgodności wykonania inwestycji z dokumentacją projektową.

W 2025 r. zostało wydanych **69 decyzji płatniczych** za czynności kontrolne do opinii sanitarnych dla nowo odbieranych obiektów oraz za uzgodnienie dokumentacji projektowej. Wydanie decyzji poprzedzane było zawiadomieniem, co zostało wykazane w sprawozdaniu MZ - 45.

Na uwagę zasługuje fakt, iż działania w zakresie Nadzoru Zapobiegawczego często prowadzone są ze stronami również drogą e-mailową, gdzie przyszli inwestorzy i przedsiębiorcy zadają pytania dotyczące wymogów do otwarcia działalności np. związanej z gastronomią, przedszkolami, zakładami fryzjerskimi i kosmetycznymi.

5. Współpraca z innymi organami

- Współpraca z Urzędem Miejskim w Jaworznie z Wydziałem Urbanistyki i Architektury polega na uzgadnianiu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, warunków zabudowy i zagospodarowaniu terenu oraz przy zmianie sposobu użytkowania obiektów.
- Współpraca z Urzędem Miejskim z Wydziałem Ochrony Środowiska realizowana jest na etapie prowadzonych postępowań w sprawie ocen oddziaływania na środowisko.
- Współpraca z Powiatowym Inspektorem Nadzoru Budowlanego - w zakresie przekazywania stanowisk PPIS w Jaworznie dot. odbiorów w związku z dopuszczeniem do użytkowania obiektów budowlanych, w oparciu o art. 56 ustawy Prawo Budowlane (19 opinii sanitarnych).
- Współpraca z nadzorem bieżącym opiera się na wspólnych czynnościach kontrolnych w niektórych obiektach, w których później sprawowany jest bieżący nadzór.

Tabela z wykazem inwestycji realizowanych na poszczególnych etapach w 2025r.

I.p.	Rodzaj obiektu	Liczba uzgodnień dot. uwarunkowań środowiskowych	Liczba uzgodnionych projektów	Liczba odbiorów ogółem	Liczba odbiorów dokonanych za pierwszym razem
1.	obiekty sportu i rekreacji, jak: stadiony, amfiteatry, odkryte baseny, kąpielisko Sosina, boiska plażowe	1	0	0	0
2.	budynki sportu, rekreacji, jak: hale sportowe, zaplecze sanitarne Orlika	0	0	1	1
3.	budynki kultury: teatry, opery, kina, muzea, biblioteki, archiwa, domy kultury, sale koncertowe	0	0	0	0
4.	szkoły nowe, niepubliczne	0	0	0	0
5.	szkoły modernizowane lub przebudowywane	0	0	0	0
6.	przedszkola nowe publiczne i niepubliczne	0	0	1	1
7.	przedszkola publiczne i niepubliczne -modernizowane lub przebudowywane	0	0	0	0
8.	punkty przedszkolne, bawialnia dla dzieci	0	0	1	1
9.	cmentarz, rozszerzenie istniejącego cmentarza	0	0	0	0
10.	sale okolicznościowe, sale bankietowe	0	1	0	0
11.	obiekty zamkniętej służby zdrowia i inne zakłady, w których są świadczone całodobowe świadczenia medyczne	0	0	0	0
12.	obiekty zamkniętej służby zdrowia i inne zakłady, w których są całodobowe świadczenia medycznego	0	0	0	0
13.	przychodnie POZ	0	0	0	0
14.	prywatne gabinety lekarskie, gabinety psychol., logopeda stomatologiczne, kardiologiczne	0	4	3	3
15.	zakłady rehabilitacji, punkt rehabilitacji indywidualnej	0	0	0	0
16.	laboratoria analityczne, diagnostyczne	0	0	0	0
17.	apteki i punkty apteczne	0	0	0	0
18.	żłobki, kluby malucha	0	0	0	0
19.	obiekty administracji publicznej	0	0	0	0
20.	budynki zakwaterowania turystycznego, rekreacyjnego tj.: hotele, motele, dom dziennego pobytu	0	0	2	1

21.	budynki biurowe, socjalne, budynek biurowo-socjalno-magazynowy	0	4	3	3
22.	zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biol. i studia tatuażu, fitness	0	4	19	15
23.	stołówki, kuchnie z zapleczem (szkolne, przedszkolne modernizowane)	0	0	1	1
24.	restauracje (modernizowane istniejące)	0	0	1	1
25.	bary szybkiej obsługi, pizzeria, catering, kebab, rozbudowa kontenera gastronomicznego	0	1	5	5
26.	centra handlowe	0	0	0	0
27.	obiekty handlowe i usługowe zw. z żywnością, produkcja pierogów, hurt alkoholu, konfekcja i pakowanie art. spoż., produkcja żywności i catering	0	5	6	6
28.	pralnie	0	0	0	0
29.	zakłady protetyczne	0	0	0	0
30.	sklepy medyczne (zielarsko-medyczne)	0	0	0	0
31.	stacje obsługi pojazdów, serwis samochodowy, kontener socjalny dla pracowników, warsztat samochodowy	0	0	1	1
32.	obiekty przemysłowe: budynki produkcyjne, hale usługowo-magazynowe, laboratorium badawcze	0	0	3	3
33.	stacje paliw i gazu LPG, CNG, instalacja do odzysku wodoru	1	0	0	0
34.	rozbiór mięsa, zakłady przetwórstwa spożywczego,	0	0	0	0
35.	inwestycje zw. z gospodarką odpadami, butelkownia przy sklepie	0	0	2	2
36.	składowiska odpadów, działania naprawcze związane ze składowiskiem odpadów	0	0	0	0
37.	sieci kanalizacji, wodociągowe	0	0	0	0
38.	oczyszczalnie ścieków pompownie ścieków	0	0	0	0
39.	inwestycje drogowe, kolejowe	0	0	0	0
40.	obiekty handlowe nie związane z żywnością	0	0	0	0
41.	budynki wielorodzinne, jednorodzinne, garaże,	0	0	4	3
42.	usługi oświatowe - szkoły dla dorosłych, placówka szkoleniowa	0	0	2	2
43.	budynek usługowy niezwiązany z żywnością, budynek biurowy, budynek techniczny	0	0	1	1

PROMOCJA ZDROWIA

I. Zakres działań

Działania w promocii zdrowia w 2025 roku wynikały z założeń Narodowego Programu Zdrowia, wytycznych Głównego Inspektora Sanitarnego i Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego oraz sytuacji epidemiologicznej. Podejmowane przedsięwzięcia prozdrowotne miały na celu zapobieganie chorobom zakaźnym oraz kształtowanie wśród społeczeństwa właściwych postaw i

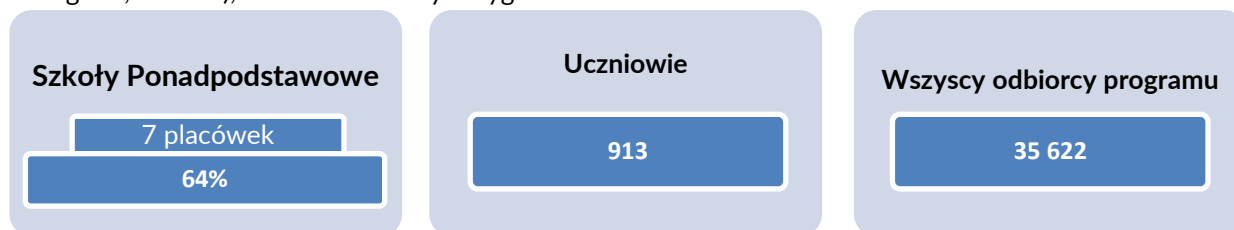
zachowań prozdrowotnych. W 2025 roku w zakresie promocji zdrowia zostały inicjowane, organizowane i koordynowane opisane poniżej programy oraz akcje prozdrowotne.

II. Programy edukacyjne

1. Krajowy Program Zwalczania AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV

W 2025 roku, w ramach realizacji działań przeprowadzono wojewódzką akcję edukacyjną „**Warto wiedzieć o HIV i AIDS**”, skierowaną do uczniów szkół ponadpodstawowych. Celem akcji było podniesienie poziomu wiedzy młodzieży w zakresie profilaktyki zakażeń wirusem HIV i choroby AIDS, w tym znajomości dróg zakażenia, kształtowanie postaw odpowiedzialności za własne zdrowie i życie oraz promowanie postawy tolerancji wobec osób żyjących z HIV i chorych na AIDS.

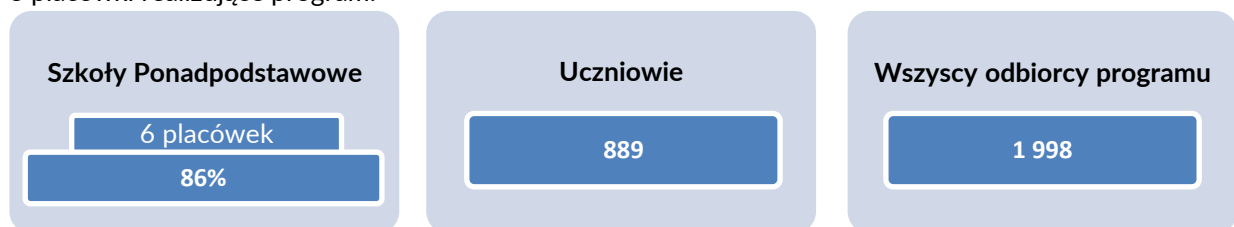
W ramach obchodów Światowego Dnia AIDS, we współpracy z Urzędem Miejskim w Jaworznie (Wydział Zdrowia), zorganizowano konkurs dla uczniów szkół ponadpodstawowych pt. „**Obal mity – poznaj prawdę o HIV i AIDS**” na wykonanie grafiki do mediów społecznościowych lub plakatu. W konkursie wzięło udział 13 uczniów, a prace oceniano w dwóch kategoriach: grafika i plakat. Zwycięskie prace przygotowali uczniowie Zespołu Szkół Ponadpodstawowych nr 2 w Jaworznie. Ponadto, podczas obchodów Światowego Dnia AIDS przeprowadzono prelekcję edukacyjną na temat HIV i AIDS w Zespole Szkół Ponadpodstawowych nr 4 w Jaworznie. W celach edukacyjnych prowadzono również dystrybucję materiałów informacyjno-edukacyjnych w placówkach szkolnych, podmiotach leczniczych oraz podczas wydarzeń kulturalnych. Działania informacyjne realizowano także poprzez publikację postów na stronie internetowej oraz w mediach społecznościowych PSSE w Jaworznie (Facebook, Instagram, Twitter), a także w lokalnych tygodnikach.

2. Program edukacyjny „Ars, czyli jak dbać o miłość?”

- program o zasięgu wojewódzkim

Program „Ars, czyli jak dbać o miłość” dotyczy profilaktyki używania substancji psychoaktywnych i jest adresowany do uczniów szkół ponadpodstawowych. Celem głównym programu jest ograniczenie niekorzystnych następstw zdrowotnych, prokreacyjnych i społecznych związanych z używaniem i nadużywaniem substancji psychoaktywnych przez młodzież wchodzącą w dorosłe życie. W 2025 r. program w szczególności był skierowany na edukację młodzieży w zakresie przyczyn i skutków Zespołu FAS. W celu realizacji przedstawiono założenia programowe dyrektorom szkół ponadpodstawowych oraz przeprowadzono szkolenie dla koordynatorów szkolnych. Następnie odbyła się dystrybucja materiałów edukacyjnych potrzebnych do realizacji programu. W czasie trwania programu wizytowano 3 placówki realizujące program.

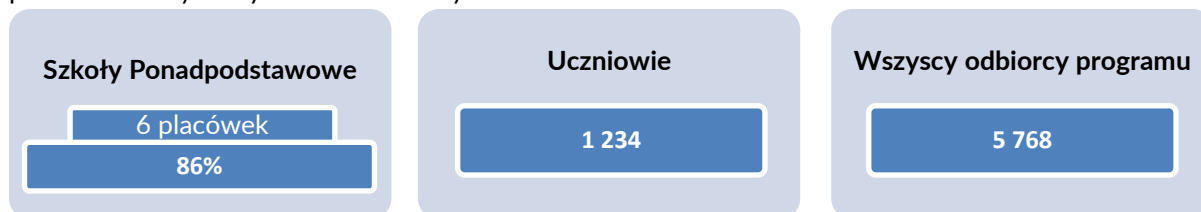

3. Program profilaktyki WZW A, B i C „Podstępne WZW”

- program o zasięgu wojewódzkim

Celem programu jest wzrost wiedzy uczniów szkół ponadpodstawowych na temat zagrożeń wynikających z zakażeń HAV, HBV i HCV oraz zasad profilaktyki w tym zakresie. Adresatami programu

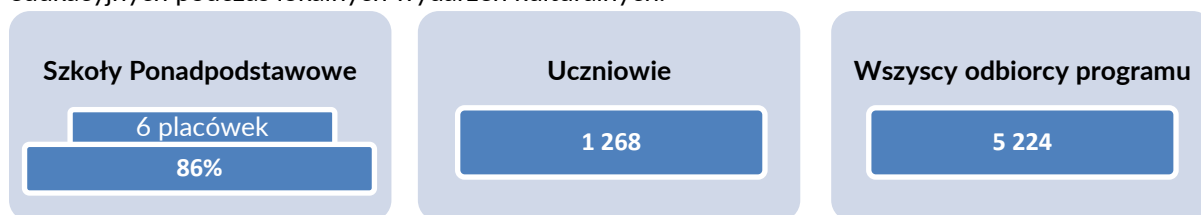
są uczniowie szkół ponadpodstawowych, kadra pedagogiczna, rodzice i opiekunowie. W celu realizacji przedstawiono założenia programowe dyrektorom szkół ponadpodstawowych oraz przeprowadzono szkolenie online dla koordynatorów szkolnych. Następnie odbyła się dystrybucja materiałów edukacyjnych. W czasie trwania programu wizytowano 3 placówki realizujące program. W celach edukacji na temat wirusów HAV, HBV i HCV prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych podczas lokalnych wydarzeń kulturalnych.

4. Program „Znamie! Znam je?”

- program o zasięgu wojewódzkim

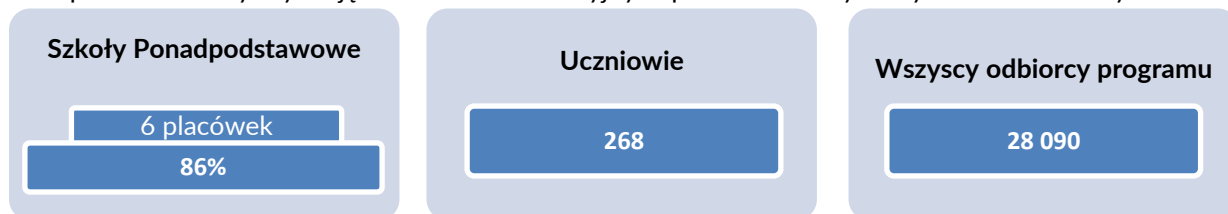
Celem programu jest budowanie wśród młodzieży świadomości w zakresie profilaktyki czerniaka oraz odpowiedzialnych zachowań i prozdrowotnych postaw, a także upowszechnienie wiedzy o czerniaku – nowotworze złośliwym skóry. Adresatami działań są uczniowie szkół ponadpodstawowych. W celu realizacji przedstawiono założenia programowe dyrektorom szkół ponadpodstawowych oraz przeprowadzono szkolenie online dla koordynatorów szkolnych. Następnie odbyła się dystrybucja materiałów edukacyjnych. W czasie trwania programu wizytowano 3 placówki realizujące program. W celach edukacyjnych dotyczących profilaktyki nowotworów skóry prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych podczas lokalnych wydarzeń kulturalnych.

5. Program „Wybierz Życie - Pierwszy Krok”

- program o zasięgu wojewódzkim

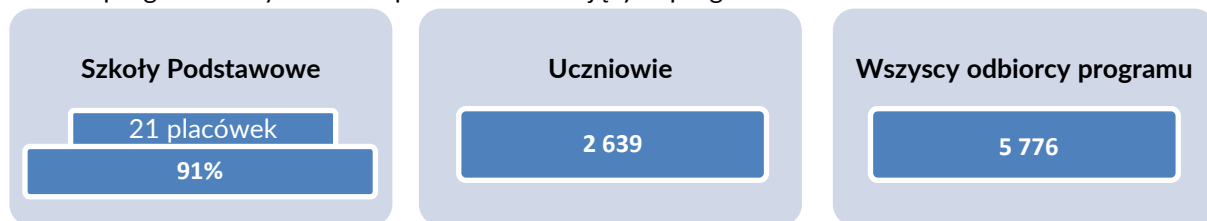
Celem programu jest zmniejszenie występowania i umieralności na raka szyjki macicy. Adresatami programu są uczniowie I klas szkół ponadpodstawowych, rodzice i opiekunowie uczniów oraz kadra pedagogiczna. W celu realizacji przedstawiono założenia programowe dyrektorom szkół ponadpodstawowych oraz przeprowadzono szkolenie online dla koordynatorów szkolnych. Następnie odbyła się dystrybucja materiałów edukacyjnych. W czasie trwania programu wizytowano 2 placówki realizujące program. W celach edukacyjnych dotyczących profilaktyki chorób wywołanych przez wirusa HPV prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych podczas lokalnych wydarzeń kulturalnych.

6. Ogólnopolski program edukacyjny „Trzymaj Formę!”

Program kierowany jest do uczniów klas V-VIII szkół podstawowych. Celem programu "Trzymaj Formę!" jest edukacja w zakresie trwałego kształtowania prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej poprzez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety, w oparciu o odpowiedzialność indywidualną i wolny wybór jednostki. W celu realizacji przedstawiono założenia

programowe dyrektorom szkół podstawowych oraz przeprowadzono szkolenie online dla koordynatorów szkolnych. Następnie odbyła się dystrybucja materiałów edukacyjnych. W czasie trwania programu wizytowano 9 placówek realizujących program.

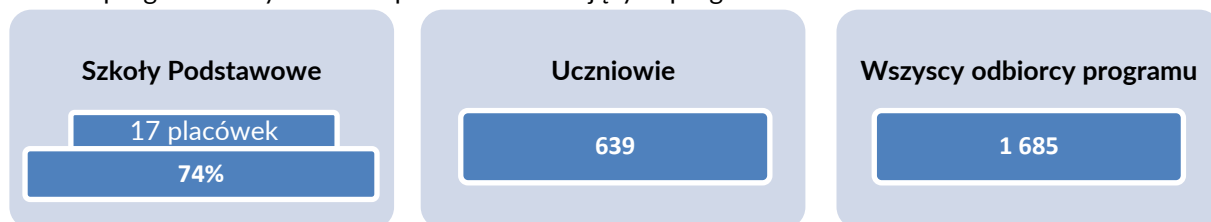

W ramach programu realizowany jest konkurs wiedzy o zdrowym stylu życia "Trzymaj Formę!". Konkurs adresowany jest do uczniów klas VI-VIII szkół podstawowych zainteresowanych zdobyciem i pogłębianiem wiedzy z zakresu zdrowego stylu życia w szczególności uwzględniającej tematykę zbilansowanej diety i aktywności fizycznej. Konkurs skierowany jest do wszystkich szkół - zarówno tych, które uczestniczą w Ogólnopolskim Programie Edukacyjnym „Trzymaj Formę!”, jak i tych placówek, które nie realizują Programu. Celem konkursu jest zwiększenie świadomości dotyczącej wpływu żywienia i aktywności fizycznej na zdrowie wśród młodzieży.

7. Program edukacji antytytoniowej „Bieg po zdrowie”

- program o zasięgu wojewódzkim

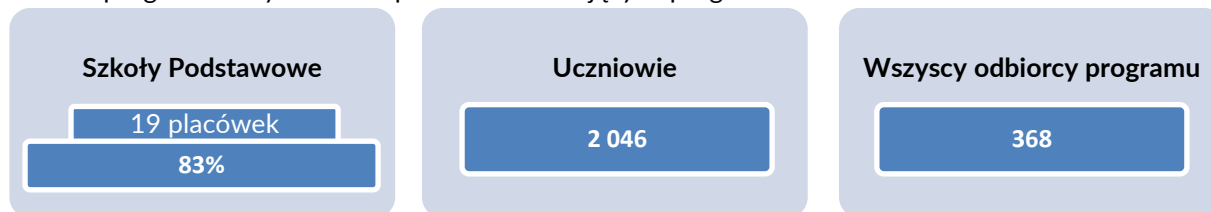
Program kierowany jest do uczniów klas IV szkoły podstawowej. Głównym celem programu jest opóźnienie lub zapobiegnięcie inicjacji tytoniowej wśród dzieci i młodzieży, pokazanie atrakcyjności życia w środowisku wolnym od dymu tytoniowego, zwiększanie wiedzy i umiejętności uczniów na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów. W celu realizacji przedstawiono założenia programowe dyrektorom szkół podstawowych oraz przeprowadzono szkolenie online dla koordynatorów szkolnych. Następnie odbyła się dystrybucja materiałów edukacyjnych. W czasie trwania programu wizytowano 6 placówek realizujących program.

8. Program profilaktyczny „Smak życia, czyli debata o dopalaczach”

- program o zasięgu wojewódzkim

Jest to program profilaktyki uniwersalnej bazujący na metodach aktywizujących, adresowany do młodzieży w wieku 13-15 lat. Celem programu jest dostarczenie młodym ludziom podstawowych informacji na temat „dopalaczy” i zagrożeń wynikających z ich używania, a w konsekwencji zwiększenia ostrożności i zmniejszenia otwartości na kontakty z tymi produktami. W celu realizacji przedstawiono założenia programowe dyrektorom szkół podstawowych oraz przeprowadzono szkolenie online dla koordynatorów szkolnych. Następnie odbyła się dystrybucja materiałów edukacyjnych. W czasie trwania programu wizytowano 9 placówek realizujących program.

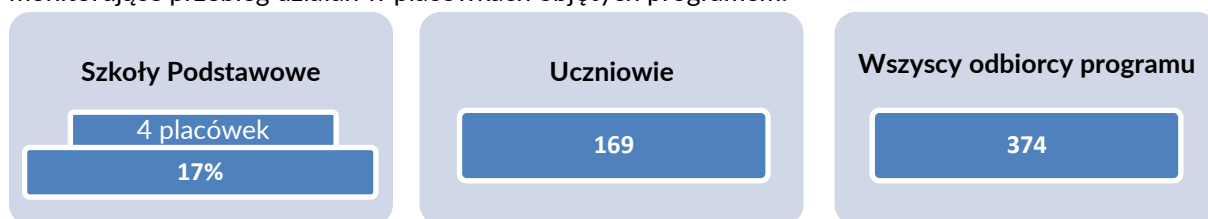

9. Projekt pt. „Zdrowie i emocje - skrzynka z narzędziami”

- akcja o zasięgu wojewódzkim

Projekt „Zdrowie i emocje – skrzynka z narzędziami” skierowany był do uczniów klas VI szkół podstawowych i został opracowany w odpowiedzi na rosnącą potrzebę podejmowania działań profilaktycznych wśród dzieci i młodzieży. Projekt traktuje zagadnienia zdrowego stylu życia w sposób całościowy, koncentrując się na kształtowaniu zdrowych nawyków i postaw, poszerzaniu wiedzy oraz nabywaniu praktycznych umiejętności, w tym w zakresie regulacji emocji.

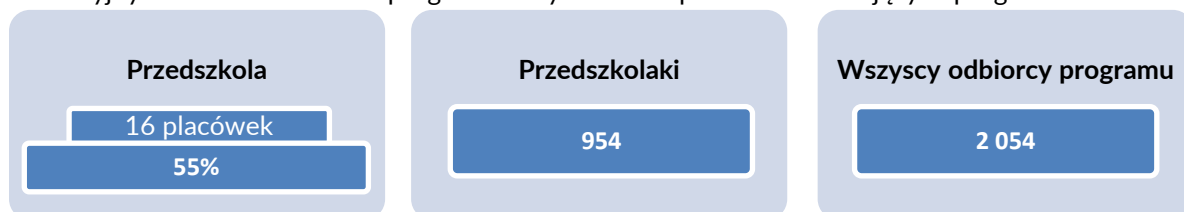
Celem głównym projektu była profilaktyka uzależnień, rozwijanie postaw prozdrowotnych oraz wzmacnianie umiejętności radzenia sobie z emocjami. Do realizacji I pilotażowej edycji projektu wybrano cztery szkoły podstawowe. W ramach projektu przeprowadzono szkolenie dla koordynatorów szkolnych z udziałem specjalistów, a następnie dokonano dystrybucji materiałów edukacyjnych przeznaczonych do pracy z uczniami. W trakcie realizacji projektu przeprowadzono 3 wizyty monitorujące przebieg działań w placówkach objętych programem.

10. „Czyste Powietrze wokół nas”

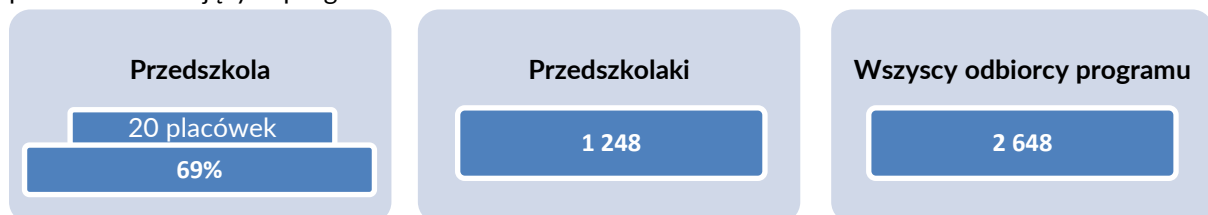
- program o zasięgu wojewódzkim

Program adresowany jest do dzieci 5 i 6-letnich uczęszczających do przedszkoli oraz ich rodziców i opiekunów. Jego głównym celem jest wzrost kompetencji rodziców w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy oraz zwiększenie umiejętności dzieci w zakresie radzenia sobie w sytuacjach, gdy przebywają w zadymionych pomieszczeniach lub, gdy dorośli palą przy nich tytoń. W celu realizacji przedstawiono założenia programowe dyrektorom przedszkoli oraz przeprowadzono szkolenie online dla koordynatorów przedszkolnych. Następnie odbyła się dystrybucja materiałów edukacyjnych. W czasie trwania programu wizytowano 6 placówek realizujących program.

11. „Skąd się biorą produkty ekologiczne?”

Program skierowany jest do placówek wychowania przedszkolnego. Celem programu jest zwiększenie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych u dzieci przedszkolnych. W celu realizacji przedstawiono założenia programowe dyrektorom przedszkoli oraz przeprowadzono szkolenie online dla koordynatorów przedszkolnych. Następnie odbyła się dystrybucja materiałów edukacyjnych. W czasie trwania programu wizytowano 6 placówek realizujących program.

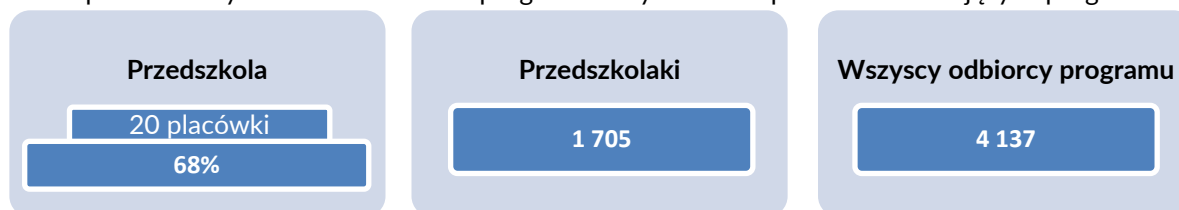
12. Program „Klub Zdrowego Przedszkolaka”

- akcja o zasięgu wojewódzkim

Wojewódzki Projekt pt. „Klub Zdrowego Przedszkolaka” dedykowany jest dzieciom przedszkolnym, rodzicom i opiekunom oraz nauczycielom wychowania przedszkolnego, a jego celem jest zwiększenie świadomości i wiedzy na temat postaw prozdrowotnych, propagowanie zdrowego stylu życia oraz wspieranie prawidłowego rozwoju dzieci. Zajęcia w projekcie były podzielone i obejmowały następujące zagadnienia:

- profilaktyka chorób wirusowych przenoszonych drogą kropelkową;
- profilaktyka chorób zakaźnych;
- bezpieczne korzystanie ze słońca;
- profilaktyka chorób odkleszczowych.

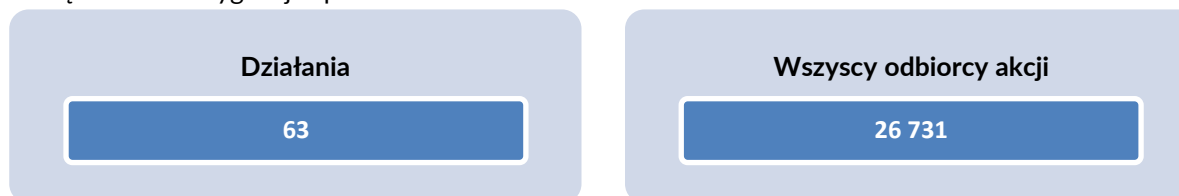
W celu realizacji przedstawiono założenia programowe dyrektorom przedszkoli oraz przeprowadzono szkolenie online dla koordynatorów przedszkolnych. Następnie odbyła się dystrybucja materiałów edukacyjnych. Prowadzono zajęcia edukacyjno – warsztatowe z zakresu promocji zdrowia dla dzieci w wieku przedszkolnym. W czasie trwania programu wizytowano 8 placówek realizujących program.

13. Profilaktyka palenia tytoniu, w tym Światowy Dzień Bez Tytoniu, Światowy Dzień Rzucania Palenia

- akcja o zasięgu krajowym

W 2025 roku obchody Światowego Dnia Bez Tytoniu oraz Światowego Dnia Rzucania Palenia realizowane były w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych, a także podczas miejskich wydarzeń o charakterze rozrywkowo-kulturalnym. Działania miały na celu zwiększenie świadomości społecznej na temat negatywnych skutków zdrowotnych wynikających z używania wyrobów nikotynowych. W ramach działań szkolnych przeprowadzono zajęcia edukacyjno-warsztatowe dla uczniów, podczas których omawiano konsekwencje zdrowotne palenia tytoniu oraz używania innych wyrobów zawierających nikotynę. Podczas lokalnych imprez plenerowych funkcjonowało stoisko informacyjno-edukacyjne, na którym prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych oraz prezentowano wystawę ukazującą ilość substancji smolistych zawartych w papierosach. Ponadto działania edukacyjne prowadzone były w przestrzeni medialnej, w tym poprzez publikację treści informacyjnych i profilaktycznych, mających na celu promowanie postaw prozdrowotnych oraz zachęcanie do rezygnacji z palenia.

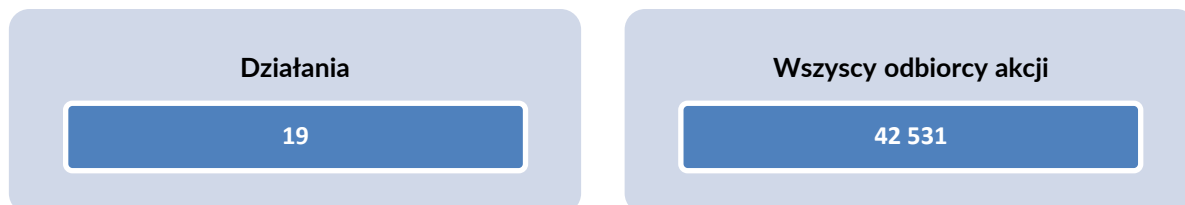

14. Światowy Dzień Zdrowia – 7 kwietnia

- akcja o zasięgu krajowym

W 2025 roku obchody Światowego Dnia Zdrowia realizowane były pod hasłem „Zdrowe początki, pełna nadziei przyszłość”. W ramach działań zorganizowano Dni Otwarte w Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Jaworznie, podczas których osoby zainteresowane mogły zapoznać się z zadaniami oraz rolą inspekcji sanitarnej, a także uczestniczyć w prelekcji poświęconej chorobom odkleszczowym.

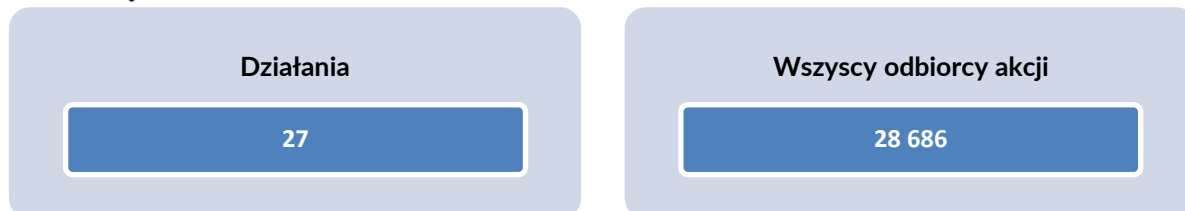
Ponadto, w ramach obchodów przeprowadzono prelekcje edukacyjne w pięciu placówkach szkolnych oraz w Pedagogicznej Bibliotece Wojewódzkiej w Katowicach – Filii w Jaworznie. Podczas spotkań poruszano zagadnienia związane z profilaktyką stosowania używek oraz edukacją w zakresie zdrowego stylu życia. Działania edukacyjne były również prowadzone w przestrzeni medialnej, poprzez publikację treści informacyjnych i prozdrowotnych, mających na celu zwiększenie świadomości zdrowotnej odbiorców.

15. Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach

- akcja o zasięgu krajowym

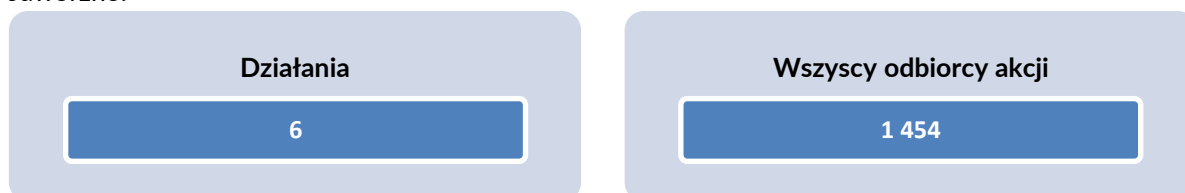
Celem akcji było promowanie wiedzy na temat odpowiedzialnego stosowania antybiotyków oraz zwiększenie świadomości społecznej dotyczącej zagrożeń zdrowotnych wynikających z narastającego zjawiska antybiotykooporności. Rozwój tego problemu w dużej mierze jest konsekwencją niewłaściwego stosowania oraz nadużywania antybiotyków. W ramach realizacji akcji w 2025 roku prowadzono działania promocyjno-edukacyjne połączone z dystrybucją materiałów informacyjno-edukacyjnych podczas wydarzeń kulturalnych. Zorganizowano również wystawę plakatów edukacyjnych w Poradniach Specjalistycznych SP ZOZ Szpitala Wielospecjalistycznego w Jaworznie. Akcja była promowana w lokalnych podmiotach leczniczych oraz placówkach oświatowych. Ponadto przeprowadzono prelekcje edukacyjne w miejskich klubach seniora. Działania informacyjno-edukacyjne realizowano także w przestrzeni medialnej, poprzez publikację treści zwiększających świadomość zdrowotną odbiorców.

16. Kampania #Safe2EatEu

- kampania o zasięgu krajowym

Celem kampanii jest zwiększenie wiedzy społeczeństwa na temat roli nauki w zapewnieniu bezpieczeństwa żywności w Unii Europejskiej oraz zachęcenie obywateli do dokonywania świadomych wyborów żywieniowych. Kampania skierowana jest do grupy odbiorców, którzy nie są specjalistami w dziedzinie bezpieczeństwa żywności i odżywiania w wieku od 25 do 45 lat, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet i młodych rodziców. W ramach realizacji kampanii w 2025 r. prowadzono promocję połączoną z dystrybucją materiałów informacyjno – edukacyjnych podczas wydarzeń kulturalnych. Przeprowadzono prelekcje na temat bezpieczeństwa żywności wśród seniorów. Zamieszczono informacje o akcji w lokalnych mass mediach oraz w mediach społecznościowych PSSE Jaworzno.

17. Kampania #PlantHealth4Life

- kampania o zasięgu krajowym

Celem kampanii realizowanej pod hasłem „**Chroniąc rośliny, chronimy życie!**” było zwiększenie świadomości mieszkańców Europy w zakresie znaczenia zdrowia roślin oraz kształtowanie poczucia zbiorowej odpowiedzialności za ich wspólne dobro. Działania kampanii miały również na celu zwrócenie uwagi osób podróżujących za granicę na zagrożenia związane z przywozem roślin, kwiatów, nasion, owoców oraz warzyw spoza Unii Europejskiej. Kampanię prowadzono poprzez publikacje informacyjne w lokalnej prasie oraz w mediach społecznościowych Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Jaworznie, co umożliwiło dotarcie do szerokiego grona odbiorców i zwiększenie świadomości w zakresie ochrony zdrowia roślin.

Działania

9

Wszyscy odbiorcy akcji

678

18. Wojewódzka akcja „Nowe narkotyki – Nowe zagrożenia”

- akcja o zasięgu wojewódzkim

Głównym celem akcji jest zapobieganie używaniu substancji psychoaktywnych, w szczególności nowych narkotyków, ale także alkoholu, tytoniu oraz leków. Zadaniem akcji jest dostarczenie młodemu ludziom podstawowych informacji o kontekście używania środków psychoaktywnych, w celu zwiększenia ostrożności młodzieży i zmniejszenia ich otwartości na kontakty z tymi produktami. Akcja ma na celu zwrócenie uwagi na problemy zdrowotne i zagrożenia wynikające z korzystania ze środków psychoaktywnych w tym głównie nowych narkotyków, a także profilaktykę uzależnień. Interwencja skierowana jest do ogółu społeczeństwa ze szczególnym uwzględnieniem osób w wieku 15-30 lat, uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych, rodziców/opiekunów, a także organizatorów wypoczynku zimowego i letniego. W ramach realizacji akcji w 2025 r. prowadzono promocję połączoną z dystrybucją materiałów informacyjno – edukacyjnych podczas wydarzeń kulturalnych. Organizowano zajęcia edukacyjno - warsztatowe dla uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych. Prowadzono również działania edukacyjne podczas wypoczynku zimowego i letniego. W działaniach edukacyjnych współpracowano z Komendą Miejską Policji w Jaworznie w ramach utworzonej lokalnej koalicji. Akcja była promowana w lokalnej prasie oraz w mediach społecznościowych PSSE w Jaworznie.

Działania

139

Wszyscy odbiorcy akcji

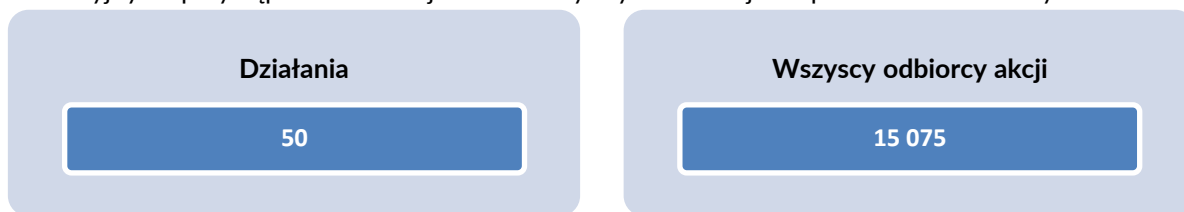
55 005

19. Wojewódzka akcja „Łap słońce z głową”

- akcja o zasięgu wojewódzkim

Celem akcji jest kształtowanie postaw i zachowań społeczeństwa związanych z bezpieczeństwem korzystania z promieni słonecznych w okresie letnim. Celami dodatkowymi jest rozpowszechnianie informacji o negatywnych konsekwencjach nadmiernego promieniowania UV, zwłaszcza u dzieci i młodzieży oraz zwrócenie uwagi na problemy zdrowotne wynikające z nieodpowiedzialnego korzystania z promieniowania ultrafioletowego (UV) w solariach. W ramach realizacji akcji w 2025 r. prowadzono promocję połączoną z dystrybucją materiałów informacyjno – edukacyjnych podczas wydarzeń kulturalnych. Organizowano pogadanki wśród uczniów szkół podstawowych oraz uczestników wypoczynku letniego. Akcję promowano w lokalnej prasie oraz mediach

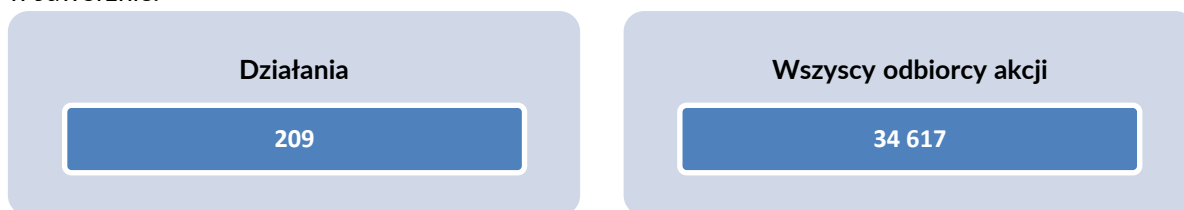
społecznościowych PSSE w Jaworznie. Prowadzono ekspozycję materiałów informacyjno – edukacyjnych przy kąpieliskach miejskich oraz dystrybuowano je do placówek oświatowych.

20. Wojewódzka akcja „Zaszczep w sobie chęć szczepienia”

- akcja o zasięgu wojewódzkim

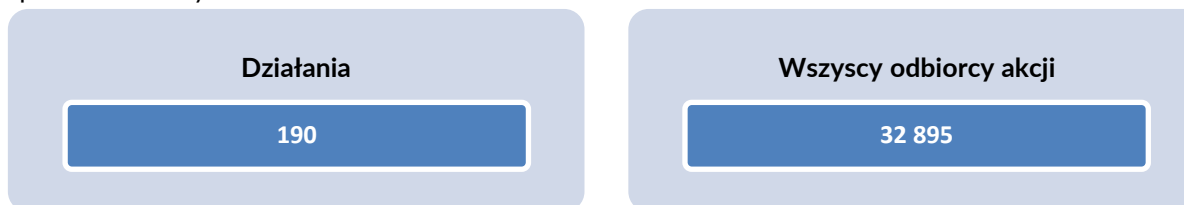
Celem interwencji było podniesienie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat znaczenia szczepień ochronnych w profilaktyce chorób zakaźnych, zwiększenie świadomości dotyczącej korzyści zdrowotnych wynikających ze szczepień oraz wzrost liczby osób poddających się szczepieniom profilaktycznym, zarówno obowiązkowym, jak i zalecanym. Działania skierowane były do ogółu społeczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem rodziców dzieci w wieku 0–3 lat oraz dzieci w wieku przedszkolnym, studentów uczelni wyższych, osób starszych oraz osób podróżujących. W ramach realizacji akcji w 2025 roku prowadzono promocję interwencji połączoną z dystrybucją materiałów informacyjno-edukacyjnych podczas wydarzeń kulturalnych. Organizowano pogadanki edukacyjne wśród dzieci w wieku szkolnym i przedszkolnym oraz wśród przyszłych rodziców. Akcję promowano również w lokalnych podmiotach leczniczych. Dodatkowo zamieszczano treści edukacyjne w lokalnych mediach masowych oraz w mediach społecznościowych Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Jaworznie.

21. Bezpieczeństwo dzieci podczas wypoczynku letniego oraz zimowego

- akcja o zasięgu wojewódzkim

Celem akcji „Bezpieczne Wakacje” jest stworzenie bezpiecznych warunków wypoczynku dzieci i młodzieży na terenie miasta Jaworzna. W ramach realizacji akcji w 2025 r. prowadzono promocję połączoną z dystrybucją materiałów informacyjno – edukacyjnych podczas wydarzeń kulturalnych. Przeprowadzono pogadanki na temat bezpiecznych zachowań dzieci i młodzieży podczas wypoczynku letniego oraz dystrybuowano materiały informacyjno–edukacyjnych do placówek szkolnych i miejsc wypoczynku. Akcję edukacyjną prowadzono również w lokalnych mass mediach oraz mediach społecznościowych PSSE w Jaworznie.

Celem akcji „Bezpieczne Ferie” jest stworzenie bezpiecznych warunków wypoczynku zimowego dzieci i młodzieży na terenie miasta Jaworzna, poprzez prowadzenie działalności informacyjno-edukacyjnej, w zakresie bezpiecznych zachowań zdrowotnych. W ramach realizacji akcji w 2025 r. prowadzono dystrybucję materiałów informacyjno – edukacyjnych, które zostały wyeksponowane w placówkach szkolnych oraz miejscach wypoczynku zimowego. Przeprowadzono pogadanki w miejscach

wypoczynku na temat bezpiecznych zachowań dzieci i młodzieży podczas ferii zimowych. Akcję promowano w lokalnej prasie oraz w mediach społecznościowych PSSE w Jaworznie.

Działania

185

Wszyscy odbiorcy akcji

11 379

22. Profilaktyka zatruc grzybami (bezpieczne grzybobranie)

- akcja o zasięgu wojewódzkim

Akcja edukacyjna dotycząca grzyboznawstwa i zatruc grzybami. Celem akcji jest upowszechnienie wiedzy na temat grzybów jadalnych, niejadalnych, trujących oraz zapoznanie z zasadami bezpiecznego grzybobrania. W ramach realizacji akcji prowadzono punkt informacyjno – edukacyjny podczas lokalnych wydarzeń kulturalnych połączony z dystrybucją materiałów. Prowadzono edukację wśród dzieci wypoczywających na półkoloniach oraz seniorów w klubach seniora. Ponadto promowano akcję w lokalnej prasie oraz mediach społecznościowych PSSE w Jaworznie.

Działania

25

Wszyscy odbiorcy akcji

1 314

23. Profilaktyka wad postawy ph. „Lekki tornister”

- akcja o zasięgu wojewódzkim

Wojewódzka akcja skierowana do uczniów szkół podstawowych, a zwłaszcza klas I-III. Celem interwencji jest podniesienie poziomu wiedzy dzieci, rodziców i opiekunów na temat profilaktyki chorób układu ruchu, szczególnie zwrócenie uwagi na wciąż istniejący problem przeciążonych plecaków i tornistrów uczniów. W ramach realizacji akcji w 2025 r. prowadzono działania edukacyjne połączone z dystrybucją materiałów wśród uczniów, rodziców i opiekunów oraz kadry pedagogicznej. Akcję promowano podczas lokalnych wydarzeń kulturalnych oraz w przestrzeni medialnej.

Działania

60

Wszyscy odbiorcy akcji

7 176

24. Akcja „Wybierz zdrowie”

- akcja o zasięgu wojewódzkim

Akcja skierowana jest do uczniów klas I-IV szkół podstawowych. Celem akcji jest propagowanie aktywności ruchowej poprzez zabawę oraz kształtowanie postaw i zachowań związanych ze zdrowym, a przede wszystkim aktywnym stylem życia wśród najmłodszych. Akcję promowano podczas lokalnych wydarzeń kulturalnych, poprzez organizowanie zabaw ruchowych dla najmłodszych uczestników. Działania edukacyjno – ruchowe wdrożono też w szkołach podstawowych oraz podczas letnich półkolonii organizowanych w mieście.

Działania

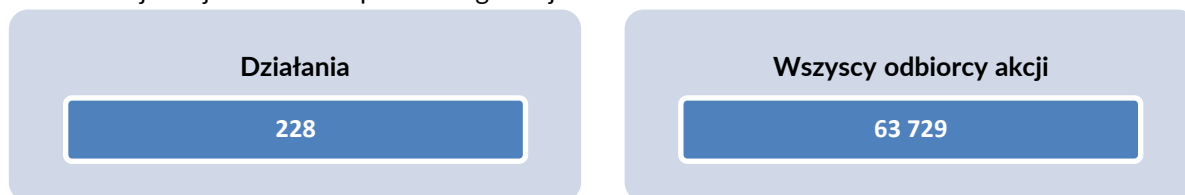
24

Wszyscy odbiorcy akcji

3200

25. Kampania informacyjno – edukacyjna „Nie bądź atrakcyjny dla kleszczy”

Celem kampanii było propagowanie podstawowych zasad ochrony przed kleszczami oraz zwiększenie świadomości społecznej w zakresie profilaktyki chorób przenoszonych przez kleszcze. Kampania skierowana była do ogółu społeczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem kadry pedagogicznej, dzieci i młodzieży, rodziców i opiekunów oraz seniorów. W ramach realizacji działań w 2025 roku prowadzono promocję kampanii połączoną z dystrybucją materiałów informacyjno-edukacyjnych podczas wydarzeń kulturalnych. Przeprowadzono działania edukacyjne w formie prelekcji skierowanych do dzieci wycieczających na półkoloniach, przedszkolaków, uczniów szkół oraz seniorów. W ramach kampanii szkoły przystąpiły do realizacji akcji #lekcjakleszczoochrony, polegającej na przeprowadzeniu pogadek edukacyjnych w oparciu o dostarczone materiały. Działania te zrealizowano w 18 szkołach. Ponadto, prowadzono dystrybucję materiałów informacyjno-edukacyjnych w placówkach szkolnych, przedszkolnych oraz instytucjach użyteczności publicznej. Informacje edukacyjne zamieszczano również w lokalnych mediach masowych oraz na stronie internetowej i w mediach społecznościowych Powiatowej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Jaworznie.

III. Podsumowanie

W roku 2025 przeprowadzono następujące działania z zakresu działalności oświatowo-zdrowotnej:

- interwencji programowych: 11
- interwencji nieprogramowych: 19
- wizytacje placówek nauczania i wychowania: 52
- szkolenia organizowane przez PSSE Jaworzno: 12
- narady z instytucjami i organizacjami: 98

Współpraca nawiązana przez PSSE Jaworzno w zakresie działalności promocji zdrowia z innymi jednostkami i instytucjami na terenie powiatu, tj:

- Wydział Promocji, Kultury i Sportu Urzędu Miejskiego w Jaworznie;
- Wydział Zdrowia Urzędu Miejskiego w Jaworznie;
- Miejskie Centrum Kultury i Sportu w Jaworznie;
- Placówki oświatowe z terenu miasta Jaworzna (przedszkola, szkoły podstawowe, szkoły ponadpodstawowe);
- Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Jaworznie;
- Ognisko Wychowawcze w Jaworznie;
- Świetlica Środowiskowa „Pod Kolegiatą”;
- Zakłady Opieki Zdrowotnej w Jaworznie;
- SP ZOZ Szpital Wielospecjalistyczny w Jaworznie;
- Miejska Biblioteka Publiczna w Jaworznie;
- Komenda Miejska Policji w Jaworznie;
- Kluby Seniora „Senior+” w Jaworznie;
- Ośrodek edukacji „Geosfera” w Jaworznie;
- Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Katowicach Filia w Jaworznie;
- Zrzeszenie Amazońek „Szansa” w Jaworznie;
- Zakład Ubezpieczeń Społecznych w Jaworznie;
- Rejonowe Pogotowie Ratunkowe w Sosnowcu;
- Lokalne media masowe.